

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

61. aastakäik

28. november 2018

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1805, 14. november 2018, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1806, 14. november 2018, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud 39
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1807, 14. november 2018, mis käsitleb isikustamata andmete Euroopa Liidus vaba liikumise raamistikku ⁽¹⁾ 59

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1808, 14. november 2018, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda 69

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2018/1805,

14. november 2018,

mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgiks säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.
- (2) Kriminaalasjades tehtav õiguslane koostöö liidus põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida on liidus 15.–16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisest alates üldiselt nimetatud kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö nurgakiviks.
- (3) Kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimine ja konfiskeerimine on ühed kõige tulemuslikumad kuritegevusega võitlemise vahendid. Liit on võtnud kohustuse tagada kuritegeliku vara tõhusam kindlakstegemine, konfiskeerimine ja taaskasutamine kooskõlas dokumendiga „Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel“ ⁽²⁾.
- (4) Kuna kuritegevus on sageli rahvusvaheline, on tulemuslik piiriülene koostöö kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimisel ja konfiskeerimisel esmatähtis.
- (5) Liidu kehtiv õigusraamistik arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikuse tunnustamise kohta koosneb nõukogu raamotsustest 2003/577/JSK ⁽³⁾ ja 2006/783/JSK ⁽⁴⁾.
- (6) Komisjoni rakendamisaruaanded raamotsuste 2003/577/JSK ja 2006/783/JSK kohta näitavad, et olemasolev arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikuse tunnustamise kord ei toimi täies ulatuses. Kõnealuseid raamotsuseid ei ole liikmesriikides ühetaoliselt rakendatud ega kohaldatud, mille tõttu ei ole vastastikune tunnustamine piisav ega piiriülene koostöö optimaalne.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 4. oktoobri 2018. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT C 115, 4.5.2010, lk 1.

⁽³⁾ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus (ELT L 196, 2.8.2003, lk 45).

⁽⁴⁾ Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 59).

- (7) Arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist käsitlev liidu õigusraamistik ei ole pidanud sammu liidu ja liikmesriikide viimaste seadusandlike muudatustega. Võttes eriti arvesse, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/42/EL⁽¹⁾ on sätestatud vara arestimise ja konfiskeerimise miinimumnormid. Kõnealused miinimumnormid puudutavad kuriteovahendite ja kriminaaltulu konfiskeerimist, muu hulgas kahtlustatava või süüdistatava haiguse või menetlusest kõrvalehoidumise korral, kui seoses kuriteoga on kriminaalmenetlust juba alustatud, laiendatud konfiskeerimist ning konfiskeerimist kolmandalt isikult. Nimetatud miinimumnormid puudutavad ka vara arestimist selle võimaliku hilisema konfiskeerimise eesmärgil. Vastastikuse tunnustamise õigusraamistik peaks hõlmama ka kõnealuse direktiiviga reguleeritud arestimis- ja konfiskeerimisotsuste liike.
- (8) Direktiivi 2014/42/EL vastuvõtmisel teatasid Euroopa Parlament ja nõukogu avalduses, et arestimise ja konfiskeerimise toimiv süsteem liidus on lahutamatu seotud arestimis- ja konfiskeerimisotsuste hästi toimiva vastastikuse tunnustamisega. Võttes arvesse vajadust kehtestada liidus kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise terviklik süsteem, kutsusid Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni üles esitama seadusandlik ettepanek arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikuse tunnustamise kohta.
- (9) Komisjon märkis oma 28. aprilli 2015. aasta teatises „Euroopa julgeoleku tegevuskava“, et kriminaalasjades tehtav õiguskooostöö tugineb tõhusatele piiriülestele vahenditele ning et kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikune tunnustamine on julgeolekuraamistiku keskne element. Samuti tuleb komisjon meelde vajadust parandada arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist.
- (10) Komisjon rõhutas oma 2. veebruari 2016. aasta teatises terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamise tegevuskava kohta vajadust tagada, et terrorismi rahastavad kurjategijad jäetaks oma varast ilma. Komisjon märkis, et sellise organiseeritud kuritegevuse tõkestamiseks, mille abil rahastatakse terrorismi, on oluline asjaomased kurjategijad kriminaaltulust ilma jätta. Komisjon märkis, et selleks on vaja tagada, et iga liiki arestimis- ja konfiskeerimisotsused pöörataks maksimaalses ulatuses täitmisele kogu liidus, rakendades vastastikuse tunnustamise põhimõtet.
- (11) Arestimis- ja konfiskeerimisotsuste tulemusliku vastastikuse tunnustamise tagamiseks tuleks nende otsuste tunnustamise ja täitmise normid kehtestada õiguslikult siduva ja vahetult kohaldatava liidu õigusaktiga.
- (12) Tähtis on hõlbustada arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist ja täitmist selliste normide kehtestamise abil, mis kohustavad liikmesriike täiendavate formaalsusteta tunnustama teise liikmesriigi poolt kriminaalasjades läbiviidavate menetluste raames tehtud arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid ning neid oma territooriumil täitma.
- (13) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikide arestimis- ja konfiskeerimisotsuste suhtes, mis on tehtud kriminaalasjades läbiviidavate menetluste raames. „Kriminaalasjades läbiviidavad menetlused“ on liidu õiguse autonoomne mõiste, nii nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, olenemata Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast. Seetõttu hõlmab mõiste iga liiki arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid, mis on tehtud kuriteoga seotud menetlustes, mitte üksnes direktiiviga 2014/42/EL hõlmatud otsuseid. Ühtlasi hõlmab see muud liiki otsuseid, mis on tehtud ilma lõpliku süüdimõistva otsuseta. Kuigi sellised otsused ei pruugi liikmesriigi õigussüsteemis olla ette nähtud, peaks asjaomane liikmesriik saama tunnustada ja täita sellist otsust, mille on teinud mõni teine liikmesriik. Kriminaalasjades läbiviidav menetlus võiks samuti hõlmata politsei ja muude õiguskaitseasutuste kriminaaluurimisi. Käesoleva määruse kohaldamisalast tuleks välja jätta tsiviil- või haldusajades läbiviidavate menetluste raames tehtud arestimis- ja konfiskeerimisotsused.
- (14) Käesolev määrus peaks hõlmama nii direktiiviga 2014/42/EL reguleeritud kuritegudega seotud arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid kui ka muude kuritegudega seotud arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid. Käesoleva määrusega hõlmatud kuritegude osas ei tohiks seetõttu piirduda eriti ohtlike, piiriülese mõõtmega kuritegudega, kuna Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 82 ei nõuta sellist piirangut meetmetele, millega kehtestatakse normid ja menetlused kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise tagamiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.4.2014, lk 39).

- (15) Liikmesriikidevaheline koostöö, mis rajaneb vastastikuse tunnustamise põhimõttel ja kohtuotsuste viivitamatul täitmisel, eeldab veendumust, et otsused, mida tuleb tunnustada ja täita, tehakse alati kooskõlas õiguspärasuse, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Samuti eeldab selline koostöö, et arestimis- või konfiskeerimisotsusest puudutatud isikute õigused peaksid olema tagatud. Nende puudutatud isikute hulka, kes võivad olla füüsilised või juriidilised isikud, peaksid kuuluma isikud, kelle suhtes arestimis- või konfiskeerimisotsus tehti, või isikud, kellele kuulub kõnealus otsuses käsitletav vara, ning kõik kolmandad isikud, kelle õigusi selle varaga seoses kõnealus otsusega otseselt piiratakse, sealhulgas heausksed kolmandad isikud. See, kas arestimis- või konfiskeerimisotsus mõjutab otseselt selliseid kolmandaid isikuid, tuleks otsustada kooskõlas täitva riigi õigusega.
- (16) Käesolev määrus ei muuda kohustust austada Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „Eli leping“) artiklis 6 sätestatud põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid.
- (17) Käesolevas määruses järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „Eli põhiõiguste harta“) ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (edaspidi „Euroopa inimõiguste konventsioon“) tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid. See hõlmab ka põhimõtet, et diskrimineerimine soo, rassilise kuuluvuse või etnilise päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, rahvuse, keele, poliitiliste vaadete või puude alusel on keelatud. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.
- (18) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2010/64/EL, ⁽¹⁾ 2012/13/EL, ⁽²⁾ 2013/48/EL, ⁽³⁾ (EL) 2016/343, ⁽⁴⁾ (EL) 2016/800 ⁽⁵⁾ ja (EL) 2016/1919 ⁽⁶⁾ sätestatud menetlusõigusi tuleks nimetatud direktiivide kohaldamisala piires kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud kriminaalmenetluste suhtes nende liikmesriikide puhul, kelle suhtes nimetatud direktiivid on siduvad. Igal juhul tuleks Eli põhiõiguste hartast tulenevaid kaitsemeetmeid kohaldada kõigi käesoleva määrusega hõlmatud menetluste suhtes. Eelkõige tuleks Eli põhiõiguste hartas sätestatud olulisi kriminaalmenetluste kaitsemeetmeid kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud selliste kriminaal-asjades läbiviidavate menetluste puhul, mis ei ole kriminaalmenetlused.
- (19) Arestimis- ja konfiskeerimisotsuste edastamise, tunnustamise ja täitmise normid peaksid tagama kuritegeliku vara sissenõudmise protsessi tõhususe, ent seejuures tuleb austada põhiõigusi.
- (20) Topeltkaristatavuse kindlakstegemisel peaks täitva riigi pädev asutus kontrollima, kas kõnealus kuriteo aluseks olevad faktilised asjaolud, mis on kajastatud taotleva riigi pädeva asutuse esitatud arestimis- või konfiskeerimistunnistuses, annaksid sellistena alust kohaldada kriminaalkaristust ka täitvas riigis, kui need esineb selles riigis arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamise otsuse tegemise ajal.
- (21) Taotlev asutus peaks tagama, et arestimis- või konfiskeerimisotsuse tegemisel järgitakse vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Käesoleva määruse kohaselt tuleks arestimis- või konfiskeerimisotsus teha ja edastada teise liikmesriigi täitvale asutusele üksnes juhul, kui selle oleks saanud teha ja seda oleks saanud kasutada üksnes riigisisese juhtumi puhul. Taotlev asutus peaks vastutama kõikidel juhtudel selliste otsuste vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamise eest, kuna arestimis- ja konfiskeerimisotsuste tunnustamisest ja täitmisest ei tohiks keelduda muudel kui käesolevas määruses sätestatud alustel.
- (22) Mõnel juhul võib arestimisotsuse teha asutus, kelle taotlev riik on selleks määranud ja kes on kriminaalasjades pädev tegema või täitma arestimisotsust kooskõlas liikmesriigi õigusega ning kes ei ole kohtunik, kohus või prokurör. Sellisel juhul peaks kohtunik, kohus või prokurör arestimisotsuse kinnitama enne selle edastamist täitvale asutusele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetlustes (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

- (23) Liikmesriigid peaksid saama teha avalduse, milles nad teatavad, et kui neile edastatakse arestimis- või konfiskeerimistunnistus arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamiseks ja täitmiseks, peaks taotlev asutus edastama koos arestimis- või konfiskeerimistunnistusega ka arestimis- või konfiskeerimisotsuse originaali või selle kinnitatud ära kirja. Liikmesriigid peaksid komisjoni teavitama, kui nad sellise avalduse teevad või selle tagasi võtavad. Komisjon peaks tegema sellise teabe kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ja nõukogu otsuses 2008/976/JSK ⁽¹⁾ sätestatud Euroopa õiguslase koostöö võrgustikule. Euroopa õiguslase koostöö võrgustik peaks tegema kõnealuse teabe kättesaadavaks kõnealuses otsuses osutatud veebisaidil.
- (24) Taotlev asutus peaks edastama arestimis- või konfiskeerimistunnistuse koos arestimis- või konfiskeerimisotsusega, kui see on asjakohane, kas otse täitvale asutusele või täitva riigi keskasutusele, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja tingimustel, mis võimaldavad täitval asutusel teha kindlaks tunnistuse või otsuse ehtsuse, näiteks tähtitud kirja või turvatud e-posti teel. Taotleval asutusel peaks olema võimalik kasutada kõiki asjakohaseid edastuskanaleid või -vahendeid, sealhulgas Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku turvalist telekommunikatsioonisüsteemi, Eurojusti või muid kanaleid, mida õigusasutused kasutavad.
- (25) Kui taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et isik, kelle suhtes on tehtud rahasummat käsitlev arestimis- või konfiskeerimisotsus, omab mõnes liikmesriigis vara või sissetulekut, peaks ta edastama selle otsusega seotud arestimis- või konfiskeerimistunnistuse kõnealusele liikmesriigile. Sellest tulenevalt võiks tunnistuse näiteks edastada liikmesriigile, kus füüsiline isik, kelle suhtes otsus on tehtud, elab või, kui sellel isikul puudub alaline aadress, sellele liikmesriigile, kus ta tavaliselt elab. Kui otsus on tehtud juriidilise isiku suhtes, võiks tunnistuse edastada liikmesriigile, kus juriidiline isik asub.
- (26) Liikmesriikidel peaks olema võimalik määrata arestimis- ja konfiskeerimisotsustega seotud tunnistuste edastamise ja vastuvõtmise haldamiseks üks või mitu keskasutust, kui see on nende riigisisese õigussüsteemi ülesehituse tõttu vajalik. Sellised keskasutused võivad samuti pakkuda haldustuge, neil võib olla koordineeriv roll ning nad võivad aidata koguda statistikat, hõlbustades ja edendades nõnda arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist.
- (27) Kui rahasummat käsitleva konfiskeerimisotsusega seotud konfiskeerimistunnistus edastatakse rohkem kui ühele täitvale riigile, peaks taotlev riik püüdma vältida olukorda, et konfiskeeritakse vajalikust rohkem vara ja otsuse täitmisest saadud koguväärtus ületab selles täpsustatud maksimumsummat. Selleks peaks taotlev asutus muu hulgas märkima konfiskeerimistunnistusele vara väärtuse, kui see on teada, igas täitvas riigis, et täitvad asutused saaksid seda arvesse võtta, hoidma täitvate asutustega vajalikku ühendust ja pidama vajalikku dialoogi konfiskeeritava vara üle ning teavitama viivitamata asjakohast täitvat asutust või täitvaid asutusi, kui ta leiab, et võib olla oht konfiskeerimisel ületada maksimumsummat. Vajaduse korral võiks Eurojust täita oma pädevuse piires koordineerivat rolli, et vältida ülemäärast konfiskeerimist.
- (28) Liikmesriike tuleks julgustada tegema avaldust, milles nad märgivad, et täitvate riikidena aktsepteerivad nad arestimis- või konfiskeerimistunnistusi või mõlemaid ühes või mitmes liidu ametlikus keeles, mis ei ole nende riigi ametlik(ud) keel(ed).
- (29) Täitev asutus peaks arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid tunnustama ja võtma nende täitmiseks vajalikud meetmed. Arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsus tuleks teha ning arestimine või konfiskeerimine tuleks läbi viia sama kiiresti ja omistades sellele samasugust tähtsust kui sarnasele riigisisesele juhtumile. Selleks et tagada, et arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamise otsus tehakse kiiresti ja tõhusalt ning et arestimis- või konfiskeerimisotsust kiiresti ja tõhusalt täidetakse, tuleks kehtestada tähtajad, mida tuleks arvutada kooskõlas nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 ⁽²⁾. Arestimisotsuse puhul peaks täitev asutus alustama asjaomase otsuse täitmiseks vajalike konkreetsete meetmete võtmist hiljemalt 48 tunni möödumisel selle tunnustamise ja täitmise otsuse tegemisest.
- (30) Arestimisotsuse täitmisel peaksid taotlev asutus ja täitev asutus võtma nõuetekohaselt arvesse menetluse konfidentsiaalsust. Eelkõige peaks täitev asutus tagama arestimisotsuse asjaolude ja sisu konfidentsiaalsuse. See ei piira kohustust teavitada puudutatud isikuid arestimisotsuse täitmisest kooskõlas käesoleva määrusega.

⁽¹⁾ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

⁽²⁾ Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

- (31) Arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamisest ja täitmisest ei tohiks keelduda muudel kui käesolevas määruses sätestatud alustel. Käesoleva määrusega peaks täitval asutusel olema lubatud jätta konfiskeerimisotsus tunnustamata või täitmata *ne bis in idem* põhimõtte, puudutatud isikute õiguste või kohtulikult arutelul isiklikult kohalviibimise õiguse alusel.
- (32) Käesoleva määrusega peaks täitval asutusel olema lubatud jätta konfiskeerimisotsus tunnustamata või täitmata juhul, kui isik, kelle suhtes konfiskeerimisotsus tehti, ei ilmunud isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusena tehti lõpliku süüdimõistva otsusega seotud konfiskeerimisotsus. See peaks olema konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise alus üksnes juhul, kui kohtuliku arutelu tulemusena tehakse lõpliku süüdimõistva otsusega seotud konfiskeerimisotsus, ent mitte siis, kui menetluse tulemusena tehakse konfiskeerimisotsus ilma süüdimõistva kohtuotsuseta. Siiski peaks selleks, et seda alust saaks kohaldada, toimuma üks või mitu kohtuistungit. Kõnealust alust ei peaks saama kohaldada, kui asjaomased riigisisised menetlusnormid ei näe ette kohtuistungi läbiviimist. Sellised riigisisised menetlusnormid peaksid olema kooskõlas ELi põhiõiguste harta ja Euroopa inimõiguste konventsiooniga, eelkõige selles osas, mis puudutab õigust õiglasele kohtulikule arutamisele. Nii on see näiteks juhul, kui menetlus viiakse läbi lihtsustatud korras, täielikult või osaliselt kirjaliku menetlusega või menetlusega, mille puhul kohtuistungit ei ole ette nähtud.
- (33) Üksnes erakorralistel asjaoludel peaks olema võimalik jätta arestimis- või konfiskeerimisotsus tunnustamata või täitmata, kui selline tunnustamine või täitmine takistaks täitval riigil kohaldada oma põhiseadusest tulenevaid norme, mis on seotud ajakirjandusvabadusega või väljendusvabadusega muudes meediakanalites.
- (34) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine liidus põhineb vastastikusel usaldusel ja eeldusel, et teised liikmesriigid järgivad liidu õigust ja eelkõige põhiõigusi. Erandjuhtudel, kui konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal on põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest tooks arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmine kaasa asjakohase ELi põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguse ilmselge rikkumise, peaks täitval asutusel olema võimalik teha otsus jätta asjaomane otsus tunnustamata või täitmata. Põhiõigused, mis peaksid sel juhul asjakohased olema, on eelkõige õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja õigus kaitsele. Õigus omandile ei peaks põhimõtteliselt asjakohane olema, kuna vara arestimine ja konfiskeerimine tähendab sekkumist isiku omandiõigusesse ning sellega seoses on vajalikud kaitsemeetmed liidu õiguses, sealhulgas käesolevas määruses, juba ette nähtud.
- (35) Enne kui mis tahes tunnustamata või täitmata jätmise aluse esinemisel tehakse arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus, peaks täitev asutus konsulteerima taotleva asutusega, et hankida vajalikku lisateavet.
- (36) Kui vaadatakse läbi täitva asutuse taotlust piirata ajavahemikku, mille vältel peaks vara olema arestitud, peaks taotlev asutus võtma arvesse juhtumi kõiki asjaolusid, eelkõige seda, kas arestimisotsuse täitmise jätkamine võib põhjustada täitvas riigis põhjendamatut kahju. On soovitatav, et täitev asutus konsulteeriks taotleva asutusega selles küsimuses enne ametliku taotluse esitamist.
- (37) Taotlev asutus peaks teavitama täitvat asutust, kui taotleva riigi asutus saab rahasumma, mille asjaomane isik on seoses konfiskeerimisotsusega maksnud, kusjuures eeldatakse, et täitvat riiki tuleks teavitada üksnes siis, kui otsuse alusel makstud summa mõjutab järele jäävat summat, mis tuleks otsuse kohaselt konfiskeerida.
- (38) Täitval asutusel peaks olema võimalik arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmist edasi lükata, eriti juhul, kui otsuse täitmine võib kahjustada käimasolevat kriminaalmenetlust. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, peaks täitev asutus võtma otsuse täitmiseks vajalikud meetmed.
- (39) Pärast arestimisotsuse täitmist ning pärast konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse tegemist peaks täitev asutus võimaluse korral sellisest täitmisest või sellisest otsusest teavitama talle teada olevaid puudutatud isikuid. Selleks peaks täitev asutus tegema kõik mõistlikud jõupingutused, et teha kindlaks puudutatud isikud, kuidas nendega ühendust võtta ja teavitada neid arestimisotsuse täitmisest või konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsusest. Kõnealuse kohustuse täitmisel võib täitev asutus küsida taotlevalt asutuselt abi, näiteks kui

puudutatud isikud tunduvad elavat taotlevas riigis. Käesoleva määruse kohane täitva asutuse kohustus esitada puudutatud isikutele teavet ei piira taotleva asutuse kohustust esitada isikutele taotleva riigi õiguse kohaselt teavet näiteks arestimisotsuse tegemise või taotleva riigi õiguse kohaselt olemasolevate õiguskaitsevahendite kohta.

- (40) Taotlevat asutust tuleks viivitamata teavitada, kui arestimis- või konfiskeerimisotsust on võimatu täita. Täitmine võib osutuda võimatuks, sest vara on juba konfiskeeritud, kadunud, hävitatud, seda ei ole võimalik leida taotleva asutuse osutatud kohast või vara asukoht ei ole piisavalt täpselt osutatud vaatamata täitva asutuse ja taotleva asutuse vahelistele konsultatsioonidele. Sellisel juhul ei peaks täitev asutus olema enam kohustatud otsust täitma. Kui täitev asutus saab aga hiljem teavet, mis võimaldab tal teha kindlaks vara asukoha, peaks tal olema võimalik otsust täita, ilma et oleks vaja edastada uus tunnistus kooskõlas käesoleva määrusega.
- (41) Kui täitva riigi õigus muudab arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise õiguslikult võimatuks, peaks täitev asutus võtma ühendust taotleva asutusega, et arutada olukorda ja leida lahendus. Lahendus võib seisneda selles, et taotlev asutus võtab asjaomase otsuse tagasi.
- (42) Niipea kui konfiskeerimisotsus on täidetud, peaks täitev asutus teavitama taotlevat asutust täitmise tulemustest. Kui see on praktiliselt võimalik, peaks täitev asutus sel ajal teavitama taotlevat asutust ka sellest, milline vara või rahasumma konfiskeeriti ja muud üksikasjad, mida ta peab asjakohasteks.
- (43) Arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmist peaks reguleerima täitva riigi õigus ning üksnes täitva riigi asutused peaksid olema pädevad otsustama täitmise korra üle. Taotlev ja täitev asutus peaksid asjakohasel juhul saama paluda, et Eurojust või Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik abistaksid neid oma pädevuse piires küsimustes, mis on seotud arestimis- ja konfiskeerimisotsuste täitmisega.
- (44) Käesoleva määruse nõuetekohane toimimine eeldab asjaomaste pädevate riiklike asutuste vahelist tihedat suhtlemist, eriti juhul, kui konfiskeerimisotsust täidetakse samaaegselt enam kui ühes liikmesriigis. Pädevad riiklikud asutused peaksid seepärast üksteisega konsulteerima iga kord, kui see on vajalik, kas otse või asjakohasel juhul Eurojusti või Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kaudu.
- (45) Kannatanute õigust hüvitise maksmisele ja vara tagastamisele ei tohiks piiriüleste juhtumite puhul piirata. Arestitud või konfiskeeritud vara käsutamise normides tuleks eelistada hüvitise maksmist ja vara tagastamist kannatanutele. Kannatanu mõistet tuleb tõlgendada taotleva riigi õiguse kohaselt, milles peaks samuti olema võimalik ette näha, et käesoleva määruse kohaldamisel võib kannatanu olla ka juriidiline isik. Käesolev määrus ei tohiks piirata riigisisese menetluse raames kannatanutele hüvitise maksmise või vara tagastamise suhtes kohaldatavaid norme.
- (46) Kui täitvat asutust on teavitatud otsusest, mille taotlev asutus või taotleva riigi muu pädev asutus on teinud arestitud vara kannatanule tagastamise kohta, peaks täitev asutus võtma vajalikud meetmed selle tagamiseks, et asjaomane vara arestitakse ja tagastatakse kannatanule niipea kui võimalik. Täitval asutusel peaks olema võimalik anda vara üle taotlevale riigile, et viimati nimetatule saaks vara kannatanule tagastada, või taotleva riigi nõusolekul otse kannatanule. Kohustus tagastada arestitud vara kannatanule peaks sõltuma järgmistest tingimustest: kannatanu õigus varale ei tohiks olla vaidlustatud, st tunnistatakse, et kannatanu on vara seaduslik omanik ja puuduvad tõsised väited selle kahtluse alla seadmiseks; vara ei peaks olema vaja kasutada tõendina täitvas riigis läbiviidavas kriminaalmenetluses; ning see ei tohiks piirata otsusest puudutatud isikute, eriti heausksete kolmandate isikute õigusi. Täitev asutus peaks arestitud vara kannatanule tagastama üksnes juhul, kui need tingimused on täidetud. Kui täitev asutus leiab, et need tingimused ei ole täidetud, peaks ta konsulteerima taotleva asutusega, näiteks küsima lisateavet või arutama olukorda, et leida lahendus. Kui lahendust ei leita, peaks täitval asutusel olema võimalik teha otsus jätta arestitud vara kannatanule tagastamata.
- (47) Iga liikmesriik peaks kaaluma riikliku keskasutuse loomist, mis vastutab arestitud vara haldamise eest, pidades silmas selle võimalikku hilisemat konfiskeerimist, samuti konfiskeeritud vara haldamise eest. Arestitud ja konfiskeeritud vara võiks suunata eelkõige õiguskaitse alastesse ja organiseeritud kuritegevuse ennetamise projektidesse ning muudesse üldist huvi pakkuvatesse ja ühiskondlikult kasulikesse projektidesse.

- (48) Iga liikmesriik peaks kaaluma riikliku fondi loomist, et tagada asjakohane hüvitis kuriteoohvritele, näiteks tööülesannete täitmisel hukkunud või püsiva puude saanud politseiametnike ja riigiteenistujate perekondadele. Liikmesriigid võiksid sel eesmärgil suunata sellesse fondi osa konfiskeeritud varast.
- (49) Liikmesriikidel ei tohiks olla võimalik nõuda üksteiselt käesoleva määruse kohaldamisest tulenevate kulude hüvitamist. Kui aga täitev riik on kandnud suuri või erandlikke kulusid, näiteks kuna vara on olnud arestitud pikka aega, peaks taotleav asutus kaaluma täitva asutuse ettepanekut kulude jagamiseks.
- (50) Selleks et tulevikus saaks võimalikult kiiresti käsitleda kindlaks tehtud probleeme, mis puudutavad käesoleva määruse lisades esitatud tunnistuste sisu, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte nende tunnistuste muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (51) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (52) Raamotsuse 2003/577/JSK tõendite arestimist käsitlevad sätted on juba asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/41/EL⁽²⁾ liikmesriikide puhul, kelle suhtes nimetatud direktiiv on siduv. Raamotsuse 2003/577/JSK sätted, mis käsitlevad vara arestimist, tuleks asendada käesoleva määrusega nende liikmesriikide vahel, kelle suhtes käesolev määrus on siduv. Käesolev määrus peaks nende liikmesriikide vahel, kelle suhtes see on siduv, asendama ka raamotsuse 2006/783/JSK. Raamotsuse 2003/577/JSK sätteid, mis käsitlevad vara arestimist, ning raamotsuse 2006/783/JSK sätteid tuleks seepärast jätkuvalt kohaldada mitte üksnes nende liikmesriikide vahel, kelle suhtes käesolev määrus ei ole siduv, vaid ka käesoleva määrusega mitte seotud liikmesriigi ja liikmesriigi vahel, kelle suhtes käesolev määrus on siduv.
- (53) Käesoleva õigusakti õigusliku vormiga ei tohiks luua pretsedenti liidu tulevaste õigusaktide jaoks kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise valdkonnas. Liidu tulevaste õigusaktide õigusliku vormi valikut tuleks igal üksikjuhul eraldi hoolikalt hinnata, võttes muu hulgas arvesse õigusakti tõhusust ning proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtteid.
- (54) Liikmesriigid peaksid tagama, et vastavalt nõukogu otsusele 2007/845/JSK⁽³⁾ teevad nende kriminaaltulu jälitamise talitused omavahel koostööd, et hõlbustada sellise kriminaaltulu ja kuritegevusega seotud muu vara jälitamist ja tuvastamist, mille kohta võidakse teha arestimis- või konfiskeerimisotsus.
- (55) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt on Ühendkuningriik teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (56) Protokolli nr 21 artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (57) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

⁽¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 6. detsembri 2007. aasta otsus 2007/845/JSK, mis käsitleb kriminaaltulu jälitamise talituste vahelist koostööd kuritegelikul teel saadud tulu või kuritegevusega seotud muu vara jälitamise ja tuvastamise valdkonnas (ELT L 332, 18.12.2007, lk 103).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, MÕISTED JA KOHALDAMISALA

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel liikmesriik tunnustab ja täidab oma territooriumil arestimis- ja konfiskeerimisotsuseid, mille mõni teine liikmesriik on kriminaalasjades läbiviidavate menetluste raames teinud.
2. Käesolev määrus ei muuda kohustust austada ELi lepingu artiklis 6 sätestatud põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid.
3. Arestimis- ja konfiskeerimisotsuste tegemisel tagab taotlev asutus, et järgitakse vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.
4. Käesoleva määruse kohaldamisalasse ei kuulu tsiviil- või haldusasjades läbiviidavate menetluste raames tehtud arestimis- ja konfiskeerimisotsused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „arestimisotsus“ – taotleva asutuse tehtud või kinnitatud otsus eesmärgiga takistada vara hävitamist, muutmist, eemaldamist, üleandmist või käsutamist selle konfiskeerimise tagamiseks;
- 2) „konfiskeerimisotsus“ – lõplik karistus või meede, mille kohus on määranud kuriteoga seotud menetluses ning mille tulemusena võetakse füüsiliselt või juriidiliselt isikult vara lõplikult ära;
- 3) „vara“ – igasugune vara, kehaline või mittekehaline ese, kinnis- või vallasvara, ning sellise vara omandiõigust või muid selle varaga seotud õigusi tõendavad õiguslikud dokumendid või aktid, mis taotleva asutuse arvates
 - a) on kuriteoga saadud tulu või sellise tulu väärtusele kas täielikult või osaliselt vastav tulu;
 - b) on kuriteo toimepanemise vahend või selle väärtus;
 - c) kuulub konfiskeerimisele tulenevalt direktiivis 2014/42/EL sätestatud konfiskeerimispädevuse kohaldamisest taotlevas riigis või
 - d) kuulub kuriteoga seotud menetluse tulemusena konfiskeerimisele selliste taotleva riigi õiguse muude sätete kohaselt, mis puudutavad konfiskeerimispädevust, sealhulgas konfiskeerimist lõpliku süüdimõistva otsuse puudumise korral;
- 4) „tulu“ – kuritegelikul teel kas otseselt või kaudselt saadud majanduslik hüve, mis hõlmab mis tahes vara, sealhulgas otsese tulu hilisemat taasinvesteeringut või muundust ja igasugust väärtust omavat tulemit;
- 5) „kuriteovahend“ – vara, mida kasutatakse või kavatakse kasutada mis tahes viisil täielikult või osaliselt kuriteo toimepanemiseks;
- 6) „taotlev riik“ – liikmesriik, kus tehakse arestimis- või konfiskeerimisotsus;
- 7) „täitev riik“ – liikmesriik, kellele arestimis- või konfiskeerimisotsus tunnustamiseks ja täitmiseks edastatakse;
- 8) „taotlev asutus“ –
 - a) arestimisotsuse puhul:
 - i) asjaomases asjas pädev kohtunik, kohus või prokurör, või

- ii) muu pädev asutus, kelle taotlev riik on selleks määranud ja kes on pädev otsustama vara arestimise üle kriminaalasjades või täitma arestimisotsust kooskõlas liikmesriigi õigusega. Lisaks kinnitab arestimisotsuse enne selle täitvale asutusele edastamist taotleva riigi kohtunik, kohus või prokurör pärast seda, kui ta on kontrollinud, kas see vastab käesoleva määruse kohastele arestimisotsuse tegemise tingimustele. Kui kohtunik, kohus või prokurör on otsuse kinnitanud, võib seda muud pädevat asutust otsuse edastamisel käsitada samuti taotleva asutuseks;
- b) konfiskeerimisotsuse puhul asutus, kelle taotlev riik on selleks määranud ja kes on kooskõlas liikmesriigi õigusega pädev täitma kriminaalasjades kohtu tehtud konfiskeerimisotsuseid;
- 9) „täitev asutus“ – asutus, kes on pädev arestimis- või konfiskeerimisotsust tunnustama ja tagama selle täitmise kooskõlas käesoleva määrusega ja menetlustega, mida kohaldatakse vara arestimist ja konfiskeerimist käsitleva liikmesriigi õiguse kohaselt; kui sellise menetluse puhul on vajalik, et kohus registreeriks otsuse ja annaks loa selle täitmiseks, on täitev asutus asutus, kes on pädev sellist registreerimist ja loa andmist taotlema;
- 10) „puudutatud isik“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes on tehtud arestimis- või konfiskeerimisotsus, või füüsiline või juriidiline isik, kellele kuulub asjaomases otsuses käsitletav vara, ning kõik kolmandad isikud, kelle asjaomase varaga seotud õigusi see otsus täitva riigi õiguse kohaselt otseselt piirab.

Artikkel 3

Kuriteod

1. Arestimis- või konfiskeerimisotsus täidetakse ilma sellise otsuse aluseks olnud teo topeltkaristatavust kindlaks tegemata, kui maksimaalne karistus sellise teo eest on taotlevas riigis vähemalt kolme aasta pikkune vabadusekaotus ning see tegu on taotleva riigi õiguse kohaselt üks või mitu järgmistest kuritegudest:

- 1) kuritegelikus organisatsioonis osalemine;
- 2) terrorism;
- 3) inimkaubandus;
- 4) laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno;
- 5) ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega;
- 6) ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega;
- 7) korruptsioon;
- 8) pettus, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ⁽¹⁾ määratletud pettus ja muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod;
- 9) kriminaaltulu rahapesu;
- 10) raha, sealhulgas euro võltsimine;
- 11) arvutikuriteod;
- 12) keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega;
- 13) ebaseaduslikule piiriületamisele ja ebaseaduslikule riigis elamisele kaasaaitamine;
- 14) tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine;
- 15) ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;
- 16) inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangi võtmine;
- 17) rassism ja ksenofoobia;
- 18) organiseeritud või relvastatud röövimine;
- 19) ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemetega ja kunstiteostega;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- 20) kelmus;
- 21) räkit ja väljapressimine;
- 22) toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine;
- 23) haldusdokumentide võltsimine ja nendega kaubitsemine,
- 24) maksevahendi võltsimine;
- 25) ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;
- 26) ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide ja radioaktiivsete ainetega;
- 27) varastatud sõidukitega kauplemine;
- 28) vägistamine;
- 29) süütamine;
- 30) Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod;
- 31) õhusõiduki või laeva kaaperdamine;
- 32) sabotaaž.

2. Muude kui lõikes 1 osutatud kuritegude puhul võib täitev riik seada arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise tingimuseks, et arestimis- või konfiskeerimisotsuse aluseks olev tegu on kuritegu täitva riigi õiguse kohaselt, olenemata selle kuriteokoosseisu tunnustest või sellest, kuidas kuritegu on kirjeldatud taotleva riigi õiguses.

II PEATÜKK

ARESTIMISOTSUSTE EDASTAMINE, TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 4

Arestimisotsuste edastamine

1. Arestimisotsus edastatakse arestimistunnistuse abil. Taotlev asutus edastab artiklis 6 sätestatud arestimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja tingimustel, mis võimaldavad täitval asutusel arestimistunnistuse ehtsuse kindlaks teha.
2. Liikmesriigid võivad teha avalduse, milles nad teatavad, et kui neile edastatakse arestimistunnistus arestimisotsuse tunnustamiseks ja täitmiseks, peab taotlev asutus edastama koos arestimistunnistusega ka arestimisotsuse originaali või selle kinnitatud ära kirja. Artikli 6 lõike 2 kohaselt tuleb aga tõlkida üksnes arestimistunnistus.
3. Liikmesriigid võivad teha lõikes 2 osutatud avalduse enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva või pärast seda kuupäeva. Liikmesriigid võivad selle avalduse igal ajal tagasi võtta. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui nad sellise avalduse teevad või tagasi võtavad. Komisjon teeb selle teabe kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustikule.
4. Kui taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et isik, kelle suhtes on tehtud rahasummat käsitlev arestimisotsus, omab liikmesriigis vara või sissetulekut, edastab taotlev asutus sellise arestimisotsuse puhul arestimistunnistuse kõnealusele liikmesriigile.
5. Konkreetset vara puudutava arestimisotsuse puhul edastab taotlev asutus arestimistunnistuse liikmesriigile, kelle puhul taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et seal asub kõnealune vara.
6. Arestimistunnistusele kehtivad järgmised nõuded:
 - a) sellele lisatakse artikli 14 kohaselt edastatud konfiskeerimistunnistus või
 - b) see sisaldab korraldust selle kohta, et vara peab jääma täitvas riigis arestituks seni, kuni konfiskeerimisotsus artikli 14 kohaselt edastatakse ja täidetakse, ning sellisel juhul märgib taotlev asutus arestimistunnistusele edastamise eeldatava kuupäeva.

7. Taotlev asutus teavitab täitvat asutust igast talle teadaolevast puudutatud isikust. Taotlev asutus edastab täitvale asutusele viimase taotluse korral ka teabe nimetatud puudutatud isiku võimalike varaga seotud nõuete kohta, sealhulgas kõnealuse isiku isikuandmed.
8. Kui vaatamata sellele, et teave on kooskõlas artikli 24 lõikega 3 kättesaadavaks tehtud, ei ole pädev täitev asutus taotlevale asutusele teada, teeb taotlev asutus kõik vajalikud päringud, sealhulgas Euroopa õigusalse koostöö võrgustiku kontaktpunktide kaudu, et teha kindlaks, milline asutus on pädev arestimisotsust tunnustama ja täitma.
9. Kui arestimistunnistuse saanud täitva riigi asutus ei ole pädev arestimisotsust tunnustama või selle täitmiseks vajalikke meetmeid võtma, edastab ta arestimistunnistuse viivitamata oma liikmesriigi pädevale täitvale asutusele ja teavitab sellest taotlevat asutust.

Artikkel 5

Arestimisotsuse edastamine ühele või mitmele täitvale riigile

1. Arestimistunnistus edastatakse vastavalt artiklile 4 korraga üksnes ühele täitvale riigile, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 2 või 3.
2. Kui arestimisotsus puudutab konkreetset vara, võib arestimistunnistuse edastada samaaegselt enam kui ühele täitvale riigile, kui
 - a) taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et arestimisotsusega hõlmatud vara asub erinevates täitvates riikides, või
 - b) arestimisotsusega hõlmatud konkreetse vara arestimisega seoses tuleb meetmeid võtta enam kui ühes täitvas riigis.
3. Kui arestimisotsus puudutab rahasummat, võib arestimistunnistuse edastada samaaegselt enam kui ühele täitvale riigile, kui taotlev asutus leiab, et selleks on konkreetne vajadus, eelkõige juhul, kui vara, mida võib arestida taotlevas riigis ja mis tahes täitvas riigis, eeldatavast väärtusest tõenäoliselt ei piisa kogu arestimisotsuses ette nähtud rahasumma arestimiseks.

Artikkel 6

Standardne arestimistunnistus

1. Arestimisotsuse edastamiseks täidab taotlev asutus I lisas sätestatud arestimistunnistuse, allkirjastab selle ning kinnitab selle sisu täpsust ja õigsust.
2. Taotlev asutus esitab täitvale asutusele arestimistunnistuse eksemplari, mis on tõlgitud täitva riigi ametlikku keelde või mõnda teise keelde, mida täitev riik lõike 3 kohaselt aktsepteerib.
3. Liikmesriik võib igal ajal kinnitada komisjonile esitatavas avalduses, et ta aktsepteerib arestimistunnistuse eksemplare, mis on tõlgitud ühte või mitmesse liidu ametlikku keelde, mis ei ole kõnealuse liikmesriigi ametlik keel. Komisjon teeb avaldused kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusalse koostöö võrgustikule.

Artikkel 7

Arestimisotsuste tunnustamine ja täitmine

1. Täitev asutus tunnustab kooskõlas artikliga 4 edastatud arestimisotsust ja võtab vajalikud meetmed, et täita see samal viisil nagu riigisisene arestimisotsus, mille on teinud täitva riigi asutus, välja arvatud juhul, kui ta kasutab ühte artiklis 8 sätestatud arestimisotsuse tunnustamata ja täitmata jätmise alustest või ühte artiklis 10 sätestatud täitmise edasilükkamise alustest.
2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele arestimisotsuse täitmise kohta aruande, mis sisaldab arestitud vara kirjeldust ja selle väärtuse hinnangut, kui see on olemas. Aruanne esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja põhjendamatu viivitusega niipea, kui täitvat asutust on teavitatud, et arestimisotsus on täidetud.

Artikkel 8

Arestimisotsuse tunnustamata ja täitmata jätmise alused

1. Täitev asutus võib otsustada jätta arestimisotsuse tunnustamata või täitmata üksnes juhul, kui
 - a) arestimisotsuse täitmine oleks vastuolus *ne bis in idem* põhimõttega;
 - b) täitva riigi õiguse kohaselt eksisteerib privileeg või immunitet, mis takistaks asjaomase vara arestimist, või on olemas kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normid, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites ning takistavad arestimisotsuse täitmist;
 - c) arestimistunnistus on puudulik või ilmselgelt väär ning seda ei ole täiendatud pärast lõikes 2 osutatud konsulteerimist;
 - d) arestimisotsus on seotud kuriteoga, mis on toime pandud täielikult või osaliselt väljaspool taotleva riigi territooriumi ja täielikult või osaliselt täitva riigi territooriumil ning tegu, millega seoses arestimisotsus tehti, ei ole täitva riigi õiguse kohaselt kuritegu;
 - e) artikli 3 lõike 2 kohasel juhul ei ole tegu, millega seoses arestimisotsus tehti, täitva riigi õiguse kohaselt kuritegu; arestimisotsuse tunnustamisest ega täitmisest ei tohi siiski keelduda makse või tollimakse või tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevate õigusnormidega seotud juhtumite korral seetõttu, et täitva riigi õiguses ei ole kehtestatud samalaadseid makse või tollimakse või et nendes puuduvad samalaadsed makse ja tollimakse käsitlevad õigusnormid või samalaadsed tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevad õigusnormid nagu taotleva riigi õiguses;
 - f) erandjuhul on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest rikuks arestimisotsuse täitmine ilmselgelt asjakohast ELi põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigust, eelkõige õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele või õigust kaitsele.
2. Enne arestimisotsuse täieliku või osalise tunnustamata või täitmata jätmise üle otsustamist konsulteerib täitev asutus lõikes 1 osutatud juhul asjakohaste vahendite abil taotleva asutusega ja palub asjakohasel juhul taotleval asutusel edastada talle viivitamata kogu vajalik teave.
3. Arestimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse taotlevale asutusele viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
4. Kui täitev asutus on arestimisotsust tunnustanud, kuid ta saab selle täitmise käigus teada, et on kohaldatav üks arestimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise alustest, võtab ta viivitamata sobival viisil ühendust taotleva asutusega, et arutada asjakohaseid võetavaid meetmeid. Selle põhjal võib taotlev asutus otsustada, et ta võtab arestimisotsuse tagasi. Kui selliste arutelude tulemusena lahendust ei leita, võib täitev asutus otsustada arestimisotsuse täitmise peatada.

Artikkel 9

Arestimisotsuste tunnustamise ja täitmise tähtajad

1. Pärast seda, kui täitev asutus on saanud arestimistunnistuse, teeb täitev asutus arestimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse ning täidab selle viivitamata ja sama kiiresti ning omistades sellele samasugust tähtsust kui sarnasele riigisisesele juhtumile.
2. Kui taotlev asutus on arestimistunnistusele märkinud, et arestimisotsus tuleb täita kindlaksmääratud kuupäeval, võtab täitev asutus seda võimalikult suurel määral arvesse. Kui taotlev asutus on märkinud, et asjaomaste liikmesriikide vahel on vajalik koordineerimine, võtavad täitev asutus ja taotlev asutus üksteisega ühendust arestimisotsuse täitmise kuupäeva kokkuleppimiseks. Kui kokkuleppele ei jõuta, määrab täitev asutus arestimisotsuse täitmise kuupäeva, võttes võimalikult suurel määral arvesse taotleva asutuse huve.
3. Ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist, kui taotlev asutus on arestimistunnistusele märkinud, et arestimine on vaja teha viivitamata, sest on õigustatult alust arvata, et asjaomane vara lähiajal eemaldatakse või hävitatakse, või tulenevalt taotleva riigi uurimisalastest või menetluslikest vajadustest, teeb täitev asutus otsuse arestimisotsuse tunnustamise kohta hiljemalt 48 tunni möödumisel sellest, kui täitev asutus on selle kätte saanud. Täitev asutus võtab hiljemalt 48 tunni möödumisel sellise otsuse tegemisest konkreetsed meetmed, mis on vajalikud otsuse täitmiseks.

4. Täitev asutus edastab arestimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse taotlevale asutusele viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
5. Kui konkreetse juhtumi puhul ei ole võimalik pidada kinni lõikes 3 sätestatud tähtaegadest, teavitab täitev asutus sellest taotlevat asutust viivitamata mis tahes vahendite abil, esitades põhjused, miks ei olnud võimalik tähtaegadest kinni pidada ning konsulteerib taotleva asutusega arestimisotsuse tunnustamiseks või täitmiseks sobiva ajakava üle.
6. Lõikes 3 sätestatud tähtaegade möödumine ei vabasta täitvat asutust kohustusest võtta viivitamata vastu arestimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsus ning seda viivitamata täita.

Artikkel 10

Arestimisotsuste täitmise edasilükkamine

1. Täitev asutus võib artikli 4 kohaselt edastatud arestimisotsuse täitmise edasi lükata, kui
 - a) selle täitmine võib kahjustada käimasolevat kriminaaluurimist, millisel juhul võib arestimisotsuse täitmise edasi lükata ajani, mida täitev asutus peab mõistlikuks;
 - b) vara suhtes juba kehtib arestimisotsus, millisel juhul võib arestimisotsuse täitmise edasi lükata ajani, kui kõnealune kehtiv otsus tagasi võetakse, või
 - c) vara suhtes juba kehtib arestimisotsus, mis on tehtud täitvas riigis muu menetluse käigus, millisel juhul võib arestimisotsuse täitmise edasi lükata ajani, kui kõnealune kehtiv otsus tagasi võetakse; käesolevat punkti kohaldatakse üksnes juhul, kui kehtiv otsus on liikmesriigi õiguse kohaselt kriminaalasjades tehtavate edaspidiste riigisestse arestimisotsuste suhtes ülimuslik.
2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata arestimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, täpsustades täitmise edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.
3. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata arestimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 11

Konfidentsiaalsus

1. Arestimisotsuse täitmise käigus võtavad taotlev asutus ja täitev asutus nõuetekohaselt arvesse selle menetluse konfidentsiaalsust, mille raames arestimisotsus tehti.
2. Täitev asutus tagab arestimisotsuse asjaolude ja sisu konfidentsiaalsuse kooskõlas oma liikmesriigi õigusega, välja arvatud osas, mis on vajalik arestimisotsuse täitmiseks. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist, teavitab täitev asutus niipea, kui arestimisotsus on täidetud, sellest puudutatud isikuid kooskõlas artikliga 32.
3. Käimasoleva menetluse kaitseks võib taotlev asutus esitada täitvale asutusele taotluse lükata puudutatud isikute artikli 32 kohane arestimisotsuse täitmisest teavitamine edasi. Niipea kui käimasoleva menetluse kaitseks ei ole puudutatud isikute teavitamist enam vaja edasi lükata, teavitab taotlev asutus sellest täitvat asutust, et täitev asutus saaks puudutatud isikuid arestimisotsuse täitmisest artikli 32 kohaselt teavitada.
4. Kui täitev asutus ei saa käesoleva artikli kohaseid konfidentsiaalsuskohustusi täita, teavitab ta sellest viivitamata taotlevat asutust, võimaluse korral enne arestimisotsuse täitmist.

Artikkel 12

Arestimisotsuste kehtivuse kestus

1. Arestimisotsuses käsitletud vara jääb täitvas riigis arestituks seni, kui kõnealuse riigi pädev asutus on andnud lõpliku vastuse artikli 14 kohaselt edastatud konfiskeerimisotsusele või kui taotlev asutus on teavitanud täitvat asutust otsusest või meetmest, mille tõttu ei ole arestimisotsus enam täitmisele pööratav või mille tõttu see võetakse tagasi kooskõlas artikli 27 lõikega 1.

2. Täitev asutus võib juhtumi asjaolusid arvesse võttes esitada taotlevale asutusele põhjendatud taotluse vara arestimise kestuse piiramiseks. Taotlus, sealhulgas igasugune asjakohane lisateave, edastatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja tingimustel, mis võimaldavad taotleval asutusel taotluse ehtsuse kindlaks teha. Sellise taotluse läbivaatamisel võtab taotlev asutus arvesse kõiki huve, sealhulgas täitva asutuse huve. Taotlev asutus vastab taotlusele niipea kui võimalik. Kui taotlev asutus ei ole piiranguga nõus, teatab ta täitvale asutusele selle põhjused. Sellisel juhul jääb vara lõike 1 kohaselt arestituks. Kui taotlev asutus ei vasta kuue nädala jooksul pärast taotluse kättesaamist, ei ole täitev asutus enam kohustatud arestimisotsust täitma.

Artikkel 13

Arestimisotsuse täitmise võimatus

1. Kui täitev asutus leiab, et arestimisotsust on võimatu täita, teavitab ta sellest viivitamata taotlevat asutust.
2. Enne taotleva asutuse lõike 1 kohast teavitamist konsulteerib täitev asutus asjakohasel juhul taotleva asutusega.
3. Arestimisotsuse käesoleva artikli kohane täitmata jätmine võib olla põhjendatud üksnes juhul, kui vara
 - a) on juba konfiskeeritud;
 - b) on kadunud;
 - c) on hävitatud;
 - d) ei ole võimalik arestimistunnistusel märgitud kohast leida või
 - e) ei ole võimalik leida, sest selle asukoht ei ole lõikes 2 osutatud konsultatsioonidest hoolimata piisavalt täpselt märgitud.
4. Lõike 3 punktides b, d ja e osutatud juhtudel, kui täitev asutus saab hiljem teavet, mis võimaldab tal teha kindlaks vara asukoha, võib täitev asutus täita arestimisotsuse, ilma et oleks vaja edastada uus arestimistunnistus, tingimusel et täitev asutus on enne arestimisotsuse täitmist saanud taotlevalt asutuselt kinnituse, et arestimisotsus on endiselt kehtiv.
5. Olenemata lõikest 3, kui taotlev asutus on märkinud, et võiks arestida võrdse väärtusega vara, ei nõuta täitvalt asutuselt arestimisotsuse täitmist, kui esineb üks lõikes 3 sätestatud asjaoludest ja ei ole võrdse väärtusega vara, mida saaks konfiskeerida.

III PEATÜKK

KONFISKEERIMISOTSUSTE EDASTAMINE, TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 14

Konfiskeerimisotsuste edastamine

1. Konfiskeerimisotsus edastatakse konfiskeerimistunnistuse abil. Taotlev asutus edastab artiklis 17 sätestatud konfiskeerimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja tingimustel, mis võimaldavad täitval asutusel konfiskeerimistunnistuse ehtsuse kindlaks teha.
2. Liikmesriigid võivad teha avalduse, milles nad teatavad, et kui neile edastatakse konfiskeerimistunnistus konfiskeerimisotsuse tunnustamiseks ja täitmiseks, peab taotlev asutus edastama koos konfiskeerimistunnistusega ka konfiskeerimisotsuse originaali või selle kinnitatud ärakirja. Artikli 17 lõike 2 kohaselt tuleb aga tõlkida üksnes konfiskeerimistunnistus.
3. Liikmesriigid võivad teha lõikes 2 osutatud avalduse enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva või pärast seda kuupäeva. Liikmesriigid võivad selle avalduse igal ajal tagasi võtta. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui nad sellise avalduse teevad või tagasi võtavad. Komisjon teeb selle teabe kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ja Euroopa õigusalse koostöö võrgustikule.
4. Rahasummat käsitleva konfiskeerimisotsuse puhul edastab taotlev asutus konfiskeerimistunnistuse liikmesriigile, kui taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et isik, kelle suhtes konfiskeerimisotsus on tehtud, omab seal vara või sissetulekut.

5. Konkreetset vara puudutava konfiskeerimisotsuse puhul edastab taotlev asutus konfiskeerimistunnistuse liikmesriigile, kui taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et seal asub kõnealune vara.
6. Taotlev asutus teavitab täitvat asutust igast talle teadaolevast puudutatud isikust. Taotlev asutus edastab täitvale asutusele viimase taotluse korral ka teabe nimetatud puudutatud isiku võimalike varaga seotud nõuete kohta, sealhulgas kõnealuse isiku isikuandmed.
7. Kui vaatamata sellele, et teave on kooskõlas artikli 24 lõikega 3 kättesaadavaks tehtud, ei ole pädev täitev asutus taotlevale asutusele teada, teeb taotlev asutus kõik vajalikud päringud, sealhulgas Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kontaktpunktide kaudu, et teha kindlaks, milline asutus on pädev konfiskeerimisotsust tunnustama ja täitma.
8. Kui konfiskeerimistunnistuse saanud täitva riigi asutus ei ole pädev konfiskeerimisotsust tunnustama või selle täitmiseks vajalikke meetmeid võtma, edastab kõnealune asutus konfiskeerimistunnistuse viivitamata oma liikmesriigi pädevale täitvale asutusele ja teavitab sellest taotlevat asutust.

Artikkel 15

Konfiskeerimisotsuse edastamine ühele või mitmele täitvale riigile

1. Konfiskeerimistunnistus edastatakse vastavalt artiklile 14 korraga üksnes ühele täitvale riigile, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 2 või 3.
2. Kui konfiskeerimisotsus puudutab konkreetset vara, võib konfiskeerimistunnistuse edastada samaaegselt enam kui ühele täitvale riigile, kui
 - a) taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et konfiskeerimisotsusega hõlmatud vara asub erinevates täitvates riikides, või
 - b) konfiskeerimisotsusega hõlmatud konkreetse vara konfiskeerimisega seoses tuleb meetmeid võtta enam kui ühes täitvas riigis.
3. Kui konfiskeerimisotsus puudutab rahasummat, võib konfiskeerimistunnistuse edastada samaaegselt enam kui ühele täitvale riigile, kui taotlev asutus leiab, et selleks on konkreetne vajadus, eelkõige juhul, kui
 - a) asjaomast vara ei ole arestitud käesoleva määruse alusel või
 - b) vara, mida võib konfiskeerida taotlevas riigis ja mis tahes täitvas riigis, eeldatavast väärtusest tõenäoliselt ei piisa kogu konfiskeerimisotsuses ette nähtud rahasumma konfiskeerimiseks.

Artikkel 16

Konfiskeerimisotsuste edastamise tagajärjed

1. Konfiskeerimisotsuse edastamine vastavalt artiklitele 14 ja 15 ei piira taotleva riigi õigust konfiskeerimisotsust ise täita.
2. Rahasummat puudutava konfiskeerimisotsuse täitmise puhul ei tohi konfiskeeritud kogusumma ületada kõnealuses otsuses kindlaks määratud maksimumsummat, olenemata sellest, kas kõnealune otsus edastati ühele või mitmele täitvale riigile.
3. Taotlev asutus teavitab viivitamata täitvat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui
 - a) ta leiab, eelkõige täitvalt asutuselt artikli 21 lõike 1 punkti b kohaselt saadud teabe põhjal, et on olemas oht, et konfiskeeritakse rohkem kui maksimumsumma;
 - b) konfiskeerimisotsus on täielikult või osaliselt täidetud taotlevas riigis või mõnes teises täitvas riigis, millisel juhul ta täpsustab summa, mille ulatuses on konfiskeerimisotsus veel täitmata, või
 - c) pärast konfiskeerimistunnistuse edastamist vastavalt artiklile 14 saab taotleva riigi asutus rahasumma, mis on makstud seoses konfiskeerimisotsusega.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel annab taotlev asutus esimesel võimalusel täitvale asutusele teada, kui kõnealuses punktis osutatud ohtu enam ei esine.

Artikkel 17

Standardne konfiskeerimistunnistus

1. Konfiskeerimisotsuse edastamiseks täidab taotlev asutus II lisas sätestatud konfiskeerimistunnistuse, allkirjastab selle ning kinnitab selle sisu täpsust ja õigsust.
2. Taotlev asutus annab täitvale asutusele konfiskeerimistunnistuse eksemplari, mis on tõlgitud täitva riigi ametlikku keelde või mõnda teise keelde, mida täitev riik lõike 3 kohaselt aktsepteerib.
3. Liikmesriik võib igal ajal kinnitada komisjonile esitatavas avalduses, et ta aktsepteerib konfiskeerimistunnistuse eksemplare, mis on tõlgitud ühte või mitmesse liidu ametlikku keelde, mis ei ole kõnealuse liikmesriigi ametlik keel. Komisjon teeb avaldused kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikule.

Artikkel 18

Konfiskeerimisotsuste tunnustamine ja täitmine

1. Täitev asutus tunnustab kooskõlas artikliga 14 edastatud konfiskeerimisotsust ja võtab meetmed, mis on vajalikud, et täita see samal viisil nagu riigisisene konfiskeerimisotsus, mille on teinud täitva riigi asutus, välja arvatud juhul, kui kõnealune täitev asutus kasutab ühte artiklis 19 sätestatud konfiskeerimisotsuste tunnustamata ja täitmata jätmise alustest või ühte artiklis 21 sätestatud täitmise edasilükkamise alustest.
2. Kui konfiskeerimisotsus puudutab konkreetset vara, võivad taotlev asutus ja täitev asutus juhul, kui see on sätestatud taotleva riigi õiguses, kokku leppida, et konfiskeerimine täitvas riigis võib toimuda sellise rahasumma konfiskeerimise teel, mis on võrdne konfiskeerimisele kuulunud vara väärtusega.
3. Kui konfiskeerimisotsus puudutab rahasummat ja kui täitval asutusel ei ole võimalik sellist rahasummat saada, täidab täitev asutus konfiskeerimisotsuse vastavalt lõikele 1, konfiskeerides mis tahes selleks kättesaadava vara. Vajaduse korral arvestab täitev asutus konfiskeeritava rahasumma ümber täitva riigi vääringusse selle päeva *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud euro päevakursi alusel, mil konfiskeerimisotsus tehti.
4. See osa rahasummast, mis konfiskeerimisotsuse kohaselt on sisse nõutud mujal kui täitvas riigis, arvestatakse täielikult maha summast, mis tuleb täitvas riigis konfiskeerida.
5. Kui taotlev asutus on teinud konfiskeerimisotsuse, kuid ei ole teinud arestimisotsust, võib täitev asutus osana lõikes 1 sätestatud meetmetest otsustada arestida asjaomane vara omal algatusel kooskõlas oma liikmesriigi õigusega, pidades silmas konfiskeerimisotsuse hilisemat täitmist. Sellisel juhul teavitab täitev asutus viivitamata taotlevat asutust ja võimaluse korral enne asjaomase vara arestimist.
6. Niipea kui konfiskeerimisotsus on täidetud, teavitab täitev asutus taotlevat asutust täitmise tulemusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 19

Konfiskeerimisotsuste tunnustamata ja täitmata jätmise alused

1. Täitev asutus võib otsustada jätta konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata üksnes juhul, kui
 - a) konfiskeerimisotsuse täitmine oleks vastuolus *ne bis in idem* põhimõttega;
 - b) täitva riigi õiguse kohaselt eksisteerib privileeg või immunitet, mis takistaks asjaomase vara konfiskeerimist, või on olemas kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normid, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites ning takistavad konfiskeerimisotsuse täitmist;
 - c) konfiskeerimistunnistus on puudulikult täidetud või ilmselgelt väär ning seda ei ole täiendatud pärast lõikes 2 osutatud konsulteerimist;

- d) konfiskeerimisotsus on seotud kuriteoga, mis on toime pandud täielikult või osaliselt väljaspool taotleva riigi territooriumi ja täielikult või osaliselt täitva riigi territooriumil ning tegu, millega seoses konfiskeerimisotsus tehti, ei ole täitva riigi õiguse kohaselt kuritegu;
- e) puudutatud isikute õiguste tõttu oleks täitva riigi õiguse alusel konfiskeerimisotsuse täitmine võimatu, ka siis kui see võimatus on tingitud õiguskaitsevahendite kasutamisest vastavalt artiklile 33;
- f) artikli 3 lõike 2 kohasel juhul ei ole tegu, millega seoses konfiskeerimisotsus tehti, täitva riigi õiguse kohaselt kuritegu; konfiskeerimisotsuse tunnustamisest ega täitmisest ei tohi siiski keelduda makse või tollimakse või tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevate õigusnormidega seotud juhtumite korral seetõttu, et täitva riigi õiguses ei ole kehtestatud samalaadseid makse või tollimakse või et nendes puuduvad samalaadsed makse ja tollimakse käsitlevad õigusnormid või samalaadsed tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevad õigusnormid nagu taotleva riigi õiguses;
- g) vastavalt konfiskeerimistunnistusele ei ilmunud isik, kelle suhtes konfiskeerimisotsus tehti, isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusena tehti lõpliku süüdimõistva otsusega seotud konfiskeerimisotsus, välja arvatud juhul, kui konfiskeerimistunnistuses on märgitud, et kooskõlas taotleva riigi õiguses sätestatud täiendavate menetlusnõuetega see isik
- i) sai isiklikult õigeaegselt kohtukutse ning seega oli teda teavitatud sellest, millal ja kus toimub kohtulik arutelu, mille tulemusena konfiskeerimisotsus tehti, või sai see isik tegelikult ametliku teabe selle kohta, millal ja kus kõnealune kohtulik arutelu toimub, muul viisil selliselt, et ühemõtteliselt tehti kindlaks, et kõnealune isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, ning teda oli õigeaegselt teavitatud sellest, et sellise konfiskeerimisotsuse võib teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule;
- ii) olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, oli andnud volitused enda kohtulikule arutelule kaitsmiseks asjaomase isiku või riigi poolt määratud kaitsjale, kes kõnealust isikut kohtulikule arutelule ka tegelikult kaitses, või
- iii) pärast seda, kui talle konfiskeerimisotsus kätte toimetati ning teda teavitati sõnaselgelt õigusest nõuda asja uuesti läbivaatamist või otsus edasi kaevata, milles tal oleks õigus osaleda ning mis võimaldaks asja, sealhulgas uue tõendusmaterjali, sisulist uuesti läbivaatamist ja mille tulemuseks võib olla esialgse konfiskeerimisotsuse tühistamine, teatas sõnaselgelt, et ta ei vaidlusta konfiskeerimisotsust, või ei nõudnud asja uuesti läbivaatamist ega kaevanud otsust edasi kindlaksmääratud tähtaja jooksul;
- h) erandjuhtudel on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest rikuks konfiskeerimisotsuse täitmine ilmselgelt asjakohast ELi põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigust, eelkõige õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele või õigust kaitsmisele.
2. Enne konfiskeerimisotsuse täieliku või osalise tunnustamata või täitmata jätmise üle otsustamist konsulteerib täitev asutus lõikes 1 osutatud juhul asjakohaste vahendite abil taotleva asutusega ja palub asjakohasel juhul taotleval asutusel edastada talle viivitamata kogu vajalik teave.
3. Konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse taotlevale asutusele viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 20

Konfiskeerimisotsuste tunnustamise ja täitmise tähtajad

1. Täitev asutus teeb konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse viivitamata ja – ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist – hiljemalt 45 päeva jooksul pärast seda, kui täitev asutus on konfiskeerimistunnistuse kätte saanud.
2. Täitev asutus edastab konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse taotlevale asutusele viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
3. Täitev asutus võtab konkreetseid meetmeid, mis on vajalikud, et viivitamata täita konfiskeerimisotsus vähemalt sama kiiresti ja omistades sellele samasugust tähtsust kui sarnasele riigisisesele juhtumile, välja arvatud juhul, kui esineb artikli 21 kohane täitmise edasilükkamise alus.
4. Kui konkreetse juhtumi puhul ei ole võimalik pidada kinni lõikes 1 kehtestatud tähtajast, teavitab täitev asutus sellest mis tahes vahendite abil viivitamata taotlevat asutust, esitades põhjused, miks ei olnud võimalik tähtajast kinni pidada, ning konsulteerib taotleva asutusega konfiskeerimisotsuse tunnustamiseks ja täitmiseks sobiva ajakava üle.

5. Lõikes 1 sätestatud tähtaja möödumine ei vabasta täitvat asutust kohustusest teha viivitamata konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsus ning seda viivitamata täita.

Artikkel 21

Konfiskeerimisotsuste täitmise edasilükkamine

1. Täitev asutus võib artikli 14 kohaselt edastatud konfiskeerimisotsuse tunnustamise või täitmise edasi lükata, kui
 - a) selle täitmine võib kahjustada käimasolevat kriminaaluurimist, millisel juhul võib konfiskeerimisotsuse täitmise edasi lükata ajani, mida täitev asutus peab mõistlikuks;
 - b) ta leiab rahasummat puudutava konfiskeerimisotsuse puhul, et on olemas oht, et kõnealuse konfiskeerimisotsuse täitmisel saadud kogusumma võib märkimisväärselt ületada konfiskeerimisotsuses kindlaks määratud summat, kuna konfiskeerimisotsust täidetakse samaaegselt enam kui ühes liikmesriigis;
 - c) vara on juba täitvas riigis käimasoleva konfiskeerimismenetluse objektiks või
 - d) kasutatakse artiklis 33 osutatud õiguskaitsevahendit.
2. Olenemata artikli 18 lõikest 5 võtab täitva riigi pädev asutus seni, kuni konfiskeerimisotsuse täitmine on edasi lükatud, kõik meetmed, mida ta võtaks sarnase riigisisese juhtumi puhul, et tagada vara kättesaadavus konfiskeerimisotsuse täitmiseks.
3. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata konfiskeerimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, täpsustades edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.
4. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata konfiskeerimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 22

Konfiskeerimisotsuste täitmise võimatus

1. Kui täitev asutus leiab, et konfiskeerimisotsust ei ole võimalik täita, teavitab ta sellest viivitamata taotlevat asutust.
2. Enne taotleva asutuse lõike 1 kohast teavitamist konsulteerib täitev asutus asjakohasel juhul taotleva asutusega, võttes arvesse ka artikli 18 lõikes 2 või 3 sätestatud võimalusi.
3. Konfiskeerimisotsuse käesoleva artikli kohane täitmata jätmine võib olla põhjendatud üksnes juhul, kui vara
 - a) on juba konfiskeeritud;
 - b) on kadunud;
 - c) on hävitatud;
 - d) ei ole võimalik konfiskeerimistunnistusel märgitud kohast leida või
 - e) ei ole võimalik leida, sest selle asukoht ei ole lõikes 2 osutatud konsultatsioonide läbiviimisest hoolimata piisavalt täpselt märgitud.
4. Lõike 3 punktides b, d ja e osutatud juhtudel, kui täitev asutus saab hiljem teavet, mis võimaldab tal teha kindlaks vara asukoha, võib täitev asutus täita konfiskeerimisotsuse, ilma et oleks vaja edastada uus konfiskeerimistunnistus, tingimusel et täitev asutus on enne konfiskeerimisotsuse täitmist saanud taotlevalt asutuselt kinnituse, et konfiskeerimisotsus on endiselt kehtiv.
5. Olenemata lõikest 3, kui taotlev asutus on märkinud, et võiks konfiskeerida võrdse väärtusega vara, ei nõuta täitvalt asutuselt konfiskeerimisotsuse täitmist, kui esineb üks lõikes 3 sätestatud asjaoludest ja ei ole võrdse väärtusega vara, mida saaks konfiskeerida.

IV PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 23

Täitmist reguleeriv õigus

1. Arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise suhtes kohaldatakse täitva riigi õigust ning üksnes täitva riigi asutused on pädevad otsustama selle täitmise korra üle ja määrama kindlaks kõik sellega seotud meetmed.
2. Juriidilise isiku suhtes tehtud arestimis- või konfiskeerimisotsus täidetakse ka siis, kui täitev riik ei tunnusta juriidiliste isikute kriminaalvastutuse põhimõtet.
3. Olenemata artikli 18 lõigetest 2 ja 3 ei tohi täitev riik kehtestada taotleva riigi nõusolekuta meetmeid, mis on alternatiivsed artikli 4 kohaselt edastatud arestimisotsusele ja artikli 14 kohaselt edastatud konfiskeerimisotsusele.

Artikkel 24

Pädevatest asutustest teavitamine

1. Hiljemalt 19. detsembriks 2020 teatab iga liikmesriik komisjonile artikli 2 punktides 8 ja 9 määratletud asutuse või asutused, kes on liikmesriigi õiguse kohaselt pädevad juhtudel, kui see liikmesriik on vastavalt taotlev või täitev riik.
2. Liikmesriik võib määrata, kui see on tema õigussüsteemi ülesehituse tõttu vajalik, ühe või mitu keskasutust vastutama arestimis- ja konfiskeerimistunnistuste edastamise ja vastuvõtmise haldamise eest ning abistama oma pädevaid asutusi. Liikmesriik teavitab komisjoni selliselt määratud asutustest.
3. Komisjon teeb käesoleva artikli kohaselt saadud teabe kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustikule.

Artikkel 25

Teabe edastamine

1. Taotlev asutus ja täitev asutus konsulteerivad vajaduse korral viivitamata üksteisega, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine, kasutades kõiki asjakohaseid sidevahendeid.
2. Kogu teabe edastamine, sealhulgas tegelemine arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmiseks vajalike dokumentide edastamise või ehtsuse kindlakstegemisega seotud probleemidega, toimub taotleva asutuse ja täitva asutuse vahel otse, ning kui liikmesriik on artikli 24 lõike 2 kohaselt määranud keskasutuse, osaleb selles asjakohasel juhul kõnealune keskasutus.

Artikkel 26

Mitmekordsed otsused

1. Kui täitev asutus saab erinevatelt liikmesriikidelt kaks või enam arestimis- või konfiskeerimisotsust, mis on tehtud ühe ja sama isiku suhtes, ning kõnealusel isikul ei ole täitvas riigis kõikide otsuste täitmiseks piisavalt vara, või kui täitev asutus saab kaks või enam arestimis- või konfiskeerimisotsust, mis on tehtud seoses sama konkreetse varaga, teeb täitev asutus täitva riigi õiguse kohaselt otsuse selle kohta, millised otsused täidetakse, ilma et see piiraks võimalust lükata konfiskeerimisotsuse täitmine artikli 21 kohaselt edasi.
2. Võimaluse korral peab täitev asutus sellise otsuse tegemisel prioriteetseks kannatanute huve. Ta võtab samuti arvesse kõiki muid asjaolusid, sealhulgas järgmisi:
 - a) kas vara on juba arestitud;
 - b) asjakohaste otsuste tegemise kuupäevad ja nende edastamise kuupäevad;

- c) asjaomase kuriteo raskus ning
- d) kuriteo toimepanemise koht.

Artikkel 27

Arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise lõpetamine

1. Taotlev asutus võtab arestimis- või konfiskeerimistunnistuse viivitamata tagasi, kui arestimis- või konfiskeerimisotsus ei ole enam täitmisele pööratav või enam ei kehti.
2. Taotlev asutus teavitab täitvat asutust viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis arestimis- või konfiskeerimisotsuse tagasivõtmisest ja igast otsusest või meetmest, mille tulemusena arestimis- või konfiskeerimisotsus tagasi võetakse.
3. Kui täitmist ei ole veel lõpule viidud, lõpetab täitev asutus arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise niipea, kui taotlev asutus on teda lõike 2 kohaselt teavitanud. Täitev asutus saadab taotlevale riigile kinnituse täitmise lõpetamise kohta põhjendamatu viivitusega kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 28

Arestitud ja konfiskeeritud vara haldamine ja käsutamine

1. Arestitud ja konfiskeeritud vara haldamise suhtes kohaldatakse täitva riigi õigust.
2. Täitev riik haldab arestitud ja konfiskeeritud vara, et hoida ära selle väärtuse vähenemine. Selleks on täitval riigil võimalik arestitud vara müüa või üle anda, võttes arvesse direktiivi 2014/42/EL artiklit 10.
3. Arestitud vara ja sellise vara lõike 2 kohasest müümisest saadud raha jääb täitvasse riiki kuni konfiskeerimistunnistuse edastamiseni ja konfiskeerimisotsuse täitmiseni, ilma et see piiraks võimalust vara artikli 29 kohaselt tagastada.
4. Täitvalt riigilt ei nõuta konfiskeerimisotsusega hõlmatud konkreetsete esemete müümist või tagastamist, kui need esemed on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/60/EL⁽¹⁾ artikli 2 punktis 1 määratletud kultuuriväärtused. Käesolev määrus ei mõjuta kohustust kultuuriväärtused nimetatud direktiivi kohaselt tagastada.

Artikkel 29

Arestitud vara tagastamine kannatanule

1. Kui taotlev asutus või taotleva riigi muu pädev asutus on teinud oma liikmesriigi õiguse kohaselt otsuse tagastada arestitud vara kannatanule, lisab taotlev asutus arestimistunnistusele teabe kõnealuse otsuse kohta või edastab selle teabe täitvale asutusele hiljem.
2. Kui täitvat asutust on lõike 1 kohaselt arestitud vara kannatanult tagastamist käsitlevast otsusest teavitatud, võtab ta vajalikud meetmed selle tagamiseks, et kui asjaomane vara on arestitud, tagastatakse see kannatanule niipea kui võimalik kooskõlas täitva riigi menetlusnormidega, vajaduse korral taotleva riigi kaudu, tingimusel et
 - a) kannatanu õigust varale ei ole vaidlustatud;
 - b) vara ei ole vaja kasutada tõendina täitvas riigis toimivas kriminaalmenetluses ning
 - c) puudutatud isikute õigusi ei piirata.

Täitev asutus teavitab taotlevat asutust, kui vara antakse kannatanule üle otse.

3. Kui täitev asutus leiab, et lõikes 2 osutatud tingimused ei ole täidetud, konsulteerib ta lahenduse leidmiseks viivitamata ja asjakohaste vahendite abil taotleva asutusega. Kui lahendust ei leita, võib täitev asutus teha otsuse jätta arestitud vara kannatanule tagastamata.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/60/EL liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta ja millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 1).

Artikkel 30

Konfiskeeritud vara või sellise vara müümisest saadud raha käsutamine

1. Kui taotlev asutus või taotleva riigi muu pädev asutus on teinud oma liikmesriigi õiguse kohaselt otsuse konfiskeeritud vara kannatanule tagastamise või kannatanule hüvitise maksmise kohta, lisab taotlev asutus konfiskeerimistunnistusele teabe kõnealuse otsuse kohta või edastab teabe selle otsuse kohta täitvale asutusele hiljem.
2. Kui täitvat asutust on lõike 1 kohaselt konfiskeeritud vara kannatanule tagastamist käsitlevast otsusest teavitatud, võtab ta vajalikud meetmed selle tagamiseks, et kui asjaomane vara on konfiskeeritud, tagastatakse see vara kannatanule niipea kui võimalik, vajaduse korral taotleva riigi vahendusel. Täitev asutus teavitab taotlevat asutust, kui vara antakse kannatanule üle otse.
3. Kui täitval asutusel ei ole võimalik vara kannatanule tagastada kooskõlas lõikega 2, kuid konfiskeerimisotsuse täitmise tulemusel on selle varaga seoses saadud raha, kantakse vastav rahasumma selle tagastamiseks üle kannatanule, vajaduse korral taotleva riigi kaudu. Täitev asutus teavitab taotlevat asutust, kui raha antakse kannatanule üle otse. Ülejäänud vara käsutatakse lõike 7 kohaselt.
4. Kui täitvat asutust on lõike 1 kohaselt teavitatud kannatanule hüvitise maksmise otsusest ning konfiskeerimisotsuse täitmise tulemusel on saadud raha, kantakse vastav rahasumma, kui see ei ületa tunnistusel osutatud summat, selle tagastamiseks üle kannatanule, vajaduse korral taotleva riigi kaudu. Täitev asutus teavitab taotlevat asutust, kui raha kantakse kannatanule üle otse. Ülejäänud vara käsutatakse lõike 7 kohaselt.
5. Kui tagastamise või hüvitise maksmise menetlus on taotlevas riigis pooleli, teavitab taotlev riik sellest täitvat asutust. Täitev riik hoidub konfiskeeritud vara käsutamisest seni, kuni täitvale asutusele edastatakse teave kannatanule vara tagastamist või hüvitise maksmist käsitleva otsuse kohta, seda isegi juhul, kui konfiskeerimisotsus on juba täidetud.
6. Ilma et see piiraks lõigete 1–5 kohaldamist, käsutatakse konfiskeerimisotsuse täitmise tulemusel saadud mitterahalist vara järgmiste normide kohaselt:
 - a) vara võib müüa; sel juhul käsutatakse müügist saadud tulu vastavalt lõikele 7;
 - b) kui konfiskeerimisotsus puudutab rahasummat, võib vara üle anda taotlevale riigile tingimusel, et taotlev asutus on andnud selleks nõusoleku;
 - c) kui ei ole võimalik kohaldada punkti a ega b, ning tingimusel, et järgitakse punkti d, võib vara käsutada mõnel muul viisil kooskõlas täitva riigi õigusega, või
 - d) vara võib täitvas riigis kasutada avalikes huvides või ühiskondlikul otstarbel kooskõlas tema õigusega ja taotleva riigi nõusolekul.
7. Kui konfiskeerimisotsusele ei ole lisatud otsust kannatanule vara tagastamise või kannatanule hüvitise maksmise kohta lõigete 1–5 kohaselt või kui asjaomased liikmesriigid ei ole kokku leppinud teisiti, käsutab täitev riik konfiskeerimisotsuse täitmise tulemusel saadud raha järgmiselt:
 - a) kui konfiskeerimisotsuse täitmisel saadud summa on 10 000 eurot või väiksem, laekub see täitvale riigile, või
 - b) kui konfiskeerimisotsuse täitmisel saadud summa on suurem kui 10 000 eurot, kannab täitev riik sellest 50 % üle taotlevale riigile.

Artikkel 31

Kulud

1. Liikmesriik kannab talle käesoleva määruse kohaldamisest tulenevad kulud, ilma et see piiraks artiklis 28 sätestatud konfiskeeritud vara käsutamist käsitlevate sätete kohaldamist.
2. Täitev asutus võib esitada taotlevale asutusele ettepaneku kulude jagamiseks, kui enne või pärast arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmist selgub, et otsuse täitmisega kaasneksid suured või erandlikud kulud.

Sellisele ettepanekule lisatakse täitva asutuse kantud kulude üksikasjalik jaotus. Pärast sellist ettepanekut konsulteerivad taotlev asutus ja täitev asutus teineteisega. Asjakohasel juhul võib Eurojust sellist konsulteerimist vahendada.

Konsultatsioonid või vähemalt nende tulemus registreeritakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Artikkel 32

Kohustus teavitada puudutatud isikuid

1. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, teavitab täitev asutus võimaluse piires ja oma liikmesriigi õiguses sätestatud menetluste kohaselt viivitamata pärast arestimisotsuse täitmist või pärast konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse tegemist talle teadaolevaid puudutatud isikuid sellisest täitmisest ja sellisest otsusest.
2. Lõike 1 kohaselt esitatav teave peab täpsustama taotleva asutuse nime ja andmeid täitva riigi õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta. Samuti tuleb vähemalt lühidalt täpsustada kõnealuse otsuse tegemise põhjused.
3. Vajaduse korral võib täitev asutus paluda taotlevalt asutuselt abi lõikes 1 osutatud ülesannete täitmiseks.

Artikkel 33

Täitva riigi õiguskaitsevahendid arestimis- või konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise vastu

1. Puudutatud isikutel on õigus kasutada täitva riigi tõhusaid õiguskaitsevahendeid artikli 7 kohaste arestimisotsuste ja artikli 18 kohaste konfiskeerimisotsuste tunnustamise ja täitmise otsuse vastu. Õigust õiguskaitsevahendile kasutatakse täitva riigi kohtus täitva riigi õiguse kohaselt. Konfiskeerimisotsuste puhul võib õiguskaitsevahendi kasutamisel olla otsuse täitmist peatav toime, kui täitva riigi õiguses on nii sätestatud.
2. Arestimis- või konfiskeerimisotsuse tegemise sisulisi põhjuseid ei saa täitva riigi kohtus vaidlustada.
3. Taotleva riigi pädevat asutust teavitatakse õiguskaitsevahendist, mida kasutatakse lõike 1 kohaselt.
4. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2014/42/EL artikli 8 kohaste kaitsemeetmete ja õiguskaitsevahendite kohaldamist taotlevas riigis.

Artikkel 34

Hüvitamine

1. Kui täitev riik vastutab oma õiguse kohaselt kahju eest, mida ta puudutatud isikule artikli 4 kohaselt edastatud arestimisotsust või 14 kohaselt edastatud konfiskeerimisotsust täites on tekitanud, hüvitab taotlev riik täitvale riigile kogu puudutatud isikule makstud kahjuhüvitise. Kui aga taotlev riik saab tõendada täitvale riigile, et kahju või osa sellest tulenes üksnes täitva riigi tegevusest, lepivad taotlev ja täitev riik omavahel kokku hüvitatavas summas.
2. Lõige 1 ei piira liikmesriikide sellise õiguse kohaldamist, mis käsitleb füüsiliste või juriidiliste isikute esitatud kahju hüvitamise nõudeid.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 35

Statistika

1. Liikmesriigid koguvad asjakohastelt asutustelt regulaarselt igakülgset statistikat. Nad säilitavad nimetatud statistikat ning saadavad selle igal aastal komisjonile. Lisaks direktiivi 2014/42/EL artikli 11 lõikes 2 osutatud teabele sisaldab see statistika liikmesriigi poolt teistelt liikmesriikidelt saadud selliste arestimis- ja konfiskeerimisotsuste arvu, mida tunnustati ja mis täideti ning mille tunnustamisest ja täitmisest keelduti.

2. Kui see on asjaomases liikmesriigis kesktasandil kättesaadav, saadab liikmesriik komisjonile igal aastal ka järgmise statistika:
 - a) selliste juhtumite arv, kus kannatanule maksti hüvitist või tagastati konfiskeerimisotsuse käesoleva määruse kohasel täitmisel saadud vara, ning
 - b) arestimis- ja konfiskeerimisotsuste käesoleva määruse kohase täitmiseks vajaminev keskmine aeg.

Artikkel 36

Tunnistuse ja vormi muudatused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisas esitatud tunnistuste muutmiseks. Sellised muudatused peavad olema kooskõlas käesoleva määrusega ning ei tohi seda mõjutada.

Artikkel 37

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 36 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 19. detsembrist 2020.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 36 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 36 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 38

Aruandlus ja läbivaatamine

Hiljemalt 20. detsembriks 2025 ja seejärel iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise ja sealhulgas järgmise kohta:

- a) liikmesriikidele ette nähtud võimalus teha ja võtta tagasi avaldusi artikli 4 lõike 2 ja artikli 14 lõike 2 kohaselt;
- b) põhiõiguste austamise ning arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikuse tunnustamise vaheline koostoime;
- c) artiklite 28, 29 ja 30 kohaldamine seoses arestitud või konfiskeeritud vara haldamise ja käsutamise, vara kannatanutele tagastamise ja kannatanutele hüvitise maksimisega.

Artikkel 39

Asendamine

Käesolev määrus asendab need raamotsuse 2003/577/JSK sätteid, mis puudutavad vara arestimist, liikmesriikide vahel, kelle suhtes käesolev määrus on siduv, alates 19. detsembrist 2020.

Käesolev määrus asendab raamotsuse 2006/783/JSK liikmesriikide vahel, kelle suhtes käesolev määrus on siduv, alates 19. detsembrist 2020.

Viiteid vara arestimise puhul raamotsusele 2003/577/JSK ja viiteid raamotsusele 2006/783/JSK käsitatakse viidetena käesolevale määrusele liikmesriikide suhtes, kelle suhtes käesolev määrus on siduv.

Artikkel 40

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse arestimis- ja konfiskeerimistunnistuste suhtes, mis on edastatud 19. detsembril 2020 või pärast seda kuupäeva.
2. Arestimis- ja konfiskeerimistunnistuste suhtes, mis on edastatud enne 19. detsembril 2020, kohaldatakse liikmesriikide vahel, kellele käesolev määrus on siduv, ka edaspidi raamotsuseid 2003/577/JSK ja 2006/783/JSK kuni arestimis- või konfiskeerimisotsuse lõpliku täitmiseni.

Artikkel 41

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 19. detsembrist 2020.

Artiklit 24 kohaldatakse aga alates 18. detsembrist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 14. november 2018

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
K. EDTSTADLER

I LISA

ARESTIMISTUNNISTUS

A JAGU

Taotleja riik:

Taotleja asutus:

Otsuse kinnitanud asutus (kui on kohaldatav):

Täitev riik:

Täitev asutus (kui on teada):

B JAGU. Täitmise kiireloomulisus ja/või taotletav täitmise kuupäev

1. Märkige kiireloomulisuse konkreetne põhjus:

- ☐ on õigustatult alust arvata, et kõnealune vara lähiajal eemaldatakse või hävitatakse, nimelt:

.....

.....

- ☐ taotleja riigi uurimisalased või menetlusvajadused, nimelt:

.....

.....

2. Täitmise kuupäev:

- ☐ soovitakse konkreetset kuupäeva, nimelt:

- ☐ asjaomaste liikmesriikide vahel on vajalik koordineerimine

Sellise taotluse põhjused:

.....

.....

C JAGU. Puudutatud isik(ud)

Sellis(t)e isiku(te) andmed, kelle suhtes on tehtud arestimisotsus, või sellis(t)e isiku(te) andmed, kelle vara suhtes on tehtud arestimisotsus (kui see puudutab rohkem kui ühte isikut, siis esitage teave iga isiku kohta)

1. Isikuandmed

i) Füüsilise isiku puhul

Perekonnanimi:

Eesnimi (eesnimed):

Muu nimi (muud nimed), kui on kohaldatav:

Varjunimed, kui on kohaldatav:

Sugu:

Kodakondsus:

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber, kui on teada:

Isikut tõendava dokumendi (tõendavate dokumentide) (ID-kaart või pass) liik ja number, kui on teada:

.....

Sünnikuupäev:

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress (kui aadress ei ole teada, siis viimane teadaolev aadress):

.....

Keel(ed), millest puudutatud isik aru saab:

Märkige puudutatud isiku roll menetluses:

- ☐ isik, kelle suhtes on tehtud arestimisotsus

- ☐ isik, kelle vara suhtes on tehtud arestimisotsus

ii) Juriidilise isiku puhul

Nimi:

Õiguslik vorm:

Lühinimi, tavanimi või ärinimi, kui on kohaldatav:

Registrijärgne asukoht:

Registreerimisnumber:

Aadress:

Esindaja nimi:

Märkige puudutatud isiku roll menetluses:

☐ isik, kelle suhtes on tehtud arestimisotsus☐ isik, kelle vara suhtes on tehtud arestimisotsus

2. Kui erineb eespool märgitud aadressist, siis märkige koht, kus arestimisotsus tuleb täita:

.....

3. Kolmandad isikud, kelle õigusi seoses arestimisotsusega hõlmatud varaga kõnealuse otsusega otseselt piiratakse (isikuandmed ja põhjused):

.....

.....

4. Esitage igasugune muu teave, mis aitab arestimisotsust täita:

.....

D JAGU. Teave otsusega seotud vara kohta

1. Märkige, kas otsus puudutab:

☐ rahasummat☐ konkreetset vara (kehaline või mittekehaline, vallas- või kinnisvara)☐ vastava väärtusega vara (väärtusepõhise konfiskeerimise puhul)

2. Kui otsus puudutab rahasummat või sellele rahasummale vastava väärtusega vara:

— Täitvas riigis arestimisele kuuluv rahasumma numbrite ja sõnadega (märkige vääring):

.....

— Otsusega hõlmatud kogusumma numbrite ja sõnadega (märkige vääring):

.....

Lisateave:

— põhjused, mis annavad alust arvata, et puudutatud isik omab täitvas riigis vara/sissetulekut:

.....

— puudutatud isiku vara/sissetulekuallika kirjeldus (võimaluse korral):

.....

— puudutatud isiku vara/sissetulekuallika täpne asukoht (kui ei ole teada, siis viimane teadaolev asukoht):

.....

— puudutatud isiku pangakonto andmed (kui on teada):

.....

3. Kui otsus puudutab konkreetset vara või sellise vara väärtusele vastava väärtusega vara:

Otsuse täitvale riigile edastamise põhjused:

☐ vara asub täitvas riigis☐ vara on registreeritud täitvas riigis

- ☐ taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et otsusega hõlmatud vara asub tervikuna või osaliselt täitvas riigis

Lisateave:

- põhjused, mis annavad alust arvata, et vara asub täitvas riigis:

.....

- vara kirjeldus:

.....

- vara asukoht (kui ei ole teada, siis viimane teadaolev asukoht):

.....

- Muu asjakohane teave (näiteks kohtuhalduri määramine):

.....

E JAGU. Arestimisotsuse tegemise põhjus

1. Asjaolude kokkuvõte

Märkige arestimisotsuse tegemise põhjus, sealhulgas:

- asjaolude kokkuvõte, sealhulgas kuriteo (kuritegude) kirjeldus:

.....

- uurimise etapp:

.....

- arestimise põhjused:

.....

- muu asjakohane teave:

.....

2. Selle kuriteo (nende kuritegude) laad ja liigitus, millega seoses arestimisotsus tehti, ning kohaldatav(ad) õigus-norm(id):

.....

.....

3. Kas kuritegu, millega seoses arestimisotsus on tehtud, on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusliku karistusega, mille maksimummäär on vähemalt kolm aastat, ja kas see on lisatud allpool toodud kuritegude loetellu? (Tehke vastavasse ruutu rist.) Kui arestimisotsus puudutab mitut kuritegu, siis märkige allpool esitatud kuritegude loetelus nendele kuritegudele vastavad numbrid (mis vastavad eespool punktides 1 ja 2 kirjeldatud kuritegudele).

- ☐ Kuritegelikus organisatsioonis osalemine
- ☐ Terrorism
- ☐ Inimkaubandus
- ☐ Laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega
- ☐ Korruptsioon
- ☐ Pettus, sealhulgas direktiivis (EL) 2017/1371 määratletud pettus ja muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod
- ☐ Kriminaaltulu rahapesu
- ☐ Raha, sealhulgas euro võltsimine
- ☐ Arvutikuriteod

- ☐ Keskonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega
- ☐ Ebaseaduslikule piiriületamisele ja ebaseaduslikule riigis elamisele kaasaaitamine
- ☐ Tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega
- ☐ Inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangi võtmine
- ☐ Rassism ja ksenofoobia
- ☐ Organiseeritud või relvastatud röövimine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega
- ☐ Kelmus
- ☐ Räkit ja väljapressimine
- ☐ Toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine
- ☐ Haldusdokumentide võltsimine ja nendega kaubitsemine
- ☐ Maksevahendi võltsimine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega
- ☐ Varastatud sõidukitega kauplemine
- ☐ Vägistamine
- ☐ Süütamine
- ☐ Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod
- ☐ Õhusõiduki või laeva kaaperdamine
- ☐ Sabotaaz

4. Muu asjakohane teave (nt vara ja kuriteo vaheline seos):

.....

F JAGU. Otsuse konfidentsiaalsus ja/või taotlus järgida konkreetseid vorminõudeid

- ☐ Vajadus säilitada otsuses sisalduva teabe konfidentsiaalsus pärast otsuse täitmist:

.....

- ☐ Vajadus järgida otsuse täitmise ajal konkreetseid vorminõudeid:

.....

G JAGU. Kui arestimistunnistus on edastatud rohkem kui ühele täitvale riigile, esitage järgmine teave:

1. Arestimistunnistus on edastatud järgmis(t)ele teis(t)ele täitva(te)le riigile (riikidele) (riik ja asutus):

.....

2. Arestimistunnistus on edastatud rohkem kui ühele täitvale riigile järgmistel põhjustel:

Kui arestimisotsus puudutab konkreetset vara:

- ☐ otsusega hõlmatud vara asub arvatavalt erinevates täitvates riikides
- ☐ konkreetse vara arestimiseks tuleb võtta meetmeid rohkem kui ühes täitvas riigis

Kui arestimisotsus puudutab rahasummat:

- ☐ vara, mida võib arestida taotlevas riigis ja mis tahes täitvas riigis, eeldatavast väärtusest tõenäoliselt ei piisa kogu otsuses ette nähtud summa arestimiseks
- ☐ muu konkreetne vajadus

.....

3. Vara väärtus igas täitvas riigis, kui see on teada:

.....

4. Kui konkreetse vara arestimiseks tuleb võtta meetmeid rohkem kui ühes täitvas riigis, siis esitage täitvas riigis võetavate meetmete kirjeldus:

.....

H JAGU. Seos varasema arestimisotsuse ja/või muu(de) otsus(t)e või taotlus(t)ega

Märkige, kas käesolev arestimisotsus on seotud varasema otsuse või taotlusega (nt arestimisotsus, Euroopa uurimis-määrus, Euroopa vahistamismäärus või vastastikuse õigusabi taotlus). Kui see on asjakohane, lisage varasema otsuse või taotluse kindlakstegemiseks vajalik teave:

— otsuse/taotluse liik:

.....

— väljaandmise kuupäev:

.....

— asutus, kellele otsus/taotlus edastati:

.....

— taotleva asutuse antud viitenumber:

.....

— täitva(te) asutus(t)e antud viitenumber (viitenumbrid):

.....

I JAGU. Konfiskeerimine

Märkige, kas:

☐ käesolevale arestimistunnistusele on lisatud taotlevas riigis väljaantud konfiskeerimistunnistus (konfiskeerimistun-nistuse viitenumber):

.....

☐ vara jääb täitvas riigis arestituks kuni konfiskeerimisotsuse edastamise ja täitmiseni (võimaluse korral konfiskeeri-mistunnistuse esitamise eeldatav kuupäev):

.....

J JAGU. Alternatiivsed meetmed

1. Märkige, kas taotlev riik lubab täitval riigil kohaldada alternatiivseid meetmeid juhul, kui arestimisotsust ei ole täielikult või osaliselt võimalik täita:

☐ jah

☐ ei

2. Kui jah, siis märkige, milliseid meetmeid võib kohaldada:

.....

K JAGU. ARESTITUD VARA TAGASTAMINE

1. Märkige, kas on tehtud otsus tagastada arestitud vara kannatanule:

☐ jah

☐ ei

Kui jah, siis esitage arestitud vara kannatanule tagastamise otsuse kohta järgmine teave:

Otsuse teinud asutus (ametlik nimi):

.....

Otsuse kuupäev:

.....

Otsuse viitenumber (kui on teada):

Tagastatava vara kirjeldus:

Kannatanu nimi:

Kannatanu aadress:

Kui kannatanu õigus varale on vaidlustatud, siis esitage üksikasjad (õiguse vaidlustanud isikud, põhjused jne):

.....

.....

Kui vara tagastamise tulemusena võidakse piirata puudutatud isikute õigusi, siis esitage üksikasjad (puudutatud isikud; õigused, mida võidakse piirata; põhjused jne):

.....

.....

2. Kas taotlevas riigis on arestitud vara kannatanule tagastamise taotluse menetlemine pooleli:

☐ ei

☐ jah, menetluse tulemus edastatakse täitvale asutusele

Kui vara antakse kannatanule üle otse, siis tuleb teavitada taotlevat asutust.

L JAGU. Õiguskaitsevahendid

Taotleva riigi asutus, kes võib anda täpsemat teavet õiguskaitsevahendite taotlemise kohta taotlevas riigis ning selle kohta, kas õigusabi ning suuline ja kirjalik tõlge on kättesaadavad:

☐ taotlev asutus (vt M jagu)

☐ otsuse kinnitanud asutus (vt N jagu)

☐ muu teave:

.....

M JAGU. Taotleva asutuse kontaktandmed

Taotleva asutuse liik:

☐ kohtunik, kohus, prokurör

☐ taotleva riigi määratud muu pädev asutus

Asutuse nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametijärk):

Toimiku nr:

Aadress:

Telefoni nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keeled, milles on võimalik taotleva asutusega suhelda:

Kui erineb eespool toodust, selle isiku (nende isikute) kontaktandmed, kellega võtta ühendust lisateabe saamiseks või otsuse täitmiseks vajalike praktiliste korralduste tegemiseks:

Nimi/ametinimetuse/asutus:

Aadress:

E-post/telefoni nr:

Taotleva asutuse ja/või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse arestimistunnistuse täpsust ja õigsust:

Nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametijärk):

Kuupäev:

Ametlik pitser (kui on olemas):

N JAGU. Arestimisotsuse kinnitanud asutuse andmed

Märkige arestimisotsuse kinnitanud asutuse liik (kui on kohaldatav):

☐ kohtunik või kohus

☐ prokurör

Otsuse kinnitanud asutuse nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametijärk):

Toimiku nr:

Aadress:

Telefoni nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keeled, milles on otsuse kinnitanud asutusega võimalik suhelda:

Märkige täitva asutuse peamine kontaktpunkt:

☐ taotleva asutus

☐ otsuse kinnitanud asutus

Otsuse kinnitanud asutuse ja/või tema esindaja allkiri ja andmed:

Nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametijärk):

Kuupäev:

Ametlik pitser (kui on olemas):

O JAGU. Keskasutus

Kui taotlevas riigis kuulub arestimistunnistuste edastamine ja vastuvõtmine keskasutuse haldusalasse, siis märkige:

Keskasutuse nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametijärk):

Toimiku number:

Aadress:

Telefoni nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

P JAGU. Lisad

Märkige tunnistusele lisatud dokumendid:

II LISA

KONFISKEERIMISTUNNISTUS

A JAGU

Taotlev riik:

Taotlev asutus:

Täitev riik:

Täitev asutus (kui on teada):

B JAGU. Konfiskeerimisotsus

1. Konfiskeerimisotsuse teinud kohus (ametlik nimi):

.....

2. Konfiskeerimisotsuse viitenumber (kui on teada):

.....

3. Konfiskeerimisotsuse tegemise kuupäev:

.....

4. Konfiskeerimisotsuse lõplikuks muutumise kuupäev:

.....

C JAGU. Puudutatud isik(ud)

Sellis(t)e isiku(te) andmed, kelle suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus, või sellis(t)e isiku(te) andmed, kelle vara suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus (kui see puudutab rohkem kui ühte isikut, siis esitage teave iga isiku kohta)

1. Isikuandmed

i) Füüsilise isiku puhul

Nimi:

Eesnimi (eesnimed):

Muu nimi (muud nimed), kui on kohaldatav:

Varjunimed, kui on kohaldatav:

Sugu:

Kodakondsus:

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber, kui on teada:

Isikut tõendava dokumendi (tõendavate dokumentide) (ID-kaart või pass) liik ja number, kui on teada:

.....

Sünnikuupäev:

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress (kui aadress ei ole teada, siis viimane teadaolev aadress):

.....

Keel(ed), millest puudutatud isik aru saab:

Märkige puudutatud isiku roll menetluses:

☐ isik, kelle suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus☐ isik, kelle vara suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus

ii) Juriidilise isiku puhul

Nimi:

Õiguslik vorm:

Lühinimi, tavanimi või ärinimi, kui on kohaldatav:

Registrijärgne asukoht:

Registreerimisnumber:

Aadress:

Esindaja nimi:

Märkige puudutatud isiku roll menetluses:

- ☐ isik, kelle suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus
☐ isik, kelle vara suhtes on tehtud konfiskeerimisotsus

2. Kui erineb eespool märgitud aadressist, siis märkige koht, kus konfiskeerimisotsus tuleb täita:

.....

3. Kolmandad isikud, kelle õigusi seoses konfiskeerimisotsusega hõlmatud varaga kõnealuse otsusega otseselt piiratakse (isikuandmed ja põhjused):

.....

.....

4. Igasugune muu teave, mis aitab konfiskeerimisotsust täita:

.....

D JAGU. Teave otsusega seotud vara kohta

1. Kohus on otsustanud, et vara:

- ☐ on kuriteo tulemusel saadud tulu või sellise tulu väärtusele täielikult või osaliselt vastav tulu
☐ on sellises kuriteo toimepanemise vahend või selle väärtus
☐ kuulub konfiskeerimisele tulenevalt direktiivis 2014/42/EL sätestatud konfiskeerimispädevuse kohaldamisest taotlevas riigis (sh laiendatud konfiskeerimine)
☐ kuulub kuriteoga seotud menetluse tulemusena konfiskeerimisele selliste taotleva riigi õiguse muude sätete kohaselt, mis puudutavad konfiskeerimispädevust, sealhulgas konfiskeerimist lõpliku süüdimõistva otsuse puudumise korral

2. Märkige, kas otsus puudutab:

- ☐ rahasummat
☐ konkreetset vara (kehaline või mittekehaline, vallas- või kinnisvara)
☐ vastava väärtusega vara (väärtusepõhise konfiskeerimise puhul)

3. Kui otsus puudutab rahasummat või sellele rahasummale vastava väärtusega vara

— Täitvas riigis konfiskeerimisele kuuluv rahasumma numbrite ja sõnadega (märkige vääring):

.....

— Otsusega hõlmatud kogusumma numbrite ja sõnadega (märkige vääring):

.....

Lisateave:

— põhjused, mis annavad alust arvata, et puudutatud isik omab vara/sissetulekut täitvas riigis:

.....

— puudutatud isiku vara/sissetulekuallika kirjeldus (võimaluse korral):

.....

— puudutatud isiku vara/sissetulekuallika täpne asukoht (kui ei ole teada, siis viimane teadaolev asukoht):

— puudutatud isiku pangakonto andmed (kui on teada):

.....

4. Kui otsus puudutab konkreetset vara või sellise vara väärtusele vastava väärtusega vara

Otsuse täitvale riigile edastamise põhjus:

- ☐ vara asub täitvas riigis
- ☐ vara on registreeritud täitvas riigis
- ☐ taotleval asutusel on põhjendatult alust arvata, et otsusega hõlmatud vara asub tervikuna või osaliselt täitvas riigis

Lisateave:

- põhjused, mis annavad alust arvata, et vara asub täitvas riigis:

.....

- vara kirjeldus:

.....

- vara asukoht (kui ei ole teada, siis viimane teadaolev asukoht):

.....

- muu asjakohane teave (nt kohtuhalduri nimetamine):

.....

5. Teave konfiskeeritava vara asendamise ja üleandmise kohta.

Kui otsus puudutab konkreetset vara, märkige, kas taotleva riigi õiguses on sätestatud, et konfiskeerimine täitvas riigis võib toimuda nii, et konfiskeeritakse vara väärtusele vastav rahasumma:

- ☐ jah
- ☐ ei

E JAGU. Arestimisotsus

Märkige, kas:

- ☐ konfiskeerimisotsusele on lisatud taotlevas riigis tehtud arestimisotsus (arestimistunnistuse viitenumber):

.....

- ☐ vara on arestitud kooskõlas varasema täitvale riigile edastatud arestimisotsusega

- arestimisotsuse tegemise kuupäev:

- arestimisotsuse edastamise kuupäev:

- asutus, kellele see edastati:

- taotleva asutuse antud viitenumber:

- täitva asutuse antud viitenumber:

F JAGU. Konfiskeerimisotsuse tegemise põhjused

1. Kokkuvõte konfiskeerimisotsuse tegemise asjaoludest ja põhjustest, sealhulgas kuriteo (kuritegude) kirjeldus ja muu asjakohane teave:

.....

2. Selle kuriteo (nende kuritegude) laad ja liigitus, millega seoses konfiskeerimisotsus tehti, ning kohaldatav(ad) õigusnorm(id):

.....

3. Kas kuritegu, millega seoses konfiskeerimisotsus tehti, on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusliku karistuse, mille maksimummäär on vähemalt kolm aastat ja kas see on lisatud allpool toodud kuritegude loetellu? (Tehke vastavasse ruutu rist.) Kui konfiskeerimisotsus puudutab mitut kuritegu, siis märkige allpool toodud kuritegude loetellu vastav number (eespool punktides 1 ja 2 kirjeldatud kuritegudele vastavad numbrid).

- ☐ Kuritegelikus organisatsioonis osalemine
- ☐ Terrorism
- ☐ Inimkaubandus
- ☐ Laste seksuaalne ära kasutamine ja lapsporno
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega
- ☐ Korruptsioon
- ☐ Pettus, sealhulgas direktiivis (EL) 2017/1371 määratletud pettus ja muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod
- ☐ Kriminaaltulu rahapesu
- ☐ Raha, sealhulgas euro võltsimine
- ☐ Arvutikuriteod
- ☐ Keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega
- ☐ Ebaseaduslikule piiriületamisele ja ebaseaduslikule riigis elamisele kaasaaitamine
- ☐ Tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega
- ☐ Inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangi võtmine
- ☐ Rassism ja ksenofoobia
- ☐ Organiseeritud või relvastatud röövimine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega
- ☐ Kelmus
- ☐ Räkit ja väljapressimine
- ☐ Toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine
- ☐ Haldusdokumentide võltsimine ja nendega kaubitsemine
- ☐ Maksevahendi võltsimine
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega
- ☐ Ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega
- ☐ Varastatud sõidukitega kauplemine
- ☐ Vägistamine
- ☐ Süütamine
- ☐ Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod
- ☐ Õhusõiduki või laeva kaaperdamine
- ☐ Sabotaaz

4. Muu asjakohane teave (nt vara ja kuriteo vaheline seos):

.....

G JAGU. Kui konfiskeerimistunnistus on edastatud rohkem kui ühele täitvale riigile, siis esitage järgmine teave

1. Konfiskeerimistunnistus on edastatud järgmis(t)ele teis(t)ele täitva(te)le riigile (riikidele) (riik ja asutus):

.....

.....

2. Konfiskeerimistunnistus on edastatud rohkem kui ühele täitvale riigile järgmistel põhjustel:

Kui konfiskeerimisotsus puudutab konkreetset vara:

- ☐ otsusega hõlmatud vara asub arvatavalt erinevates täitvates riikides
- ☐ vara konfiskeerimiseks tuleb võtta meetmeid rohkem kui ühes täitvas riigis

Kui konfiskeerimisotsus puudutab rahasummat:

- ☐ asjaomast vara ei ole arestitud määruse (EL) 2018/1805 alusel
- ☐ selle vara, mida võib konfiskeerida taotlevas riigis ja mis tahes täitvas riigis, eeldatavast väärtusest tõenäoliselt ei piisa kogu otsuses ette nähtud summa konfiskeerimiseks
- ☐ muu konkreetne vajadus:

.....

3. Vara väärtus igas täitvas riigis, kui see on teada:

.....

4. Kui konkreetse vara konfiskeerimiseks tuleb võtta meetmeid rohkem kui ühes täitvas riigis, siis esitage täitvas riigis võetavate meetmete kirjeldus:

.....

H JAGU. Konfiskeerimisotsuseni viinud toimingud

Märkige, kas isik, kelle suhtes konfiskeerimisotsus tehti, ilmus isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusel lõpliku süüdimõistmisega seotud konfiskeerimisotsus tehti.

1. ☐ Jah, isik ilmus isiklikult kohtulikule arutelule.
2. ☐ Ei, isik ei ilmunud isiklikult kohtulikule arutelule
3. ☐ Ei, vastavalt riigisestele menetlusnormidele kohtulikku arutelu ei toimunud.
4. Kui tegite risti punktis 2 olevasse ruutu, siis kinnitage ühte järgmisest:
 - 4.1.a. ☐ isikule esitati ... (päev/kuu/aasta) isiklikult kohtukutse ning seega teavitati teda sellest, millal ja kus toimub kohtulik arutelu, mille tulemusel konfiskeerimisotsus tehti, ja teda teavitati sellest, et konfiskeerimisotsuse võib teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule,

VÕI

- 4.1.b. ☐ isikule ei antud kohtukutset üle isiklikult, ent ta sai muul viisil ametliku teabe selle kohta, millal ja kus toimub kohtulik arutelu, mille tulemusel asjaomane konfiskeerimisotsus tehti, ja sellisel viisil, et ühemõtteliselt tehti kindlaks, et ta oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, ning teda teavitati sellest, et konfiskeerimisotsuse võib teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule,

VÕI

- 4.2. ☐ asjaomane isik, olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, on andnud volitused enda kohtulikule arutelul kaitsmiseks asjaomase isiku või riigi poolt määratud kaitsjale, kes teda kohtulikule arutelul ka tegelikult kaitses,

VÕI

- 4.3. ☐ asjaomasele isikule anti konfiskeerimisotsus kätte ... (päev/kuu/aasta) ning teda teavitati sõnaselgelt õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist või otsus edasi kaevata ning tema õigusest osaleda sellel kohtulikule arutelul, mis võimaldab asja, sealhulgas uue tõendusmaterjali sisuliselt uuesti läbi vaadata ja mille tulemuseks võib olla esialgse konfiskeerimisotsuse tühistamine, ning

- ☐ asjaomane isik teatas sõnaselgelt, et ta ei vaidlusta konfiskeerimisotsust,

VÕI

- ☐ asjaomane isik ei taotlenud asja uuesti läbivaatamist ega kaevanud otsust edasi kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

5. Kui tegite risti punkti 4.1b, 4.2 või 4.3 juures olevasse ruutu, siis esitage teave selle kohta, kuidas asjaomane tingimus on täidetud:

I JAGU. Alternatiivsed meetmed, sealhulgas vabadusekaotuslikud karistused

1. Märkige, kas taotlev riik lubab täitval riigil kohaldada alternatiivseid meetmeid juhul, kui konfiskeerimisotsust ei ole võimalik täielikult või osaliselt täita:

- ☐ jah
☐ ei

2. Kui jah, siis märkige ja täpsustage, milliseid meetmeid võib võtta:

☐ vabadusekaotus (maksimummäär):

.....

☐ üldkasulik töö (või sellega samaväärne) (maksimaalne kestus):

.....

☐ muud meetmed (kirjeldus):

.....

J JAGU. Otsus kannatanule vara tagastada või hüvitada

1. Märkige, kui see on asjakohane:

☐ taotlev asutus või taotleva riigi muu pädev asutus on teinud otsuse kannatanule hüvitada või tagastada järgmine rahasumma:

.....

☐ taotlev asutus või taotleva riigi muu pädev asutus on teinud otsuse tagastada kannatanule järgmine mitterahaline vara:

.....

☐ kannatanule vara tagastamise või hüvitise maksmise menetlus on taotlevas riigis pooleli ning tulemus edastatakse täitvale asutusele

2. Kannatanule vara tagastamist või hüvitise maksmist käsitleva otsuse üksikasjad:

Otsuse teinud asutus (ametlik nimi):

Otsuse tegemise kuupäev:

Otsuse lõplikuks muutumise kuupäev:

Otsuse viitenumber (kui on teada):

Tagastamisele kuuluva vara kirjeldus:

Kannatanu nimi:

Kannatanu aadress:

Kui vara antakse kannatanule üle otse, siis tuleb teavitada taotlevat asutust.

K JAGU. Taotleva asutuse andmed

Asutuse nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht (ametinimetus/ametijärk):

Toimiku nr:

Aadress:

Telefoni nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keeled, milles on võimalik taotleva asutusega suhelda:

Kui erineb eespool toodust, siis selle isiku (nende isikute) kontaktandmed, kellega võtta ühendust lisateabe saamiseks või otsuse täitmiseks või vara üleandmiseks vajalike praktiliste korralduste tegemiseks:

Nimi/ametiniimetuse/asutus:

Aadress:

E-post/telefoni nr:

Taotleva asutuse ja/või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse konfiskeerimistunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Nimi:

Ametikoht (ametiniimetuse/ametijärk):

Kuupäev:

Ametlik pitser (kui on olemas):

L JAGU. Keskasutus

Kui taotlevas riigis kuulub konfiskeerimistunnistuste edastamine ja vastuvõtmine keskasutuse haldusalasse, siis märkige:

Keskasutuse nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht (ametiniimetuse/ametijärk):

Toimiku number:

Aadress:

Telefoni nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

M JAGU. Taotleva riigi maksetega seotud andmed:

IBAN:

BIC kood:

Pangakontoomaniku nimi:

N JAGU. Lisad

Märkige tunnistusele lisatud dokumendid:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2018/1806,**14. november 2018,****milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud****(kodifitseeritud)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001 ⁽²⁾ on korduvalt oluliselt muudetud ⁽³⁾. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks nimetatud määrus kodifitseerida.
- (2) Käesoleva määrusega nähakse ette täielik ühtlustamine nende kolmandate riikide puhul, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa („viisanõue“), ja nende puhul, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud.
- (3) Kolmandad riigid, kelle kodanikele kohaldatakse viisanõuet või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, tuleks määrata kindlaks, tuginedes kaalutletud juhtumipõhisele mitmesuguste kriteeriumide hindamisele. Kõnealune hindamine peaks toimuma perioodiliselt ja selle tulemusena peaks saama esitada seadusandlikke ettepanekuid, et muuta käesoleva määruse I lisa, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja II lisa, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikud on liikmesriikide välispiiride ületamisel viisanõudest vabastatud sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, olenemata võimalusest esitada teatud juhtudel nimetatud lisade muutmiseks riigipõhiseid ettepanekuid, näiteks viisanõude kaotamise tõttu või viisanõudest vabastamise („viisavabastus“) ajutise peatamise tagajärjel.
- (4) I ja II lisa esitatud kolmandate riikide loetelud peaksid praegu ja edaspidi vastama kriteeriumidele, mis on sätestatud käesolevas määruses. Kolmandad riigid, kelle puhul on olukord seoses kõnealuste kriteeriumidega muutunud, tuleks kanda ühest lisast teise.
- (5) I ja II lisa tuleks arvesse võtta rahvusvahelise õiguse arengut, mille tulemusel on muutunud teatavate riikide või üksuste staatus või nimetus.
- (6) Euroopa Majanduspiirkonna leping ⁽⁴⁾ vabastab Islandi, Liechtensteini ja Norra kodanikud viisanõudest, mistõttu kõnealuseid riike ei tuleks kanda II lisa esitatud loetellu.
- (7) Kuna Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe isikute vaba liikumise kohta ⁽⁵⁾ sätestab Šveitsi ja liikmesriikide kodanike vaba liikumise ilma viisadeta, ei tuleks Šveitsi kanda II lisa esitatud loetellu.
- (8) Pagulaseks tunnistatud isikute ja kodakondsuseta isikute suhtes peaks viisanõude või sellest nõudest vabastamise kohta tehtava otsuse aluseks olema see kolmas riik, kus on kõnealuste isikute elukoht ja kes on neile väljastanud

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 2. oktoobri 2018. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus.

⁽²⁾ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

⁽³⁾ Vt III lisa.

⁽⁴⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 114, 30.4.2002, lk 6.

reisidokumendid, ilma et see piiraks liikmesriikide poolt allakirjutatud rahvusvahelistest kokkulepetest ja eelkõige 20. aprillil 1959 Strasbourgis allakirjutatud Euroopa Nõukogu pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi. Arvestades erinevusi pagulaseks tunnistanud isikute ja kodakondsuseta isikute suhtes kohaldatavas liikmesriigi õiguses, peaks liikmesriikidel olema võimalik otsustada, kas kõnealustesse kategooriatesse kuuluvad isikud tuleks viisanõudest vabastada, kui kolmas riik, kus on nende isikute elukoht ja kes on väljastanud neile reisidokumendid, kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud.

- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1931/2006 ⁽¹⁾ kohaselt tuleks sätestada kohaliku piiriliikluse loa kasutajate vabastamine viisanõudest.
- (10) Liikmesriikidel peaks olema võimalik näha ette erandeid viisanõudest vabastamiseks teatavate muude kui tavaliste passide kasutajate suhtes.
- (11) Teatud üksikjuhtudel, mil viisa erinormid on õigustatud, peaks liikmesriikidel olema võimalik vabastada teatava kategooria isikud viisanõudest või kehtestada nende suhtes viisanõue vastavalt rahvusvahelisele avalikule õigusele või tavale.
- (12) Liikmesriikidel peaks olema võimalik viisanõudest vabastada pagulaseks tunnistanud isikud, kõik kodakondsuseta isikud, nii Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 28. septembri 1954. aasta kodakondsuseta isikute seisundi konventsiooni kohaldamisalasse kui ka sellest väljapoole jäävad kodakondsuseta isikud, ning kooliõpilased, kes reisivad kooliekskursiooni raames, juhul kui kõnealuste kategooriate isikute elukoht on kolmandas riigis, kes on kantud käesoleva määruse II lisas esitatud loetellu.
- (13) Viisanõudest vabastamise kord peaks täiel määral peegeldama tegelikkust. Teatavad liikmesriigid vabastavad viisanõudest selliste kolmandate riikide kodanikud, kellel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa ja kes on relvajõudude liikmed ning reisivad Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) või programmi „Partnerlus rahu nimel“ raames. Õiguskindluse kaalutlustel peaksid sellised väljaspool liidu õigust võetud rahvusvahelistest kohustustest tulenevad vabastused siiski kajastuma käesolevas määruses.
- (14) Liit peaks oma suhetes kolmandate riikidega tegema aktiivselt jõupingutusi, et saavutada viisaküsimustes täielik vastastikkus, suurendades seeläbi liidu välispoliitika usaldusväärsust ja tagades selle järjepidevuse.
- (15) Tuleks ette näha liidu mehhanism, mis võimaldab rakendada vastastikkuse põhimõtet, kui II lisas loetletud kolmas riik otsustab kehtestada ühe või mitme liikmesriigi kodanike suhtes viisanõude. Kõnealune mehhanism peaks tagama, et liit reageerib solidaarse tegutsemisega, kui selline kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet.
- (16) Juhul kui liikmesriik on teatanud, et II lisas loetletud kolmas riik kohaldab viisanõuet kõnealuse liikmesriigi kodanike suhtes, peaksid kõik liikmesriigid tegutsema ühiselt ning tagama seega liidu reageerimise olukorras, mis mõjutab liitu tervikuna ning mille tõttu liidu kodanikele langeb osaks erinev kohtlemine.
- (17) Selleks et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane osalemine vastastikkuse põhimõtte kohaldamise teises etapis ning arvestades, et II lisas loetletud kolmanda riigi kõigi kodanike viisanõudest vabastamise peatamine on poliitiliselt eriti tundlik ja see avaldab horisontaalset mõju liikmesriikidele, Schengeni lepinguga ühinenud riikidele ja liidule endale, eelkõige nende välissuhetele ja Schengeni ala üldisele toimimisele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte teatavate vastastikkuse põhimõtte elementide kohta. Komisjonile sellise õiguse andmisega võetakse arvesse vajadust poliitilise arutelu järele liidu viisapoliitika üle Schengeni alal. Selles kajastub ka vajadus tagada vastastikkuse põhimõtte kohaldamisel kõigile asjaomase kolmanda riigi kodanikele piisav läbipaistvus ja õiguskindlus, eelkõige käesoleva määruse II lisa vastava ajutise muutmise abil. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽²⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1931/2006, millega kehtestatakse maismaal liikmesriikide välispiiril toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni sätteid (ELT L 405, 30.12.2006, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (18) Käesoleva määrusega tuleks kehtetada II lisas loetletud kolmanda riigiga kehtestatud viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kord (edaspidi „peatamise kord“), juhul kui erakorralise olukorra tõttu ja vähemalt ühe liikmesriigi abistamiseks on tarvis kiiresti reageerida, ning võttes arvesse erakorralise olukorra üldist mõju liidule tervikuna.
- (19) Peatamise korra ja teatavate vastastikkuse põhimõtte sätete tõhusa kohaldamise tagamiseks ning eelkõige selleks, et võimaldada piisavalt arvesse võtta kõiki asjaomaseid tegureid ja nimetatud korra ja põhimõtte kohaldamise võimalikku mõju, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks nende asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriad, kelle suhtes tuleks vastastikkuse põhimõtte kohaselt kohaldada viisanõudest vabastamise ajutist peatamist, ja nimetatud peatamise kestus ning peatamise kord. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾. Selliste rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada kontrollimenetlust.
- (20) On vaja vältida mis tahes kuritarvitusi ja võidelda mis tahes kuritarvitustega, mis tulenevad sellest, et teatavate kolmandate riikide kodanikele, kes kujutavad endast ohtu asjaomase liikmesriigi avalikule korrale ja sisejulgeolekule, antakse viisanõudest vabastus lühiajaliseks riigis viibimiseks.
- (21) Peatamise kord peaks võimaldama liikmesriikidel teatada peatamiseni viia võivatest asjaoludest ja komisjonil käivitada peatamise kord omal algatusel.
- (22) Peatamise korra kasutamist tuleks hõlbustada lühikeste vaatlusperioodide ja tähtaegadega ning kiire menetlusega ning peatamise võimalikud alused peaksid hõlmama tagasivõtmise valdkonnas koostöö tegemise vähenemist ning liikmesriikide avalikule korrale ja sisejulgeolekule avalduvate ohtude olulist kasvu. Selline koostöö vähenemine peaks hõlmama selliste tagasivõtutaotluste rahuldamisest keeldumise määra olulist kasvu, mis on muu hulgas esitatud läbi asjaomase kolmanda riigi liikunud kolmandate riikide kodanike kohta, kui tagasivõtukohustus on ette nähtud liidu või liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi vahel sõlmitud tagasivõtulepinguga. Samuti peaks komisjonil olema võimalik käivitada peatamise kord juhul, kui kolmas riik ei tee tagasivõtuküsimustes koostööd, eriti kui asjaomase kolmanda riigi ja liidu vahel on sõlmitud tagasivõtuleping.
- (23) Peatamise korra kohaldamisel tähendab oluline kasv 50 % künnise ületamist. See võib tähendada ka väiksemat kasvu, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetsel juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.
- (24) Peatamise korra kohaldamisel tähendab madal heakskiitmise määr, et ligikaudu 3 kuni 4 % varjupaigataotlustest kiidetakse heaks. See võib tähendada ka suuremat heakskiitmise määra, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetsel juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.
- (25) On vaja vältida viisanõudest vabastamise kuritarvitamist ja võidelda selle vastu, kui see toob kaasa rändesurve suurenemise, mis tuleneb näiteks põhjendamatute varjupaigataotluste arvu suurenemisest, ning kui see toob samuti kaasa põhjendamatute elamisloataotluste esitamise.
- (26) Selle tagamiseks, et konkreetseid nõudeid, mida kasutati viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena antud viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks, täidetakse ka edaspidi, peaks komisjon jälgima olukorda asjaomastes kolmandates riikides. Komisjon peaks pöörama erilist tähelepanu inimõiguste olukorrale asjaomastes kolmandates riikides.
- (27) Komisjon peaks andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule regulaarselt aru vähemalt kord aastas seitsme aasta jooksul pärast viisanõude kaotamise jõustumist asjaomase kolmanda riigi suhtes ja sellele järgneval ajal, kui komisjon peab seda vajalikuks, või kui Euroopa Parlament või nõukogu seda taotleb.
- (28) Komisjon peaks enne, kui ta teeb otsuse peatada ajutiselt teatava kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine, võtma arvesse inimõiguste olukorda asjaomases kolmandas riigis ning viisanõudest vabastamise peatamise võimalikke tagajärgi sealsele inimõiguste olukorrale.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (29) Viisanõudest vabastamise peatamine rakendusaktiga peaks hõlmama asjaomase kolmanda riigi teatavaid kodanike kategooriaid, võttes aluseks reisidokumentide asjakohased liigid ja vajaduse korral lisakriteeriumid, näiteks liikmesriikide territooriumile esimest korda reisivad isikud. Rakendusaktis tuleks kindlaks määrata nende kodanike kategooriad, kelle suhtes peatamist tuleks kohaldada, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, millest on teatanud üks või mitu liikmesriiki või komisjon, ning proportsionaalsuse põhimõtet.
- (30) Selleks et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane osalemine peatamise korra rakendamises ning arvestades, et käesoleva määruse II lisas loetletud kolmanda riigi kõigi kodanike viisanõudest vabastamise peatamine on poliitiliselt tundlik ja see avaldab horisontaalset mõju liikmesriikidele ja liidule endale, eelkõige nende välissuhetele ja Schengeni ala üldisele toimimisele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte asjaomaste kolmandate riikide kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (31) Pidades silmas vajadust tagada viisasüsteemi juhtimise avatus ja asjaomaste isikute informeeritus, peaksid liikmesriigid teatama komisjonile ja teistele liikmesriikidele meetmetest, mida nad käesoleva määruse alusel võtavad. Samal põhjusel tuleks nimetatud teave avaldada ka *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (32) Liikmesriigi territooriumile sisenemise või viisade väljaandmise tingimused ei tohiks mõjutada reisidokumentide kehtivuse tunnustamist reguleerivaid norme.
- (33) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 kehtestatud proportsionaalsuse põhimõttele on sellise määruse vastuvõtmine, milles loetletakse need kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud, ühtaegu vajalik ja asjakohane abinõu tagamaks, et ühtne viisapoliitika toimiks efektiivselt.
- (34) Käesolev määrus ei tohiks piirata selliste rahvusvaheliste lepingute kohaldamist, mille Euroopa Ühendus on sõlminud enne määruse (EÜ) nr 539/2001 jõustumist ja mille täitmiseks on vaja kalduda ühtsest viisapoliitikast kõrvale, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.
- (35) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ⁽¹⁾ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ⁽²⁾ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
- (36) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽³⁾ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostöös nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ⁽⁴⁾ artikliga 3.
- (37) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise

⁽¹⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽²⁾ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

⁽³⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽¹⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ⁽²⁾ artikliga 3.

- (38) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ ⁽³⁾; seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (39) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ ⁽⁴⁾; seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevas määruses määratakse kindlaks kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, hinnates igal üksikjuhul eraldi mitmesuguseid kriteeriume, mis on seotud muu hulgas ebaseadusliku sissepääsuga, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.

Artikkel 2

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse mõistet „viisa“, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009 ⁽⁵⁾ artikli 2 punkti 2 alapunktis a.

Artikkel 3

1. I lisas loetletud kolmandate riikide kodanikelt nõutakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisat.
2. Ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud Euroopa Nõukogu pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid nõudeid, nõutakse pagulaseks tunnistatud isikutelt ja kodakondsuseta isikutelt liikmesriikide välispiiride ületamisel viisat, kui kolmas riik, kus on nende elukoht ja kes väljastas neile reisidokumendi, on loetletud käesoleva määruse I lisas.

Artikkel 4

1. II lisas loetletud kolmandate riikide kodanikud vabastatakse artikli 3 lõikes 1 sätestatud nõudest viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.
2. Lisaks vabastatakse viisanõudest järgmised isikud:
 - a) käesoleva määruse I lisas loetletud kolmandate riikide kodanikud, kellele liikmesriigid on väljastanud kohaliku piiriliikluse loa vastavalt määrusele (EÜ) nr 1931/2006, kui nad kasutavad oma õigusi kohaliku piiriliikluse korra alusel;

⁽¹⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽²⁾ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

⁽³⁾ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

- b) kooliõpilased, kellel on käesoleva määruse I lisas loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on liikmesriigis, kus kohaldatakse otsust 94/795/JSK ⁽¹⁾, ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasrühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja;
- c) pagulaseks tunnistatud isikud ning kodakondsuseta isikud ja teised ilma ühegi riigi kodakondsuseta isikud, kelle elukoht on liikmesriigis ja kellele on nimetatud liikmesriik väljastanud reisidokumendi.

Artikkel 5

Varem I ja II lisas loetletud kolmandate riikide osaks olnud uute kolmandate riikide kodanike suhtes kehtivad vastavalt artiklid 3 ja 4, kuni nõukogu ELi toimimise lepingu asjakohases sättes kehtestatud korras ei otsusta teisiti.

Artikkel 6

1. Liikmesriik võib ette näha erandid artiklis 3 sätestatud viisanõudest või artiklis 4 sätestatud viisanõudest vabastamisest järgmiste isikute suhtes:

- a) diplomaatilise passi, teenistus-/ ametipassi või eripassi kasutajad;
- b) tsiviillennukite ja -laevade meeskonnaliikmed oma ametikohustuste täitmisel;
- c) tsiviillaevade meeskonnaliikmed nende maaleminekul, kui nad kasutavad meremehe isikut tõendavat dokumenti, mis on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 13. mai 1958. aasta konventsioonile nr 108 või 19. juuni 2003. aasta konventsioonile nr 185 või Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 9. aprilli 1965. aasta rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsioonile;
- d) katastroofide ja õnnetusjuhtumite korral läbi viidavate abi- või päästemismissioonide meeskond ja liikmed;
- e) rahvusvahelistel siseveeteedel sõitvate tsiviillaevade meeskond;
- f) selliste reisidokumentide kasutajad, mille rahvusvahelised valitsustevahelised organisatsioonid, mille liikmeks on vähemalt üks liikmesriik, või muud üksused, mida asjaomane liikmesriik tunnustab rahvusvahelise õiguse subjektina, on välja andnud oma organisatsiooni või üksuse ametnikele.

2. Liikmesriik võib vabastada artiklis 3 sätestatud viisanõudest

- a) kooliõpilased, kellel on I lisas loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on II lisas loetletud kolmandas riigis, Šveitsis või Liechtensteinis ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasrühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja;
- b) pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud, kui kolmas riik, mis on nende elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendi, on loetletud II lisas;
- c) relvajõudude liikmed, kes reisivad NATO või programmi „Partnerlus rahu nimel“ raames ning kellel on isikut tõendav dokument ja lähetuskorraldus, mis on ette nähtud 19. juunil 1951. aastal Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahel sõlmitud lepingus nende relvajõudude staatuse kohta;
- d) ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud Euroopa Nõukogu pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid nõudeid, pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud ning muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust ja kelle elukoht on Ühendkuningriigis või Iirimaa ning kellele Ühendkuningriik või Iirimaa on välja andnud reisidokumendi, mida asjaomane liikmesriik tunnustab.

3. Liikmesriik võib ette näha erandid artiklis 4 sätestatud viisanõudest vabastamisest isikute suhtes, kes riigis viibimise kestel on hõivatud tasustatava tööga.

Artikkel 7

Kui II lisas loetletud kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) 30 päeva jooksul pärast seda, kui kolmas riik on viisanõude rakendanud, teatab asjaomane liikmesriik sellest kirjalikult Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

⁽¹⁾ Nõukogu 30. novembri 1994. aasta otsus 94/795/JSK Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 lõike 2 alapunkti b alusel vastuvõetud ühismeetmete kohta reisimisvõimaluste loomiseks kolmandate riikide kooliõpilastele, kes elavad ühes liikmesriigis (EÜT L 327, 19.12.1994, lk 1).

See teade

- i) täpsustab viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigid;
- ii) sisaldab üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud vastava kolmanda riigiga viisavabaduse tagamiseks, ning kogu asjakohast teavet.

Komisjon avaldab kõnealust teadet käsitleva teabe viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*, sealhulgas teabe viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigi kohta.

Kui kolmas riik otsustab viisanõude kaotada enne käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud tähtaja möödumist, siis teadet ei tehta või see võetakse tagasi ning asjakohast teavet ei avaldata;

- b) komisjon astub vahetult pärast punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäeva ja asjaomase liikmesriigiga konsulteerides koos asjaomase kolmanda riigi asutustega eelkõige poliitika, majanduse ja kaubanduse valdkonnas samme viisavaba liikumise taastamiseks või kehtestamiseks ning teavitab nendest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu;
- c) kui asjaomane kolmas riik ei ole 90 päeva jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning hoolimata kõigist vastavalt punktile b astutud sammudest viisanõuet kaotanud, võib asjaomane liikmesriik paluda komisjonil peatada kõnealuse kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate viisanõudest vabastamine. Kui liikmesriik esitab sellise taotluse, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu;
- d) komisjon võtab punkti e, f või h kohaseid edasisi samme kaaludes arvesse asjaomase liikmesriigi poolt kõnealuse kolmanda riigiga viisavaba liikumise taastamiseks võetud meetmete tulemusi, vastavalt punktile b astutud samme ning tagajärgi, mida viisanõudest vabastamise peatamine tooks kaasa liidu ja selle liikmesriikide suhetele kõnealuse kolmanda riigiga;
- e) kui asjaomane kolmas riik ei ole viisanõuet kaotanud, toimib komisjon hiljemalt kuus kuud arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning seejärel vähemalt iga kuue kuu tagant ajavahemiku jooksul, mille kogukestus ei tohi ületada punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise või sellele vastuväite esitamise kuupäeva, järgmiselt:
 - i) võtab asjaomase liikmesriigi palvel või omal algatusel vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt kuni kuueks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes viisanõude vabastus. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse. Järgnevate rakendusaktide vastuvõtmisel võib komisjon pikendada peatamise kestust kuni kuue kuu pikkuste täiendavate ajavahemike võrra ja võib muuta asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid, kelle suhtes viisanõudest vabastamine on peatatud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse kõigilt rakendusaktis osutatud kolmanda riigi kodanike kategooriatelt viisanõudest vabastamise peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu, või

- ii) esitab artikli 11 lõikes 1 osutatud komiteele aruande, milles ta hindab olukorda ja toob välja põhjendused, miks ta otsustas viisanõudest vabastamist mitte peatada, ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Nimetatud aruandes tuleb võtta arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu need, millele on osutatud punktis d. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pidada kõnealusele aruandele tuginedes poliitilise mõttevahetuse;

- f) kui asjaomane kolmas riik ei ole 24 kuu jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast viisanõuet kaotanud, võtab komisjon kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse ajutiselt 12 kuuks kõnealuse kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine. Delegeeritud õigusaktiga määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul õigusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse, ning sellega muudetakse vastavalt II lisa. Kõnealune muudatus tehakse joonealuse märkuse lisamisega asjaomase kolmanda riigi nime järele, märkides, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastamine peatatud ning täpsustades selle peatamise kestuse.

Asjaomase kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäevast või kui delegeeritud õigusaktile on vastavalt artikli 10 lõikele 7 esitatud vastuväide, kaotab käesoleva artikli esimese lõigu punkti e kohaselt vastu võetud asjaomast kolmandat riiki käsitlev rakendusakt kehtivuse. Kui komisjon esitab punktis h osutatud seadusandliku ettepaneku, pikendatakse käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud viisanõudest vabastamise peatamise kestust kuue kuu võrra. Samas lõigus osutatud joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu;

- g) mis tahes järgnev teade, mille mõni muu liikmesriik esitab punkti a alusel sama kolmanda riigi kohta punkti e või f alusel kõnealuse kolmanda riigi suhtes juba vastu võetud meetmete kohaldamise ajal, integreeritakse käimasolevatesse menetlustesse, ilma et pikendataks nendes punktides sätestatud tähtaegu või kestusi;
- h) kui asjaomane kolmas riik ei ole punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest kuue kuu jooksul viisanõuet kaotanud, võib komisjon esitada käesoleva määruse muutmiseks seadusandliku ettepaneku, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- i) punktides e, f ja h osutatud menetlused ei mõjuta komisjoni õigust esitada mis tahes ajal seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- j) kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, teatab asjaomane liikmesriik sellest viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Komisjon avaldab vastava teate viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

Asjaomase kolmanda riigi kohta punkti e kohaselt vastu võetud rakendusakt või punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt kaotab kehtivuse seitse päeva pärast käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud avaldamist. Kui asjaomane kolmas riik on kehtestanud viisanõude kahe või enama liikmesriigi kodanike suhtes, kaotab kõnealust kolmandat riiki käsitlev rakendusakt või delegeeritud õigusakt kehtivuse seitse päeva pärast teate avaldamist viimase liikmesriigi kohta, kelle kodanike suhtes kõnealune kolmas riik kohaldas viisanõuet. Punkti f esimeses lõigus viidatud joonealune märkus kustutatakse asjaomase delegeeritud õigusakti kehtivuse kaotamisel. Komisjon avaldab teabe kõnealuse kehtivuse kaotamise kohta viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, kuid asjaomane liikmesriik ei teata sellest vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule, algatab komisjon omal algatusel viivitamata kõnealuses lõigus osutatud avaldamise ning kohaldatakse käesoleva punkti teist lõiku.

Artikkel 8

1. Erandina artiklist 4 peatatakse II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine ajutiselt asjakohaste ja objektiivsete andmete alusel kooskõlas käesoleva artikliga.
2. Liikmesriik võib komisjoni teavitada, kui kahe kuu jooksul võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga või II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise rakendamisele eelnenud kahe kuu jooksul on tegemist ühe või mitme järgmise asjaoluga:
 - a) riiki sisenemise keelu saanud või ilma vastava õiguseta liikmesriigi territooriumil viibivate asjaomase kolmanda riigi kodanike arvu oluline kasv;
 - b) sellise kolmanda riigi kodanike esitatud varjupaigataotluste arvu oluline kasv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal;
 - c) asjaomase kolmanda riigiga tagasivõtmise valdkonnas koostöö vähenemine, mida tõendavad piisavad andmed, eelkõige selliste tagasivõtutaotluste rahuldamisest keeldumise määra oluline kasv, mille liikmesriik on esitanud kõnealusele kolmandale riigile selle kolmanda riigi kodanike kohta või, kui tagasivõtukohustus on ette nähtud liidu või kõnealuse liikmesriigi ja kõnealuse kolmanda riigi vahelise tagasivõtulepinguga, läbi selle kolmanda riigi liikunud kolmandate riikide kodanike kohta;
 - d) asjaomase kolmanda riigi kodanikega seotud suurenenud risk või otsene oht liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule ja eelkõige raskete kuritegude arvu märkimisväärne kasv, mida tõendavad objektiivne, konkreetne ja asjakohane teave ning pädevate asutuste esitatud andmed.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teadet tuleb nõuetekohaselt põhjendada ning see peab sisaldama asjakohaseid andmeid ja statistikat ning samuti üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud olukorra lahendamiseks. Asjaomane liikmesriik võib oma teates täpsustada, milliseid asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid rakendusakt vastavalt lõike 6 punktile a hõlmab, esitades selle kohta üksikasjalikud põhjendused. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata sellise teate saamisest.

3. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes konkreetset ja usaldusväärset teavet lõike 2 punktis a, b, c või d osutatud asjaolude kohta ühes või mitmes liikmesriigis, või selle kohta, et kolmas riik ei tee tagasisivõtmise valdkonnas koostööd, eriti juhul, kui asjaomane kolmas riik ja liit on sõlminud tagasisivõtulepingu, teatab komisjon sellest viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, esitades vastava analüüsi ning kohaldatakse lõike 6 sätteid.

Tagasisivõtmise valdkonnas koostöö mittetegemine esimese lõigu mõistes võib seisneda näiteks järgmises:

- tagasisivõtutaotluste tagasilükkamine või nende mitteõigeaegne menetlemine;
- tagasisivõtmise reisisdokumentide õigeaegselt väljastamata jätmine tagasisivõtulepingus sätestatud tähtaegade jooksul või tagasisivõtulepingus sätestatud tähtaegade möödumise järel Euroopas välja antud reisisdokumentide tunnustamast keeldumine, või
- tagasisivõtulepingu lõpetamine või peatamine.

4. Komisjon jälgib, et pidevalt täidetakse spetsiifilisi nõudeid, mis põhinevad artiklil 1 ja mida kasutati selleks, et hinnata viisanõude kaotamise asjakohasust kolmandates riikides, kelle kodanikud on liikmesriikide territooriumile reisimisel liidu ja selle kolmanda riigi vahel viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena viisanõudest vabastatud.

Lisaks annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule regulaarselt vähemalt kord aastas aru seitsme aasta jooksul pärast viisanõude kaotamise jõustumise kuupäeva kõnealuse kolmanda riigi suhtes ja sellele järgneval ajal, kui komisjon peab seda vajalikuks, või Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel korral. Aruandes keskendutakse kolmandatele riikidele, kelle puhul komisjon konkreetse ja usaldusväärse teabe põhjal leiab, et teatavad nõuded ei ole enam täidetud.

Kui komisjoni aruandest ilmneb, et teatava kolmanda riigi puhul ei ole üks või mitu konkreetset nõuet enam täidetud, kohaldatakse lõiget 6.

5. Komisjon vaatab lõike 2 kohaselt esitatud teate läbi, võttes arvesse järgmist:

- a) kas esineb mõni lõikes 2 osutatud olukord;
- b) liikmesriikide arvu, kes on mõjutatud mõnest lõikes 2 osutatud olukorrast;
- c) lõikes 2 osutatud asjaolude üldist mõju liidu rändeolukorrale, mida kajastavad liikmesriikide esitatud või komisjonile kättesaadavad andmed;
- d) Euroopa piiri- ja rannikuvalve, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti või Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) või muu liidu institutsiooni, organi, asutuse, ameti või käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondades pädeva rahvusvahelise organisatsiooni koostatud aruandeid, kui konkreetse juhtumi asjaolud seda nõuavad;
- e) teavet, mis asjaomane liikmesriik võib olla esitanud oma teates seoses võimalike meetmetega lõike 6 punkti a alusel;
- f) avalikku korda ja sisejulgeolekut üldiselt, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu läbivaatamise tulemustest.

6. Kui komisjon lõikes 3 osutatud analüüsi, lõikes 4 osutatud aruande või lõikes 5 osutatud läbivaatamise põhjal ning võttes arvesse tagajärgi, mis viisanõudest vabastamise peatamisel oleks liidu ja selle liikmesriikide välissuhtele asjaomase kolmanda riigiga, tehes samal ajal asjaomase kolmanda riigiga tihedat koostööd pikaajaliste alternatiivsete lahenduste leidmiseks, otsustab, et meetmete võtmine on vajalik, või kui liikmesriikide lihthäälteenamus on komisjoni teavitanud lõike 2 punktides a, b, c või d osutatud asjaoludest, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) komisjon võtab vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt üheksaks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanikele ette nähtud viisanõudest vabastamine. Peatamist kohaldatakse asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate

kategooriate suhtes, võttes aluseks reisidokumentide asjakohased liigid ja vajaduse korral lisakriteeriumid. Selle kindlaksmääramisel, milliste kategooriate suhtes peatamist kohaldatakse, hõlmab komisjon kättesaadava teabe põhjal need kategooriad, mis on piisavalt laiad, et tõhusalt aidata konkreetsel juhul kaasa lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud asjaolude lahendamisele, järgides samal ajal proportsionaalsuse põhimõtet. Komisjon võtab vastu rakendusakti ühe kuu jooksul pärast

- i) lõikes 2 osutatud teate saamist;
- ii) lõikes 3 osutatud teabest teada saamist;
- iii) lõikes 4 osutatud aruande esitamist või
- iv) liikmesriikide lihthäälteenamusest teate saamist lõike 2 punktis a, b, c või d osutatud asjaolude esinemise kohta.

Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Selles määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev.

Peatamise kestuse ajal peab komisjon asjaomase kolmanda riigiga tõhustatud dialoogi osutatud asjaolude kõrvaldamiseks.

- b) kui käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud asjaolud püsivad, võtab komisjon hiljemalt kaks kuud enne käesoleva lõike punktis a osutatud üheksakuulise ajavahemiku lõppemist vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 10, et peatada ajutiselt II lisa kohaldamine 18 kuuks kõikide asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes. Delegeeritud õigusakt jõustub käesoleva lõike punktis a osutatud rakendusakti kehtivuse lõppemise kuupäeval ja sellega muudetakse vastavalt II lisa. Nimetatud muudatus tehakse joonealuse märkuse lisamisega asjaomase kolmanda riigi nime järele, märkides, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastamine peatatud ning täpsustades selle peatamise kestuse.

Kui komisjon on esitanud kooskõlas lõikega 7 seadusandliku ettepaneku, pikendatakse delegeeritud õigusaktis sätestatud peatamise kestust kuue kuu võrra. Joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse asjaomase kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu.

Liikmesriik, kes näeb kooskõlas artikliga 6 ette uute viisanõudest tehtavate erandite kehtestamise sellise kolmanda riigi kodanike teatava kategooria jaoks, kes on hõlmatud viisanõudest vabastamise peatamist käsitleva õigusaktiga, teavitab nendest meetmetest komisjoni kooskõlas artikliga 12.

7. Enne lõike 6 punkti b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kehtivusaja lõppemist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandele võib lisada seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I sisse.

8. Kui komisjon on esitanud kooskõlas lõikega 7 seadusandliku ettepaneku, võib ta pikendada käesoleva artikli lõike 6 punkti a kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaega kõige rohkem 12 kuu võrra. Rakendusakti kehtivusaja pikendamise otsus võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

1. Komisjon esitab hiljemalt 10. jaanuariks 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artiklis 7 sätestatud vastastikkuse põhimõtte tõhusust, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandliku tavamenetluse korras.

2. Komisjon esitab hiljemalt 29. märtsiks 2021 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artiklis 8 sätestatud viisanõudest vabastamise peatamise korra tõhusust, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandliku tavamenetluse korras.

Artikkel 10

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 7 punktis f osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 9. jaanuarist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Artikli 8 lõike 6 punktis b osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. märtsist 2017. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 punktis f ja artikli 8 lõike 6 punktis b osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
5. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsiooni-vahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
6. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
7. Artikli 7 punkti f alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole nelja kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.
8. Artikli 8 lõike 6 punkti b alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.

Artikkel 11

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid teatavad teistele liikmesriikidele ja komisjonile kõikidest meetmetest, mis nad artikli 6 kohaselt võtavad, viie tööpäeva jooksul alates kõnealuste meetmete võtmisest.
2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt teatatud meetmed teavitamise eesmärgil *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 13

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust riikide ja territoriaalüksuste ning nende ametivõimude poolt väljastatud passide, reisidokumentide ja isikut tõendavate dokumentide tunnustamise alal.

Artikkel 14

Määrus (EÜ) nr 539/2001 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt IV lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 15

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 14. november 2018

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
K. EDTSTADLER

*I LISA***NENDE KOLMANDATE RIIKIDE LOETELU, KELLE KODANIKEL PEAB LIIKMESRIIKIDE VÄLISPIIRIDE ÜLETAMISEL OLEMA VIISA****1. RIIGID**

Afganistan

Armeenia

Angola

Aserbaidžaan

Bangladesh

Burkina Faso

Bahrein

Burundi

Benin

Boliivia

Bhutan

Botswana

Valgevene

Belize

Kongo Demokraatlik Vabariik

Kesk-Aafrika Vabariik

Kongo

Côte d'Ivoire

Kamerun

Hiina

Kuuba

Cabo Verde

Djibouti

Dominikaani Vabariik

Alžeeria

Ecuador

Egiptus

Eritrea

Eswatini

Etioopia

Fidži

Gabon

Ghana

Gambia

Guinea

Ekvatoriaal-Guinea

Guinea-Bissau
Guyana
Haiti
Indoneesia
India
Iraak
Iraan
Jamaica
Jordaania
Kenya
Kõrgõzstan
Kambodža
Komoorid
Põhja-Korea
Kuweit
Kasahstan
Laos
Liibanon
Sri Lanka
Libeeria
Lesotho
Liibüa
Maroko
Madagaskar
Mali
Myanmar/Birma
Mongoolia
Mauritaania
Maldiivid
Malawi
Mosambiik
Namiibia
Niger
Nigeeria
Nepal
Omaan
Paapua Uus-Guinea
Filipiinid
Pakistan
Katar
Venemaa
Rwanda

Saudi Araabia
Sudaan
Sierra Leone
Senegal
Somaalia
Suriname
Lõuna-Sudaan
São Tomé ja Príncipe
Süüria
Tšaad
Togo
Tai
Tadžikistan
Türkmenistan
Tuneesia
Türgi
Tansaania
Uganda
Usbekistan
Vietnam
Jeemen
Lõuna-Aafrika Vabariik
Sambia
Zimbabwe

2. ÜKSUSED JA TERRITORIAALVALITSUSED, MIDA VÄHEMALT ÜKS LIIKMESRIIK EI OLE RIIGINA TUNNUSTANUD
- Kosovo (nagu on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244)
 - Palestiina omavalitsus

—

II LISA

NENDE KOLMANDATE RIIKIDE LOETELU, KELLE KODANIKUD VABASTATAKSE LIIKMESRIIKIDE VÄLISPIIRIDE ÜLETAMISEL VIISANÕUDEST SELLISE VIIBIMISE PUHUL, MIS EI ÜLETA 90 PÄEVA MIS TAHES 180-PÄEVASE AJAVAHEMIKU JOOKSUL

1. RIIGID

endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ⁽¹⁾

Andorra

Araabia Ühendemiraadid ⁽²⁾

Antigua ja Barbuda

Albaania ⁽¹⁾

Argentina

Austraalia

Bosnia ja Hertsegoviina ⁽¹⁾

Barbados

Brunei

Brasiilia

Bahama

Kanada

Tšiili

Colombia

Costa Rica

Dominica ⁽²⁾

Mikroneesia ⁽²⁾

Granada ⁽²⁾

Gruusia ⁽³⁾

Guatemala

Honduras

Iisrael

Jaapan

Kiribati ⁽²⁾

Saint Kitts ja Nevis

Lõuna-Korea

Saint Lucia ⁽²⁾

⁽¹⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult biomeetrilise passi kasutajate suhtes.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

⁽³⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult nende biomeetrilise passi kasutajate suhtes, kelle passi on Gruusia välja andnud vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

Monaco

Moldova ⁽¹⁾

Montenegro ⁽²⁾

Marshalli saared ⁽³⁾

Mauritius

Mehhiko

Malaisia

Nicaragua

Nauru ⁽³⁾

Uus-Meremaa

Panama

Peruu ⁽³⁾

Belau ⁽³⁾

Paraguay

Serbia (välja arvatud Serbia passide kasutajad, kelle passi on andnud välja Serbia kooskõlastamisüksus (serbia keeles *Koordinaciona uprava*)) ⁽²⁾

Saalomoni saared

Seišellid

Singapur

San Marino

El Salvador

Ida-Timor ⁽³⁾

Tonga ⁽³⁾

Trinidad ja Tobago

Tuvalu ⁽³⁾

Ukraina ⁽⁴⁾

Ameerika Ühendriigid

Uruguay

Püha Tool

Saint Vincent ja Grenadiinid ⁽³⁾

Venezuela

Vanuatu ⁽³⁾

Samoa

⁽¹⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult nende biomeetrilise passi kasutajate suhtes, kelle passi on välja andnud Moldova vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult biomeetrilise passi kasutajate suhtes.

⁽³⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

⁽⁴⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult nende biomeetrilise passi kasutajate suhtes, kelle passi on Ukraina välja andnud vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

2. HIINA RAHVAVABARIIGI ERIHALDUSPIIRKONNAD

Hongkongi erihalduspiirkond ⁽¹⁾

Aomeni erihalduspiirkond ⁽²⁾

3. BRITI KODANIKUD, KES EI OLE SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KODANIKUD LIIDU ÕIGUSE TÄHENDUSES

British Nationals (Overseas)

British Overseas Territories Citizens

British Overseas Citizens

British Protected Persons

British subjects

4. ÜKSUSED JA TERRITORIAALVALITSUSED, MIDA VÄHEMALT ÜKS LIIKMESRIIK EI OLE RIIGINA TUNNUSTANUD

Taiwan ⁽³⁾

—

⁽¹⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult „Hong Kong Special Administrative Region“i passi kasutajate suhtes.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult „Região Administrativa Especial de Macau“ passi kasutajate suhtes.

⁽³⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse ainult isikute suhtes, kellele Taiwan on väljastanud isikutunnistuse numbrit sisaldava passi.

III LISA

KEHTETUKS TUNNISTATUD MÄÄRUS KOOS HILISEMATE MUUDATUSTEGA

Nõukogu määrus (EÜ) nr 539/2001
(EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 2414/2001
(EÜT L 327, 12.12.2001, lk 1)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 453/2003
(ELT L 69, 13.3.2003, lk 10)

2003. aasta ühinemisakti II lisa punkt 18(B)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 851/2005
(ELT L 141, 4.6.2005, lk 3)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 1791/2006
(ELT L 363, 20.12.2006, lk 1)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 1932/2006
(ELT L 405, 30.12.2006, lk 23)

Nõukogu määrus (EÜ) nr 1244/2009
(ELT L 336, 18.12.2009, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1091/2010
(ELT L 329, 14.12.2010, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1211/2010
(ELT L 339, 22.12.2010, lk 6)

Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013
(ELT L 158, 10.6.2013, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 610/2013
(ELT L 182, 29.6.2013, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1289/2013
(ELT L 347, 20.12.2013, lk 74)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 259/2014
(ELT L 105, 8.4.2014, lk 9)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 509/2014
(ELT L 149, 20.5.2014, lk 67)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/371
(ELT L 61, 8.3.2017, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/372
(ELT L 61, 8.3.2017, lk 7)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/850
(ELT L 133, 22.5.2017, lk 1)

Ainult artikli 1 lõike 1 11. taane seoses määrusega (EÜ) nr 539/2001 ja lisa punkt 11(B)(3)

Ainult artikli 1 lõike 1 punkti k neljas taane ja lisa punkt 13(B)(2)

Ainult artikkel 4

IV LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 539/2001	Käesolev määrus
Artikkel -1	Artikkel 1
Artikli 1 lõike 1 esimene lõik	Artikli 3 lõige 1
Artikli 1 lõike 1 teine lõik	Artikli 3 lõige 2
Artikli 1 lõike 2 esimene lõik	Artikli 4 lõige 1
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu sissejuhatav tekst	Artikli 4 lõike 2 sissejuhatav tekst
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu esimene taane	Artikli 4 lõike 2 punkt a
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu teine taane	Artikli 4 lõike 2 punkt b
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu kolmas taane	Artikli 4 lõike 2 punkt c
Artikli 1 lõige 3	Artikkel 5
Artikli 1 lõige 4	Artikkel 7
Artikli 1a lõiked 1 ja 2	Artikli 8 lõiked 1 ja 2
Artikli 1a lõige 2a	Artikli 8 lõige 3
Artikli 1a lõige 2b	Artikli 8 lõige 4
Artikli 1a lõige 3	Artikli 8 lõige 5
Artikli 1a lõige 4	Artikli 8 lõige 6
Artikli 1a lõige 5	Artikli 8 lõige 7
Artikli 1a lõige 6	Artikli 8 lõige 8
Artikkel 1b	Artikli 9 lõige 1
Artikkel 1c	Artikli 9 lõige 2
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 4	Artikkel 6
Artikkel 4a	Artikkel 11
Artikli 4b lõiked 1 ja 2	Artikli 10 lõiked 1 ja 2
Artikli 4b lõige 2a	Artikli 10 lõige 3
Artikli 4b lõige 3	Artikli 10 lõige 4
Artikli 4b lõige 3a	Artikli 10 lõige 5
Artikli 4b lõige 4	Artikli 10 lõige 6
Artikli 4b lõige 5	Artikli 10 lõige 7
Artikli 4b lõige 6	Artikli 10 lõige 8
Artikkel 5	Artikkel 12
Artikkel 6	Artikkel 13
Artikkel 7	Artikkel 14
Artikkel 8	Artikkel 15
I lisa	I lisa
II lisa	II lisa
—	III lisa
—	IV lisa

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2018/1807,
14. november 2018,
mis käsitleb isikustamata andmete Euroopa Liidus vaba liikumise raamistikku
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Majanduse digiteerimine on kiirenemas. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ei ole enam pelgalt üks konkreetne sektor, vaid kõigi tänapäevaste innovaatiliste majandussüsteemide ja ühiskondade alustala. Nende süsteemide keskmes on elektroonilised andmed, mis analüüsimisel või muude teenuste ja toodetega kombineerimisel võimaldavad luua suurt väärtust. Samal ajal tekitab andmepõhise majanduse ja kujunemisjärgus tehnoloogia (nagu tehisintellekt, asjade interneti tooted ja teenused, autonoomsed süsteemid ning 5G) kiire areng uusi õigusküsimusi seoses andmetele juurdepääsu ja nende taaskasutamise, vastutuse, eetika ja solidaarsusega. Tuleks kaaluda eelkõige vastutuse küsimuse käsitlemist, iseäranis iseregulatsiooni tegevusjuhendite rakendamise ja muude parimate tavade kaudu, võttes arvesse ilma inimsuhtluseta tehtud soovitusi, otsuseid ja võetud meetmeid kogu andmetöötamise väärtusahela ulatuses. Ühtlasi võiks see hõlmata vastutuse kindlaksmääramise asjakohaseid mehhanisme, vastutuse ülekandmist koostööd tegevate teenuste vahel, kindlustust ja auditeerimist.
- (2) Andmete väärtusahelad koosnevad mitmesugustest andmetega seotud tegevustest: andmete loomine ja kogumine; andmete koondamine ja organiseerimine; andmete töötlemine; andmete analüüsimine, turustamine ja levitamine; andmete kasutamine ja taaskasutamine. Tulemuslik ja tõhus andmete töötlemine on iga andmete väärtusahela nurgakivi. Andmete tulemuslikku ja tõhusat töötlemist ning andmepõhise majanduse arendamist liidus takistavad aga eelkõige kaht liiki tõkked andmete liikuvuse ja siseturu ees: liikmesriikide kehtestatud andmete asukoha nõuded ning erasektoris tekitatud sõltuvus ühest teenusepakkujast.
- (3) Asutamisvabadus ja teenuste osutamise vabadus kehtivad Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) alusel andmetöötlusteenuste suhtes. Nende teenuste osutamist aga takistavad ja vahel ka keelavad teatavad riiklikud, piirkondlikud või kohalikud nõuded andmete paiknemise kohta konkreetsel territooriumil.
- (4) Sellised takistused andmetöötlusteenuste vabale liikumisele ning teenuseosutajate asutamisvabadusele tulenevad liikmesriikide õigusaktides sisalduvatest nõuetest, mille kohaselt peavad andmed nende töötlemiseks paiknema konkreetsel geograafilisel alal või territooriumil. Muudel õigusnormidel ja haldustavadel on samaväärne mõju erinõuete kehtestamise kaudu, mis raskendab andmete töötlemist väljaspool teatavat liidu geograafilist piirkonda või territooriumi; näiteks nõuded kasutada teatavas liikmesriigis sertifitseeritud või kinnitatud tehnorajatisi. Õiguslik ebakindlus seaduslike ja ebaseaduslike andmete asukohanõuete ulatuse kohta piirab veelgi turuosaliste ja avaliku sektori käsutuses olevaid valikuid seoses andmete töötlemise asukohaga. Käesolev määrus ei piira mingil viisil ettevõtjate vabadust sõlmida kokkuleppeid, millega määratakse kindlaks andmete asukoht. Käesoleva määruse eesmärk on üksnes kaitsta kõnealust vabadust, tagades, et kokkulepitud asukoht võib olla igal pool liidus.

⁽¹⁾ ELT C 227, 28.6.2018, lk 78.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 4. oktoobri 2018. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus.

- (5) Samal ajal pärsivad andmete liikumist liidus ka eraviisilised piirangud: õiguslikud, lepingulised ja tehnilised küsimused, mis takistavad andmetööstuste kasutajatel andmete portimist ühelt teenuseosutajalt teisele või tagasi nende oma infotehnoloogiasüsteemidesse (IT-süsteemid), sealjuures teenuseosutajaga sõlmitud lepingu lõpetamise korral.
- (6) Nende takistuste kombinatsioon on liidus kaasa toonud pilveteenuste osutajate vahelise konkurentsi puudumise, mitmesuguseid teenuseosutajast sõltumisega seotud probleeme ja andmete liikuvuse tõsiseid puudusi. Samuti on andmete asukoha nõuded kahjustanud teadus- ja arendusettevõtete suutlikkust hõlbustada äriühingute, ülikoolide ja teiste teadusorganisatsioonide koostööd innovatsiooni edendamiseks.
- (7) Õiguskindluse tagamiseks ja vajaduse tõttu tagada võrdsed tingimused liidus on ühtse õigusnormide kogumi kohaldamine kõigi turuosaliste suhtes ühtse turu toimimise keskne osa. Selleks et kõrvaldada liikmesriikide õigusaktide erinevustest tingitud kaubandustõkked ja konkurentsimoonutused ning takistada uute tõkete ja märkimisväärsede moonutuste teket, tuleb võtta vastu ühtsed normid, mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides.
- (8) Käesolev määrus ei mõjuta õigusraamistikku, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel, eraelu puutumatuse austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul ning eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679 ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive (EL) 2016/680 ⁽²⁾ ja 2002/58/EÜ ⁽³⁾.
- (9) Isikustamata andmete olulised allikad on laienev asjade internet, tehisintellekt ja masinõpe, näiteks kui neid kasutatakse automatiseeritud tööstuslikes tootmisprotsessides. Konkreetseid isikustamata andmete näited hõlmavad suurandmete analüüsiks kasutatavaid koond- ja anonüümitud andmekogusid, täppispõllumajanduse andmeid, mis võivad aidata jälgida ja optimeerida pestitsiidide ja vee kasutamist, ning andmeid tööstuslike masinate hooldusvajaduste kohta. Kui tehnoloogia areng võimaldab muuta anonüümitud andmed isikuandmeteks, on vaja selliseid andmeid käsitleda isikuandmetena ning kohaldada vastavalt määrust (EL) 2016/679.
- (10) Määruse (EL) 2016/679 kohaselt ei tohi liikmesriigid piirata ega keelata isikuandmete vaba liikumist liidus põhjustel, mis on seotud füüsiliste isikute kaitsega isikuandmete töötlemisel. Käesoleva määrusega kehtestatakse samasugune vaba liikumise põhimõte liidus ka isikustamata andmete suhtes, v.a kui piirangu või keelu alus on avalik julgeolek. Määruses (EL) 2016/679 ja käesolevas määruses on ette nähtud sidusad õigusnormid, mis võimaldavad eri liiki andmete vaba liikumist. Lisaks ei kehtestata käesoleva määrusega kohustust säilitada eri liiki andmeid eraldi.
- (11) Selleks et luua raamistik isikustamata andmete vabaks liikumiseks liidus ning panna alus andmepõhise majanduse arendamisele ja liidu tööstuse konkurentsivõime tugevdamisele, on vaja kehtestada selge, põhjalik ja prognoositav õigusraamistik muude andmete kui isikuandmete töötlemiseks siseturul. Põhimõtteline lähenemisviis, millega nähakse ette liikmesriikidevaheline koostöö ja iseregulatsioon, peaks tagama raamistiku piisava paindlikkuse, et võtta arvesse liidu kasutajate, teenuseosutajate ja riigiasutuste muutuvaid vajadusi. Vältimaks kattumist olemasolevate mehhanismidega ja seega suuremat koormust liikmesriikidele ja ettevõtjatele, ei tuleks kehtestada üksikasjalikke tehnilisi norme.
- (12) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada andmetööstust, mille puhul andmeid töödeldakse tegevuse raames, mis jääb väljapoole liidu õiguse kohaldamisala. Eelkõige tuleks meelde tuletada, et riigi julgeolek kuulub vastavalt Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklile 4 iga liikmesriigi ainuvastutusse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

- (13) Andmete vabal liikumisel liidus on oluline roll andmepõhise majanduskasvu ja innovatsiooni saavutamisel. Nagu äriühingud ja tarbijad, saavad ka liikmesriikide ametiasutused ja avalik-õiguslikud isikud kasu suuremast valikuvabadusest seoses andmepõhiste teenuste osutajatega, konkurentsivõimelisematest hindadest ja tõhusamast teenuste osutamisest kodanikele. Arvestades suurt andmehulka, mida ametiasutused ja avalik-õiguslikud isikud käitlevad, on ülimalt tähtis, et nad näitaksid eeskju andmetöötlusteenuste kasutuselevõttuga ning hoiduksid andmetöötlusteenuste kasutamisel andmete asukoha piirangute seadmisest. Ametiasutused ja avalik-õiguslikud isikud peaksid seetõttu kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse. Sellega seoses tuleks käesolevas määruses sätestatud isikustamata andmete vaba liikumise põhimõtet kohaldada ka üldiste ja järjepidevate haldustavade ning muude andmete asukoha nõuete suhtes riigihangete valdkonnas, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL⁽¹⁾ kohaldamist.
- (14) Nagu direktiiv 2014/24/EL ei piira ka käesolev määrus liikmesriikide sisemist korraldust käsitlevaid õigus- ja haldusnorme, millega nähakse ametiasutustele ja avalik-õiguslikele isikutele ette andmete töötlemise volitused ja kohustused ilma eraõiguslike isikute lepingulise tasustamiseta ning liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, mis käsitlevad nende volituste ja kohustuste rakendamist. Kuigi ametiasutustel ja avalik-õiguslikel isikutel soovitatakse kaaluda allhanke korras teenuseosutajate kasutamise majanduslikku ja muud kasu, võivad neil olla õigustatud põhjused teenuseid ise osutada või korraldada teenuste osutamine sisemiselt. Seetõttu ei kohustata liikmesriike käesoleva määrusega andma selliste teenuste osutamise ülesannet kolmandatele isikutele või sisse ostma selliste teenuste osutamist, mida nad soovivad ise osutada või korraldada muul viisil kui riigihankelepingutena.
- (15) Käesolevat määrust tuleks kohaldada füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes, kes osutavad andmetöötlusteenuseid kasutajatele, kelle elu- või tegevuskoht on liidus, sealhulgas isikute suhtes, kes osutavad liidus andmetöötlusteenuseid ilma et nende tegevuskoht oleks liidus. Käesolevat määrust ei tuleks seetõttu kohaldada väljaspool liitu osutatavate andmetöötlusteenuste ja asjaomaste andmete asukoha nõuete suhtes.
- (16) Käesolevas määruses ei sätestata õigusnorme, mis käsitlevad kohaldatava õiguse kindlaksmääramist kaubandusajades, ning seetõttu ei piira käesolev määrus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008⁽²⁾ kohaldamist. Eelkõige, kui lepingu suhtes kohaldatavat õigust ei ole vastavalt kõnealusele määrusele valitud, kohaldatakse teenuste osutamise lepingu suhtes põhimõtteliselt selle riigi õigust, mis on teenuseosutaja alaline elu- või asukoht.
- (17) Käesolevat määrust tuleks kohaldada andmetöötluste suhtes kõige laiemas tähenduses, mis hõlmab mis tahes tüüpi IT-süsteemide kasutamist, sõltumata sellest, kas need asuvad kasutaja ruumides või on tegemist allhankega teenuseosutajalt. Määrus peaks hõlmama eri intensiivsusega andmetöötlust, alates andmete säilitamisest (taristu teenusena (IaaS)) kuni andmete töötlemiseni platvormidel (platvormi teenusena (PaaS)) või rakendustes (tarkvara teenusena (SaaS)).
- (18) Andmete asukoha nõuded takistavad vaieldamatult andmetöötlusteenuste vaba osutamist liidus ja siseturu toimimist. Sellisel kujul tuleks nõuded ära keelata, v.a juhul, kui need on põhjendatud avaliku julgeoleku kaalutlustel vastavalt liidu õigusele, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 52 tähenduses, ning vastavad proportsionaalsuse põhimõttele ELi lepingu artikli 5 kohaselt. Isikustamata andmete vaba piiriülese liikumise põhimõtte elluviimiseks, andmete asukoha kehtivate nõuete kiireks kaotamiseks ja andmetöötluste võimaldamiseks praktilistel kaalutlustel eri asukohtades üle liidu ning kuna käesolevas määruses on sätestatud meetmed andmete kättesaadavuse tagamiseks õigusliku kontrolli eesmärgil, peaks liikmesriikidel olema võimalik põhjendada andmete asukoha nõudeid üksnes avaliku julgeolekuga.
- (19) Avaliku julgeoleku mõiste ELi toimimise lepingu artikli 52 tähenduses ja Euroopa Kohtu tõlgenduses hõlmab nii liikmesriigi sise- kui ka välisjulgeolekut ning ühiskonna turvalisuse küsimusi, selleks, et eelkõige hõlbustada kuritegude uurimist, avastamist ja nende eest vastutusele võtmist. Selle puhul eeldatakse tõelise ja piisavalt tõsise ohu olemasolu, mis mõjutab ühte ühiskonna põhihuvi, nagu oht institutsioonide ja oluliste avalike teenuste toimimisele ning elanike ellujäämisele, samuti välissuhete või rahvaste rahumeelse koeksisteerimise tõsise häirimise oht või oht sõjalistele huvidele. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele peaksid andmete asukoha nõuded, mis on põhjendatud avaliku julgeoleku kaalutlustega, sobima taotletava eesmärgi saavutamiseks ega tohiks minna selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

- (20) Isikustamata andmete vaba piiriülese liikumise põhimõtte tulemusliku rakendamise tagamiseks ja selleks, et vältida uusi takistusi siseturu sujuvale toimimisele, peaksid liikmesriigid edastama komisjonile viivitamata mis tahes õigusakti eelnõu, millega nähakse ette uus andmete asukoha nõue või muudetakse kehtivat andmete asukoha nõuet. Need õigusaktide eelnõud tuleks esitada ja neid hinnata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/1535 ⁽¹⁾.
- (21) Lisaks sellele peaksid liikmesriigid võimalike olemasolevate takistuste kõrvaldamiseks 24 kuu pikkuse ülemineku-perioodi jooksul alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast vaatama läbi kehtivad üldist laadi õigus- ja haldusnormid, millega nähakse ette andmete asukoha nõuded, ja edastama komisjonile koos põhjendusega iga sellise andmete asukoha nõude, mis on nende arvates käesoleva määrusega kooskõlas. See peaks võimaldama komisjonil uurida andmete asukoha allesjäänud nõuete kooskõla määrusega. Komisjonil peaks olema võimalik esitada asjakohasel juhul asjaomasele liikmesriigile märkusi. Sellised märkused võivad sisaldada soovitud andmete asukoha nõuet muuta või see kehtetuks tunnistada.
- (22) Käesoleva määrusega kehtestatud kohustust edastada komisjonile kehtivad andmete asukoha nõuded ja õigusaktide eelnõud tuleks kohaldada õigusnormidega kehtestatud andmete asukoha nõuete ja üldist laadi õigusaktide eelnõude suhtes, mitte konkreetsele füüsilisele või juriidilisele isikule adresseeritud otsuste suhtes.
- (23) Selleks et tagada liikmesriikides üldist laadi õigus- või haldusnormidega ette nähtud andmete asukoha nõuete läbipaistvus füüsilistele ja juriidilistele isikutele, nagu teenuseosutajad ja andmetöötlusteenuste kasutajad, peaksid liikmesriigid avaldama vastavaid nõudeid käsitleva teabe liikmesriigi ühtses veebipõhises teabepunktis ja seda teavet regulaarselt ajakohastama. Teise võimalusena peaksid liikmesriigid esitama ajakohase teabe selliste nõuete kohta muu liidu õigusakti alusel loodud keskele teabepunktile. Selleks et füüsilisi ja juriidilisi isikuid andmete asukoha nõuetest üle liidu nõuetekohaselt teavitada, peaksid liikmesriigid teatama komisjonile sellised ühtsete teabepunktide aadressid. Komisjon peaks selle teabe avaldama oma veebisaidil koos regulaarselt ajakohastatava koondloeteluga kõikidest liikmesriikides kehtivatest andmete asukoha nõuetest, sealhulgas kokkuvõtliku teabe nende nõuete kohta.
- (24) Andmete asukoha nõuded tulenevad sageli usaldamatusest andmete piiriülese töötlemise vastu, mis on tingitud andmete eeldatavast kättesaadamatusest liikmesriikide pädevatele asutustele, näiteks inspekteerimiseks või auditeerimiseks õigusliku kontrolli või järelevalve eesmärgil. Kõnealust usaldamatust ei saa kõrvaldada üksnes selliste lepingutingimuste kehtetuks tunnistamisega, millega keelatakse pädevate asutuste seaduslik juurdepääs andmetele nende ametikohustuste täitmiseks. Seetõttu tuleks käesolevas määruses selgesti sätestada, et see ei mõjuta pädevate asutuste volitusi andmetele juurdepääsu taotlemisel või saamisel liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt ning juurdepääsu võimaldamisest ei saa keelduda põhjusel, et andmeid töödeldakse teises liikmesriigis. Pädevad asutused võivad andmetele juurdepääsu toetamiseks kehtestada toimumisnõudeid, näiteks nõue säilitada süsteemikirjeldusi asjaomases liikmesriigis.
- (25) Füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on kohustus esitada pädevatele asutustele andmeid, võivad selle kohustuse täitmiseks anda ja tagada pädevatele asutustele toimiva ja õigeaegse elektroonilise juurdepääsu nimetatud andmetele, olenemata liikmesriigist, kelle territooriumil andmeid töödeldakse. Sellise juurdepääsu võib tagada konkreetsete tingimuste lisamisega juurdepääsu andma kohustatud füüsilise või juriidilise isiku ja teenuseosutaja vahel sõlmitud lepingutesse.
- (26) Kui füüsiline või juriidiline isik on kohustatud andmeid esitama, aga ei täida seda kohustust, peaks pädeval asutusel olema võimalus taotleda abi teiste liikmesriikide pädevatelt asutustelt. Sellistel juhtudel peaksid pädevad asutused kasutama liidu õiguses või rahvusvahelistes kokkulepetes ette nähtud spetsiifilisi koostöövahendeid, sõltuvalt asjaomase juhtumi valdkonnast; näiteks politseikoostöö valdkonnas tuleks lähtuda kriminaal- või

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

tsiviilõigusest, haldusajades aga nõukogu raamotsusest 2006/960/JHA, ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2014/41/EL, ⁽²⁾ Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioonist, ⁽³⁾ nõukogu määrusest (EÜ) nr 1206/2001, ⁽⁴⁾ nõukogu direktiivist 2006/112/EÜ ⁽⁵⁾ ja nõukogu määrusest (EL) nr 904/2010 ⁽⁶⁾. Kui sellised spetsiifilised koostöömehhanismid puuduvad, peaksid pädevad asutused tegema üksteisega koostööd, et tagada juurdepääs soovitud andmetele määratud ühtsete kontaktpunktide kaudu.

- (27) Kui abitaotlus hõlmab taotluse saanud asutuse juurdepääsu saamist füüsilise või juriidilise isiku ruumidesse, sealhulgas andmete töötlemise seadmetele, peab selline juurdepääs olema kooskõlas liidu õigusega või liikmesriigi menetlusõigusega, sealhulgas nõudega saada kohtu eelnev luba.
- (28) Käesolev määrus ei tohiks võimaldada kasutajatel püüda kõrvale hoida liikmesriigi õiguse kohaldamisest. Seepärast tuleks sätestada, et liikmesriigid kehtestavad tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused nendele kasutajatele, kes takistavad pädevate asutuste juurdepääsu oma andmetele, mis on vajalikud pädevate asutuste ametikohustuste täitmiseks liidu ja liikmesriigi õiguse alusel. Kiireloomulistel juhtudel, kui kasutaja kuritarvitab oma õigust, peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada rangelt proportsionaalseid ajutisi meetmeid. Ajutised meetmed, mis nõuavad andmete asukoha muutmist pikemaks ajaks kui 180 päeva pärast seda, kui andmete asukohta muudetakse, kalduvad andmete vaba liikumise põhimõttest märkimisväärselt aja jooksul kõrvale ning neist tuleks seepärast teavitada komisjoni, et uurida nende vastavust liidu õigusele.
- (29) Andmete takistamatu portimise võimalus on peamine tegur, mis tagab kasutajatele valikuvõimaluse ja reaalse konkurentsi andmetöötlusteenuste turul. Andmete piiriülese portimise tegelikud või kujuteldavad raskused vähendavad ka kutseliste kasutajate usaldust piiriüleste pakkumiste vastuvõtmise ja seega siseturu vastu. Kui üksiktarbijatele on kehtiv liidu õigus kasulik, siis äris ja kutsealas tegevuses ei ole kasutajatel teenuseosutajate vahetamine lihtne. Kogu liidus kehtivad ühtsed tehnilised nõuded, nii tehnilist ühtlustamist, vastastikust tunnustamist kui ka vabatahtlikku ühtlustamist puudutavad nõuded aitavad kaasa ka andmetöötlusteenuste konkrentsivõimelise siseturu väljakujundamisele.
- (30) Konkrentsitingimuste igakülgeks ärakasutamiseks peaks kutselistel kasutajatel olema võimalus teha teadlikke valikuid ja kergesti võrrelda mitmesuguste siseturul pakutavate andmetöötlusteenuste eri komponente, sealhulgas lepingutingimusi, mis käsitlevad andmete portimist lepingu lõpetamise korral. Arvestamaks turu innovaatiliste võimalustega ning teenuseosutajate ja andmete kutseliste kasutajate kogemuste ja oskusteabega, peaksid turuosalisel määrada andmete portimise üksikasjad ja käitamise nõuded kindlaks iseregulatsiooni teel, mida komisjon peaks soodustama, hõlbustama ja seirama liidu tegevusjuhenditega, mis võivad sisaldada lepingute näidistingimusi.
- (31) Selleks et sellised tegevusjuhendid oleksid tõhusad ja muudaksid teenuseosutajate vahetamise ja andmete portimise lihtsamaks, peaksid need olema põhjalikud ja käsitlema vähemalt põhiaspekte, mis on andmete portimisel olulised, nagu andmete varundamise protsessid ja asukoht; olemasolevad andmevormingud ja -kandjad; nõutav IT-konfiguratsioon ja võrgu minimaalne ribalaius; portimisprotsessi käivitamiseks nõutav aeg ja aeg, mille jooksul andmed on portimiseks kättesaadavad; ning tagatised, mis võimaldavad teenuseosutaja pankroti korral andmetele juurde pääseda. Tegevusjuhendites tuleks ka selgitada, et sõltumine ühest teenuseosutajast ei ole vastuvõetav äritava, ning nendes tuleks ette näha usaldust suurendava tehnoloogia kasutamine ja neid tuleks pidevalt ajakohastada, et pidada sammu tehnoloogia arenguga. Komisjon peaks tagama, et kogu protsessi käigus konsulteeritakse kõikide asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning idufirmade ühendustega, kasutajate ja pilveteenuse osutajatega. Komisjon peaks hindama selliste tegevusjuhendite väljatöötamist ja rakendamise tõhusust.

⁽¹⁾ Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsus 2006/960/JHA Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja järelevalve vahetamise lihtsustamise kohta (ELT L 386, 29.12.2006, lk 89).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioon, CETS nr 185.

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT L 174, 27.6.2001, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

- (32) Kui ühe liikmesriigi pädev asutus taotleb teise liikmesriigi abi, et saada andmetele käesoleva määruse alusel juurdepääsu, peaks ta määratud ühtse kontaktpunkti kaudu esitama selle liikmesriigi määratud ühtsele kontaktpunktile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse, mis peaks sisaldama kirjalikku selgitust andmetele juurdepääsu saamise põhjuste ja õigusliku aluse kohta. Abitaotluse saanud liikmesriigi määratud ühtne kontaktpunkt peaks lihtsustama taotluse edastamist taotluse saanud liikmesriigi asjaomasele pädevale asutusele. Tulemusliku koostöö tagamiseks peaks taotluse saanud asutus osutama põhjendamatu viivitusega kõnealusele taotlusele vastavat abi või teavitama raskustest abitaotluse rahuldamisel või põhjendama taotluse tagasilükkamist.
- (33) Usalduse suurendamine andmete turvalise piiriülese töötlemise vastu peaks vähendama turuosaliste ja avaliku sektori kalduvust kasutada andmete asukohta andmete turvalisuse tagatisena. Samuti peaks see parandama ettevõtjate õiguskindlust seoses kohaldatavate turvanõuete järgimisega andmetöötlusteenuste tellimisel teenuseosutajatelt, sealhulgas teiste liikmesriikide teenuseosutajatelt.
- (34) Kõik andmete töötlemisega seotud turvanõuded, mida kohaldatakse põhjendatud ja proportsionaalsel viisil liidu või liikmesriigi õiguse alusel, mis on kooskõlas andmesubjektiks oleva füüsilise isiku elukoha või juriidilise isiku tegevuskoha liikmesriigis kehtiva liidu õigusega, peaksid olema jätkuvalt kohaldatavad kõnealuste andmete töötlemise suhtes teises liikmesriigis. Nimetatud füüsilised või juriidilised isikud peaksid olema suutelised täitma selliseid nõudeid ise või teenuseosutajatega sõlmitud lepingute tingimuste kaudu.
- (35) Liikmesriigi tasandil kehtestatud turvanõuded peaksid olema vajalikud ja proportsionaalsed andmete töötlemise turvariskidega selle liikmesriigi õiguse kohaldamisalas, kus kõnealused nõuded on kehtestatud.
- (36) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/1148 ⁽¹⁾ on sätestatud õiguslikud meetmed küberturvalisuse üldise taseme tõstmiseks liidus. Andmetöötlusteenused on ühed nimetatud direktiiviga hõlmatud digitaalsetest teenustest. Kõnealuse direktiivi kohaselt on liikmesriigid kohustatud tagama, et digitaalse teenuse osutajad teevad kindlaks enda kasutatavatele võrgu- ja infosüsteemidele avalduvad riskid ning võtavad nende maandamiseks asjakohased ja proportsionaalsed tehnilised ja korralduslikud meetmed. Selliste meetmetega peaks olema võimalik tagada asjaomasele riskile vastav turvatase ning neis tuleks võtta arvesse süsteemide ja rajatiste turvalisust; intsidentide käsitlemist; talitluspidevuse haldamist; seiret, auditeerimist ja katsetamist; ning vastavust rahvusvahelistele standarditele. Neid elemente täpsustab komisjon kõnealuse direktiivi alusel rakendusaktidega.
- (37) Komisjon peaks esitama käesoleva määruse rakendamise kohta aruande eelkõige selleks, et teha kindlaks, kas seda on vaja muuta seoses tehnoloogia arengu ja turutingimuste muutumisega. Kõnealuses aruandes tuleks eelkõige hinnata käesolevat määrust, eriti selle kohaldamist selliste andmekogude suhtes, mis sisaldavad nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid, ning samuti tuleks hinnata avaliku julgeoleku erandi rakendamist. Komisjon peaks enne käesoleva määruse kohaldamise algust avaldama ka informatiivsed suunised selle kohta, kuidas käidelda andmekogusid, mis sisaldavad nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid, et ettevõtjad, sealhulgas VKEd, mõistaksid paremini käesoleva määruse ja määruse (EL) 2016/679 koostoimet ning et tagada mõlema määruse täitmine.
- (38) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid ning seda määrust tuleks tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega, sealhulgas õigus isikuandmete kaitsele, sõna- ja teabevabadus ning ettevõtlusvabadus.
- (39) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on muude andmete kui isikuandmete vaba liikumine liidus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määruse eesmärk on tagada muude andmete kui isikuandmete vaba liikumine liidus ja selleks kehtestatakse õigusnormid, mis käsitlevad andmete asukoha nõudeid, andmete kättesaadavust pädevatele asutustele ja andmete portimist kutselistele kasutajatele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liidus muude elektrooniliste andmete kui isikuandmete töötlemise suhtes, mida:
 - a) osutatakse teenusena kasutajatele, kelle elu- või tegevuskoht on liidus, sõltumata sellest, kas teenuseosutaja asukoht on liidus või mitte, või
 - b) teeb oma tarbeks füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või tegevuskoht on liidus.
2. Nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid sisaldavate andmekogude puhul kohaldatakse käesolevat määrust andmekogu isikustamata andmete osa suhtes. Kui andmekogus on isikuandmed ja isikustamata andmed lahutatult seotud, ei piira käesolev määrus määruse (EL) 2016/679 kohaldamist.
3. Käesolevat määrust ei kohaldata tegevuse suhtes, mis jääb väljapoole liidu õiguse kohaldamisala.

Käesolev määrus ei piira õigus- ja haldusnorme, mis käsitlevad liikmesriikide sisemist korraldust ja millega nähakse ametiasutustele ja direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõike 1 punktis 4 määratletud avalik-õiguslikele isikutele ette andmete töötlemise volitusi ja kohustusi ilma eraõiguslike isikute lepingulise tasustamiseta ning liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, millega nähakse ette nende volituste ja kohustuste rakendamine.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „andmed“ – muud andmed kui isikuandmed, mis on määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 1;
- 2) „töötlemine“ – elektroonilisel kujul andmete või andmekoguga tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korraldamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine või muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine;
- 3) „õigusakti eelnõu“ – tekst, mis on koostatud eesmärgiga jõustada see üldise õigus- või haldusnormina ning mis on ettevalmistusetapis, kus saab veel teha sisulisi muudatusi;
- 4) „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab andmetöötlusteenuseid;
- 5) „andmete asukoha nõue“ – kohustus, keeld, tingimus, piirang või muu liikmesriigi õigus- või haldusnormides sätestatud või liikmesriigi ja avalik-õiguslike isikute (sealhulgas riigihangete valdkonnas) üldisest ja järjepidevast haldustavast tulenev nõue, mis ei piira direktiivi 2014/24/EL kohaldamist ja millega nähakse ette andmete töötlemine teatava liikmesriigi territooriumil või millega takistatakse andmetöötlust teises liikmesriigis;
- 6) „pädev asutus“ – liikmesriigi asutus või muu liikmesriigi õiguse alusel avalike ülesannete täitmise või riigivõimu teostamise õigust omav üksus, kellel on volitus saada juurdepääs füüsilise või juriidilise isiku poolt töödeldavatele andmetele oma ametikohustuste täitmiseks vastavalt liidu või liikmesriigi õigusele;
- 7) „kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas ametiasutus või avalik-õiguslik isik, kes kasutab või taotleb andmetöötlusteenust;
- 8) „kutseline kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas ametiasutus või avalik-õiguslik isik, kes kasutab või taotleb andmetöötlusteenust oma kaubanduse, äri, kutseala, elukutse või ülesandega seotud eesmärkidel.

Artikkel 4

Andmete vaba liikumine liidus

1. Andmete asukoha nõuded on keelatud, välja arvatud juhul, kui need on põhjendatud avaliku julgeoleku kaalutlustel ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Käesoleva lõike esimene lõik ei piira lõike 3 kohaldamist ega kehtiva liidu õiguse alusel sätestatud andmete asukoha nõudeid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile viivitamata iga õigusakti eelnõu, milles sätestatakse uus andmete asukoha nõue või muudetakse kehtivat andmete asukoha nõuet kooskõlas direktiivi (EL) 2015/1535 artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud menetlustega.

3. Liikmesriigid tagavad, et hiljemalt 30. maiks 2021 tunnistatakse kehtetuks iga üldist laadi õigus- või haldusnormis sätestatud kehtiv andmete asukoha nõue, mis on vastuolus käesoleva artikli lõikega 1.

Kui liikmesriik leiab, et kehtiv meede, millega kehtestatakse andmete asukoha nõue, on käesoleva artikli lõikega 1 kooskõlas ja võib seetõttu kehtima jääda, edastab ta hiljemalt 30. maiks 2021 selle meetme komisjonile, esitades kehtima jäämise kohta põhjenduse. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaldamist, uurib komisjon kuue kuu jooksul alates meetme saamise kuupäevast kõnealuse meetme vastavust käesoleva artikli lõikele 1 ning esitab asjakohasel juhul asjaomasele liikmesriigile märkused, sealhulgas vajaduse korral soovitude meedet muuta või see kehtestuks tunnistada.

4. Liikmesriigid teevad nende territooriumil kohaldatavate, üldist laadi õigus- või haldusnormis ette nähtud andmete asukoha nõuete üksikasjad avalikult kättesaadavaks liikmesriigi ühtse veebipõhise teabepunkti kaudu ja ajakohastavad seda teavet, või esitavad ajakohased andmete asukoha nõuete üksikasjad liidu muu õigusakti alusel loodud keskele teabepunktile.

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 4 osutatud ühtse teabepunkti aadressi. Komisjon avaldab sellise teabepunkti lingi või selliste teabepunktide lingid oma veebisaidil koos regulaarselt ajakohastatava koondloeteluga kõikidest lõikes 4 osutatud andmete asukoha nõuetest, sealhulgas kokkuvõtliku teabe nende nõuete kohta.

Artikkel 5

Andmete kättesaadavus pädevatele asutustele

1. Käesolev määrus ei mõjuta pädevate asutuste volitusi andmetele juurdepääsu taotlemisel või saamisel liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt oma ametikohustuste täitmiseks. Pädevate asutuste juurdepääsu andmetele ei saa keelata põhjusel, et andmeid töödeldakse teises liikmesriigis.

2. Kui kasutaja andmetele juurdepääsu taotlemise järel ei saa pädev asutus juurdepääsu ning kui liidu õiguse või rahvusvaheliste kokkulepete alusel puudub eri liikmesriikide pädevate asutuste vahel andmete vahetamiseks konkreetne koostöömehhanism, võib kõnealune pädev asutus taotleda artiklis 7 sätestatud menetluse kohaselt abi teise liikmesriigi pädevalt asutuselt.

3. Kui abitaotlus hõlmab taotluse saanud asutuse juurdepääsu saamist füüsilise või juriidilise isiku ruumidesse, sealhulgas andmete töötlemise seadmetele ja vahenditele, peab selline juurdepääs olema kooskõlas liidu õigusega või liikmesriigi menetlusõigusega.

4. Kui andmete esitamise kohustust ei täideta, võivad liikmesriigid kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega kehtestada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Kui kasutaja kuritarvitab oma õigust, võib liikmesriik, kui see on põhjendatud andmetele juurdepääsu kiireloomulisusega ning võttes arvesse asjaomaste isikute huve, kehtestada selle kasutaja suhtes rangelt proportsionaalseid ajutisi meetmeid. Kui ajutise meetmega nähakse ette andmete asukoha muutmine pikemaks ajaks kui 180 päeva pärast seda, kui andmete asukohta muudetakse, edastatakse see nimetatud 180 päeva pikkuse ajavahemiku jooksul komisjonile. Komisjon uurib meedet ja selle vastavust liidu õigusele võimalikult kiiresti ning võtab asjakohasel juhul vajalikud meetmed. Komisjon vahetab liikmesriikide ühtsete kontaktpunktidega, millele on osutatud artiklis 7, teavet sellega seoses saadud kogemuste kohta.

Artikkel 6

Andmete portimine

1. Selleks et anda panus konkurentsivõimelisse andmepõhisesse majandusse, soodustab ja hõlbustab komisjon selliste iseregulatsiooni tegevusjuhendite („tegevusjuhendid“) väljatöötamist liidu tasandil, mis põhinevad läbipaistvuse ja koostalitlusvõime põhimõtetel ja milles võetakse nõuetekohaselt arvesse avatud standardeid ning mis hõlmavad muu hulgas järgmisi aspekte:
 - a) parimad tavad, mis lihtsustavad teenuseosutajate vahetamist ja andmete portimist struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus, sealhulgas avatud standardile vastavas vormingus, kui see on vajalik või kui andmeid vastuvõtten teenuseosutaja seda taotleb;
 - b) teabe esitamise miinimumnõuded, mis tagavad, et kutselistele kasutajatele esitatakse enne andmete töötlemise lepingu sõlmimist piisavalt üksikasjalikku, selget ja läbipaistvat teavet seoses menetluse, tehniliste nõuete, ajakava ja kuludega, mida kohaldatakse juhul, kui kutseline kasutaja soovib teenuseosutajat vahetada või andmeid tagasi oma IT-süsteemidesse portida;
 - c) lähenemisviisid seoses sertifitseerimissüsteemidega, mis lihtsustavad kutselistel kasutajatel andmetööstustooteid ja -teenuseid võrrelda, võttes arvesse liikmesriikide või rahvusvahelisi norme, mis asjaomaste toodete ja teenuste võrdlemist hõlbustavad. Sellised lähenemisviisid võivad hõlmata muu hulgas kvaliteedijuhtimist, infoturbe haldamist, talitluspiidvuse haldamist ja keskkonnajuhtimist;
 - d) teabevahetuse tegevuskavad, milles võetakse vastu mitut valdkonda hõlmav lähenemisviis, et suurendada asjaomaste sidusrühmade teadlikkust tegevusjuhenditest.
2. Komisjon tagab, et tegevusjuhendid töötatakse välja tihedas koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas VKEde ja idufirmade ühendustega, kasutajatega ja pilveteenuse osutajatega.
3. Komisjon kutsub teenuseosutajaid üles viima tegevusjuhendite väljatöötamine lõpule hiljemalt 29. novembril 2019 ja võtma tegevusjuhendid kasutusele hiljemalt 29. mail 2020.

Artikkel 7

Ametiasutustevahelise koostöö menetlus

1. Iga liikmesriik määrab ühtse kontaktpunkti, kes peab ühendust teiste liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide ja komisjoniga käesoleva määruse kohaldamisel. Liikmesriigid annavad komisjonile teada määratud ühtsetest kontaktpunktidest ja nende hilisemast muutmisest.
2. Kui ühe liikmesriigi pädev asutus taotleb artikli 5 lõike 2 kohaselt teise liikmesriigi abi, et saada juurdepääs andmetele, esitab ta viimati nimetatud liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse. Taotlus sisaldab kirjalikku selgitust andmetele juurdepääsu saamise põhjuste ja õigusliku aluse kohta.
3. Ühtne kontaktpunkt teeb kindlaks asjaomase pädeva asutuse oma liikmesriigis ja edastab saadud taotluse lõike 2 kohaselt sellele pädevale asutusele.
4. Taotluse saanud asjaomane pädev asutus kohustub ilma põhjendamatu viivitusega ja tähtaja jooksul, mis vastab taotluse kiireloomulisusele, andma vastuse ja edastama taotletud andmed või teavitama taotluse esitanud pädevat asutust, et ta ei pea käesoleva määruse kohaselt abi taotlemise tingimusi täidetuks.
5. Artikli 5 lõike 2 alusel taotletud ja antud abi raames vahetatud teavet kasutatakse üksnes selleks, milleks seda taotleti.
6. Ühtsed kontaktpunktid annavad kasutajatele üldist teavet käesoleva määruse, sealhulgas tegevusjuhendite, kohta.

Artikkel 8

Hindamine ja suunised

1. Hiljemalt 29. novembril 2022 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamist, eelkõige pidades silmas järgmist:
 - a) käesoleva määruse kohaldamine, eelkõige selliste andmekogude suhtes, mis sisaldavad nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid, arvestades turutingimuste muutumist ja tehnoloogia arengut, mis võivad avardada andmete taasisikustamise võimalusi;

- b) artikli 4 lõike 1 ja eelkõige avaliku julgeoleku erandi rakendamine liikmesriikides ning
 - c) tegevusjuhendite väljatöötamine ja tõhus rakendamine ning teabe tulemuslik esitamine teenuseosutajate poolt.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile kogu asjakohase teabe, mida on vaja lõikes 1 osutatud aruande koostamiseks.
3. Hiljemalt 29. mail 2019 avaldab komisjon informatiivsed suunised, milles käsitletakse käesoleva määruse ja määruse (EL) 2016/679 koostoimet, eelkõige selliste andmekogude puhul, mis sisaldavad nii isikuandmeid kui ka isikustamata andmeid.

Artikkel 9

Lõppsätted

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust hakatakse kohaldama kuue kuu möödumisel selle avaldamisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 14. november 2018

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
K. EDTSTADLER

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2018/1808,

14. november 2018,

millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1 ja artiklit 62,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Viimane oluline muudatus nõukogu direktiivis 89/552/EMÜ, ⁽⁴⁾ mis hiljem koodifitseeriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/13/EL, ⁽⁵⁾ tehti 2007. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/65/EÜ ⁽⁶⁾ vastuvõtmisega. Alates sellest ajast on audiovisuaalmeedia teenuste turg televisiooni- ja internetiteenuste jätkuva sulandumise tõttu märkimisväärselt ja kiiresti arenenud. Tehniline areng võimaldab uut liiki teenuseid ja kasutajakogemusi. Vaatamisharjumused on eelkõige nooremate põlvkondade puhul märkimisväärselt muutunud. Kuigi teleriekraanid on jätkuvalt olulised vahendid audiovisuaalsete kogemuste jagamiseks, on paljud vaatajad hakanud audiovisuaalse sisu vaatamiseks kasutama muid, kaasaskantavaid seadmeid. Tavapärased telesaadet moodustavad siiani olulise osa keskmisest igapäevasest vaatamisajast.

Samas omandab üha suuremat tähtsust uut liiki sisu, näiteks videoklipid või kasutaja loodud sisu ning uued osalejad, sealhulgas nõudevideo teenuse osutajad ja videojagamisplatvormide teenuste osutajad on nüüdseks välja kujunenud. Meedia sellise sulandumise tõttu on vaja ajakohastatud õigusraamistikku, et võtta arvesse turu arengut ning saavutada tasakaal võrgusiteenuste kättesaadavuse, tarbijakaitse ja konkurentsivõime vahel.

- (2) Komisjon võttis 6. mail 2015 vastu teatise „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“, milles ta teatas direktiivi 2010/13/EL läbivaatamisest.
- (3) Direktiivi 2010/13/EL tuleks jätkuvalt kohaldada ainult nende teenuste suhtes, mille peamine eesmärk on edastada saateid teavitamise, meelelahutuse või harimise eesmärgil. Peamise eesmärgi nõue tuleks lugeda täidetuks ka siis, kui teenuse audiovisuaalne sisu ja vorm on eristatavad teenuseosutaja põhitegevusest, nagu veebiajalehtede

⁽¹⁾ ELT C 34, 2.2.2017, lk 157.

⁽²⁾ ELT C 185, 9.6.2017, lk 41.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 2. oktoobri 2018. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiiv 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, 17.10.1989, lk 23).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta direktiiv 2007/65/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (ELT L 332, 18.12.2007, lk 27).

omaette osad, mis sisaldavad audiovisuaalseid saateid või kasutaja loodud videoid, kui neid osi võib pidada teenuseosutaja põhitegevusest eristatavaks. Teenust tuleks pidada ainult põhitegevuse eristamatuks täienduseks juhul, kui on seos audiovisuaalsisu pakkumise ja põhitegevuse, näiteks uudiste kirjalikus vormis edastamise, vahel. Seega võivad teenuseosutaja toimetust vastutuse alla kuuluvad kanalid või muud audiovisuaalteenused olla iseenesest audiovisuaalteenuste teenused, isegi kui neid pakutakse videojagamisplatvormil, millele on iseloomulik toimetust vastutuse puudumine. Neil juhtudel peavad toimetust vastutusega teenuseosutajad järgima direktiivi 2010/13/EL.

- (4) Videojagamisplatvormi teenused pakuvad audiovisuaalset sisu, mida üldsus ja eriti noored kasutavad üha rohkem. See kehtib ka sotsiaalmeediateenuste suhtes, millest on saanud teabe jagamise, meelelahutuse ja harimise oluline vahend, sealhulgas pakkuks ligipääsu saadetele ja kasutaja loodud videotele. Kõnealused sotsiaalmeediateenused peaksid kuuluma direktiivi 2010/13/EL kohaldamisalasse, sest need konkureerivad audiovisuaalteenustega sama vaatajaskonna ja tulude pärast. Lisaks on neil teenustel märkimisväärne mõju, kuna nad annavad kasutajale võimaluse kujundada ja mõjutada teiste kasutajate arvamusi. Et kaitsta alaealisi kahjuliku sisu eest ja kõiki kodanikke vihkamisele, vägivalle või terrorismile ohutava sisu eest, peaksid kõnealused teenused olema seetõttu direktiiviga 2010/13/EL reguleeritud niivõrd, kui need vastavad videojagamisplatvormi teenuse määratlusele.
- (5) Kuigi direktiivi 2010/13/EL eesmärk ei ole reguleerida sotsiaalmeediateenuseid, peaks see hõlmama sotsiaalmeediateenust juhul, kui saadete ja kasutaja loodud videote pakkumine on selle teenuse põhiline otstarve. Saadete ja kasutaja loodud videote pakkumist võib pidada sotsiaalmeediateenuse põhiliseks otstarbeks, kui audiovisuaalne sisu ei ole üksnes selle sotsiaalmeediateenuse kõrvaltoode või on väga väike osa sellest sotsiaalmeediateenusest. Rakendamise selguse, tõhususe ja järjepidevuse tagamiseks peaks komisjon vajaduse korral andma pärast kontaktkomiteega konsulteerimist välja suunised mõiste „videojagamisplatvormi teenus“ määratluse põhilise otstarbe kriteeriumi praktilise rakendamise kohta. Nende suuniste koostamisel tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse avaliku huvi eesmärke, mis saavutatakse videojagamisplatvormi teenuse osutajate võetavate meetmetega, ja õigust sõnavabadusele.
- (6) Kui teenuse eristatav osa on videojagamisplatvormi teenus direktiivi 2010/13/EL tähenduses, tuleks nimetatud direktiivi kohaldada üksnes selle teenuse osa ning üksnes saadete ja kasutaja loodud videote suhtes. Direktiiv 2010/13/EL ei peaks reguleerima videoklippe, mis on põimitud ajalehtede ja ajakirjade elektrooniliste versioonide toimetatavasse sisusse, ning animeeritud kujutisi, näiteks graafikafaile (GIFid). Videojagamisplatvormi teenuse määratlus ei tohiks hõlmata mittemajanduslikku tegevust, nagu isiklikel veebisaitidel audiovisuaalse sisu pakkumine ja mitteäriliste huviringkondade audiovisuaalne sisu.
- (7) Direktiivi 2010/13/EL tõhusa rakendamise tagamiseks on määrava tähtsusega, et liikmesriigid loovad registrid oma jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate ja videojagamisplatvormi teenuse osutajate kohta, ajakohastaksid neid registreid ning jagaksid neid andmeid korrapäraselt oma pädevate sõltumatute regulaatorasutuste või -organite ning komisjoniga. Kõnealused registrid peaksid sisaldama teavet selle kohta, millistele kriteeriumidele jurisdiktsioon tugineb.
- (8) Jurisdiktsiooni kindlaksmääramiseks on vaja faktilise olukorra hindamist direktiivis 2010/13/EL sätestatud kriteeriumide alusel. Faktilise olukorra hindamine võib anda vastuolulisi tulemusi. Direktiiviga kehtestatud koostöömenetluste kohaldamisel on oluline, et komisjon saaks tugineda oma järelduste tegemisel usaldusväärsetele faktidele. Seega tuleks audiovisuaalteenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmale (ERGA) anda volitus esitada komisjoni taotluse korral arvamusi jurisdiktsiooni kohta. Kui komisjon otsustab nimetatud koostöömenetluste kasutamisel konsulteerida ERGAga, peaks ta teavitama kontaktkomiteed, sealhulgas koostöömenetluste raames liikmesriikidelt saadud teadetest ja ERGA arvamusest.
- (9) Audiovisuaalteenuste osutamise ja saamise vabaduse piiramise menetlused ja tingimused peaksid olema nii lineaarsete kui ka mittelineaarsete teenuste puhul samad.
- (10) Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) praktikale võib aluslepinguga tagatud teenuste osutamise vabadust piirata ülekaalukatel avaliku huviga seotud põhjustel, näiteks kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamiseks, tingimusel et sellised piirangud on õigustatud, proportsionaalsed ja vajalikud. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema võimalik võtta teatavaid meetmeid, et tagada selliste tarbijakaitset käsitlevate liikmesriigi õigusnormide järgimine, mis ei kuulu direktiivi 2010/13/EL koordineeritud valdkondadesse. Meetmed, mida liikmesriigid võtavad oma tarbijakaitse korra rakendamiseks, sealhulgas seoses hasartmängude reklaamiga, peaksid olema õigustatud, taotletava eesmärgi seisukohalt proportsionaalsed ja vajalikud, nagu nõuab Euroopa Kohtu praktika. Mingil juhul ei tohi vastuvõtjaliikmesriik võtta meetmeid, mis takistaks selliste teleülekannete taasedastamist oma territooriumil.

- (11) Liikmesriik, kes teavitab komisjoni, et meediateenuse osutaja on asutatud jurisdiktsiooni omavas liikmesriigis eesmärgiga hoida kõrvale direktiiviga 2010/13/EL koordineeritud valdkondades kehtestatud rangematest õigusnormidest, mis oleksid asjaomase meediateenuse osutaja suhtes kohaldatavad juhul, kui ta oleks asutatud teate esitanud liikmesriigis, peaks esitama selle kohta usaldusväärsed ja nõuetekohaselt põhjendatud tõendid. Nimetatud tõendites tuleks üksikasjalikult välja tuua mitmeid kinnitavaid asjaolusid, mille alusel kõnealust kõrvalehoidmist saab mõistlikult tuvastada.
- (12) Oma teatistes Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Parem õigusloome paremate tulemuste saavutamiseks – ELi tegevuskava“ rõhutas komisjon, et poliitikaalaste lahenduste kaalumisel võtab ta arvesse nii regulatiivseid kui ka mitteregulatiivseid võimalusi, mis on välja töötatud paremate enese- ja kaasreguleerimist käsitlevate põhimõtete ning vastava ühenduse tava alusel. Mitmed direktiiviga 2010/13/EL koordineeritud valdkondades kehtestatud tegevusjuhendid on osutunud hästi koostatuks, olles kooskõlas parema enese- ja kaasreguleerimise põhimõtetega. Seadusandliku kaitsemeetme olemasolu on peetud tähtsaks edu võimaldavaks teguriks, et edendada enese- või kaasreguleerimise tegevusjuhendi järgimist. Sama oluline on, et tegevusjuhendites kehtestataks konkreetsed sihtmärgid ja eesmärgid, mis võimaldavad tegevusjuhendites seatud eesmärgi regulaarselt, läbipaistvalt ja sõltumatult jälgida ning hinnata. Samuti peaksid need ette nägema tõhusa nõuete täitmise tagamise. Neid põhimõtteid tuleks järgida direktiiviga 2010/13/EL koordineeritud valdkondades vastu võetud enese- ja kaasreguleerimise tegevusjuhendite puhul.
- (13) Kogemused on näidanud, et liikmesriikide erinevate õigustraditsioonide kohaselt rakendatavatel nii kaas- kui ka enesereguleerimise vahenditel võib olla tähtis roll kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisel. Meetmed, mis on suunatud avaliku huvi eesmärkide saavutamisele arenevas audiovisuaalmeedia teenuste sektoris, on tõhusamad siis, kui teenuseosutajad ise neid aktiivselt toetavad.
- (14) Enesereguleerimine on teatavat liiki vabatahtlik algatus, mis võimaldab ettevõtjatel, tööturu osapooltel, valitsusvälistel organisatsioonidel ja ühendustel võtta ise ja enda jaoks vastu ühiseid suuniseid. Nad vastutavad nimetatud suuniste väljatöötamise, järelevalve ning täitmise tagamise eest. Liikmesriigid peaksid kooskõlas oma erinevate õigustraditsioonidega tunnustama tõhusat rolli, mis tulemuslikul enesereguleerimisel võib olla kehtivate seadusandlike, kohtu- ja haldusmehhanismide täiendamisel, samuti enesereguleerimise kasulikkude panust direktiivi 2010/13/EL eesmärkide saavutamisse. Kuigi enesereguleerimine võib olla direktiivi 2010/13/EL teatavate sätete rakendamise täiendav meetod, ei tohiks see siiski asendada liikmesriigi seadusandja kohustusi. Kaasreguleerimine oma vähimal kujul loob õigusliku seose enesereguleerimise ja riikliku seadusandja vahel vastavalt liikmesriikide õigustraditsioonidele. Kaasreguleerimise puhul jagavad reguleerija rolli sidusrühmad ja valitsus või riiklikud regulaatorasutused või -organid. Asjaomaste avaliku sektori asutuste roll on ka tunnustada kaasreguleerimise süsteeme, auditeerida selle menetlusi ja süsteemi rahastada. Kaasreguleerimine peaks võimaldama riigil sekkuda juhul, kui selle eesmärgi ei saavutata. Ilma et see piiraks liikmesriikide ametlikke ülevõtmisega seotud kohustusi, julgustatakse direktiiviga 2010/13/EL kaas- ja enesereguleerimise kasutamist. See ei peaks kohustama liikmesriike looma kaas- või enesereguleerimise süsteeme ega takistama või seadma ohtu tehtud kaasreguleerimise algatusi, mis on liikmesriikides juba olemas ja toimivad tõhusalt.
- (15) Meediateenuseid osutavate isikute omandi läbipaistvus on otseselt seotud sõnavabadusega, mis on demokraatlike süsteemide nurgakivi. Teave meediateenuse osutajate omandistruktuuri kohta, kui sellise struktuuri tulemuseks on kontroll osutatavate teenuste sisu üle või märkimisväärne mõju sellele, võimaldab kasutajatel sellist sisu teadlikult hinnata. Liikmesriigid peaksid suutma kindlaks määrata, kas ja millises ulatuses tuleks teave meediateenuse osutaja omandistruktuuri kohta teha kasutajatele kättesaadavaks, tingimusel et austatakse asjaomaste põhiõiguste ja -vabaduste olemust ning et sellised meetmed on vajalikud ja proportsionaalsed.
- (16) Audiovisuaalmeedia teenuste eripära ning eriti selle mõju tõttu, mida need avaldavad inimeste arvamuste kujunemisele, on kasutajatel õigustatud huvi teada, kes vastutab nende teenuste sisu eest. Et edendada sõnavabadust ning seeläbi soodustada meedia mitmekesisust ja hoida ära huvide konflikte, on oluline, et liikmesriigid tagaks kasutajatele igal ajal lihtsa ja vahetu ligipääsu audiovisuaalmeedia teenuse osutajat käsitlevale teabele. Iga liikmesriik otsustab, millist teavet, eelkõige seoses omandistruktuuri ja tegelike tulusaajatega võib esitada.
- (17) Järjepidevuse tagamiseks ning ettevõtjatele ja liikmesriikide ametiasutustele õiguskindluse tagamiseks tuleks mõistet „vägivallale või vihkamisele õhutamine“ mõista asjakohasel määral nõukogu raamotsuses 2008/913/JSK ⁽¹⁾ esitatud tähenduses.

⁽¹⁾ Nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega (ELT L 328, 6.12.2008, lk 55).

- (18) Arvestades elektroonilise side võrkude kaudu sisu levitamiseks kasutatavate vahendite arengut, on oluline kaitsta üldsust terrorismile ohutamise eest. Seepärast tuleks direktiiviga 2010/13/EL tagada, et audiovisuaalmeedia teenused ei sisalda avalikku üleskutset panna toime terroriakt. Järgpidevuse tagamiseks ning ettevõtjatele ja liikmesriikide ametiasutustele õiguskindluse tagamiseks tuleks mõistet „avalik üleskutse panna toime terroriakt“ mõista Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541 ⁽¹⁾ artiklis 5 esitatud tähenduses.
- (19) Et vaatajatel, sealhulgas lapsevanematel ja alaealistel, oleks võimalik teha vaadatava sisu kohta teadlikke otsuseid, on vaja, et meediateenuse osutajad esitaksid piisavalt teavet sellise sisu kohta, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut. Seda saab teha näiteks sisukirjelduste süsteemi abil, akustilise hoiatuse, visuaalse sümboli või muude vahendite abil, mis kirjeldavad sisu olemust.
- (20) Televisiooniteenuste suhtes alaealiste kaitseks kohaldatavaid asjakohaseid meetmeid tuleks samuti kohaldada tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste suhtes. See peaks tõstma kaitse taset. Minimaalse ühtlustamise põhimõtte võimaldab liikmesriikidel kehtestada kõrgema kaitse taseme sisule, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut. Kõige kahjulikumale sisule, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, kuid mis ei ole tingimata kuritegu, tuleks kohaldada kõige rangemaid meetmeid, nagu krüpteerimine ja tõhus vanemakontroll, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust võtta veel rangemaid meetmeid.
- (21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 ⁽²⁾ tunnistatakse, et lapsed väärivad isikuandmete töötlemise kontekstis erilist kaitset. Sellega, et meediateenuse osutajad loovad lapsi kaitsvad süsteemid, kaasneb vältimatult alaealiste isikuandmete töötlemine. Võttes arvesse, et selliste süsteemide eesmärk on lapsi kaitsta, ei tohiks laste kaitsmisele suunatud tehniliste meetmete raames töödeldavaid alaealiste isikuandmeid kasutada ärilistel eesmärkidel.
- (22) Audiovisuaalse sisu ligipääsetavuse tagamine on ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni alusel võetud kohustuste seisukohalt oluline nõue. Direktiivi 2010/13/EL kontekstis tuleks mõiste „puuetega inimene“ tõlgendamisel võtta arvesse nimetatud direktiiviga reguleeritud teenuste, st audiovisuaalmeedia teenuste laadi. Puuetega ja eakate inimeste õigus osaleda liidu sotsiaal- ja kultuurielus ning olla sellesse kaasatud on seotud ligipääsetavate audiovisuaalmeedia teenuste osutamisega. Seetõttu peaksid liikmesriigid põhjendamatult viivituse tagama, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad otsiksid aktiivselt võimalusi, et teha sisu ligipääsetavaks puuetega inimestele, eelkõige nägemis- ja kuulmispuudega inimestele. Ligipääsetavuse nõudeid tuleks täita järk-järgult pideva protsessina, võttes samal ajal arvesse praktilisi ja vältimatuid piiranguid, mis võivad takistada täielikku ligipääsetavust, nagu reaajas ülekantavad saated või üritused. Selleks et hinnata meediateenuse osutajate edusamme oma teenuste nägemis- ja kuulmispuudega inimestele järkjärgulisel ligipääsetavaks tegemisel, peaksid liikmesriigid nõudma, et nende territooriumil asutatud meediateenuse osutajad annaksid neile korrapäraselt aru.
- (23) Vahendite hulgas, millega saavutada direktiivi 2010/13/EL kohane ligipääsetavus audiovisuaalmeedia teenustele, peaksid olema muu hulgas viipekeel, subtiitrid kurtidele ja vaegkuuljatele, subtiitrite pealelugemine ja kirjeldustõlge. Nimetatud direktiiv ei hõlma siiski audiovisuaalmeedia teenustele ligipääsu võimaldavaid elemente või teenuseid ega elektrooniliste saatekavade ligipääsetavuselemente. Seetõttu ei piira nimetatud direktiiv sellise liidu õiguse kohaldamist, mille eesmärk on ühtlustada audiovisuaalmeedia teenustele ligipääsu tagavate teenuste ligipääsetavus, näiteks veebisaidid, võrgurakendused ja elektroonilised saatekavad, või teabe andmine ligipääsetavuse kohta ja sellise teabe esitamine ligipääsetavas vormis.
- (24) Mõnel juhul ei ole võimalik edastada hädaohuteateid puuetega inimestele ligipääsetaval viisil. Sellised erandjuhud ei tohiks takistada hädaohuteadete avaldamist audiovisuaalmeedia teenuste kaudu.
- (25) Direktiiviga 2010/13/EL ei piirata liikmesriikide võimalust kehtestada kohustusi, millega tagatakse üldist huvi pakkuva sisu sobiv esiletoomine, järgides kindlaksmääratud üldhuvieesmärke – näiteks meedia mitmekesisus,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

sõnavabadus ja kultuuriline mitmekesisus. Selliseid kohustusi tuleks kehtestada ainult juhul, kui need on vajalikud liikmesriigi poolt kooskõlas liidu õigusega selgelt kindlaks määratud üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks. Kui liikmesriigid otsustavad kehtestada sobivat esiletoomist käsitlevaid õigusnorme, peaksid nad seoses avaliku poliitika õigustatud huvidega kehtestama ettevõtjatele ainult proportsionaalseid kohustusi.

- (26) Meediateenuse osutajate toimetuvastutuse ja audiovisuaalse väärtusahela kaitsmiseks on oluline, et oleks võimalik tagada meediateenuse osutajate pakutavate saadete ja audiovisuaalmeedia teenuste terviklus. Saateid ja audiovisuaalmeedia teenuseid tuleks edastada ilma neid asjaomase meediateenuse osutaja selge nõusolekuta lühendamata, muutmata, katkestamata või üle katmata. Liikmesriigid peaksid tagama, et teenuse vastuvõtja tehtud või lubatud ja üksnes eratarbeks mõeldud ülekattumised, näiteks isiklikuks teavituseks mõeldud teenustest tulenevad ülekattumised ei vaja meediateenuse osutaja nõusolekut. See ei tohiks puudutada seadme tööks või programmide valimiseks vajalike kasutajaliideste kontrollrakendusi, näiteks helitugevuse regulaatorit, otsingufunktsioone, navigeerimismenüüsid või kanalite loetelusid. Samuti ei tohiks see puudutada õigustatud ülekattumisi, näiteks hoiatusteateid, avalikes huvides pakutavat teavet, subtiitreid või äriteateid, mida pakub meediateenuse osutaja. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/2120⁽¹⁾ artikli 3 lõike 3 kohaldamist, ei tohiks see samuti puudutada andmetihenduse meetodeid, millega sisu muutmata vähendatakse andmefaili suurust, ning teisi meetodeid, millega teenust kohandatakse selle levitamise viisidele (näiteks eraldusvõime ja kodeerimine).

Saadete ja audiovisuaalmeedia teenuste tervikluse kaitsmise meetmeid tuleks rakendada ainult juhul, kui need on vajalikud liikmesriigi poolt kooskõlas liidu õigusega selgelt kindlaks määratud üldhuvieesmärkide saavutamiseks. Seoses avaliku poliitika õigustatud huvidega tuleks selliste meetmetega kehtestada ettevõtjatele proportsionaalseid kohustusi.

- (27) Tellitavate audiovisuaalmeedia teenustena edastatavad alkoholiseid jookke käsitlevad audiovisuaalsed äriteated, välja arvatud sponsorlus ja tootepaigutus, peaksid vastama direktiivis 2010/13/EL sätestatud alkoholsete jookide telereklaami ja otsepakkumise suhtes kohaldatavatele kriteeriumidele. Alkoholsete jookide telereklaami ja otsepakkumise suhtes kohaldatavad üksikasjalikumad kriteeriumid puudutavad üksnes reklaamilõike, mis on laadilt saatest eraldiseisvad ega sisalda seetõttu teisi saatega seotud või saate lahutamatuks osaks olevaid äriteateid, nagu sponsorlus ja tootepaigutus. Sellest tulenevalt ei tohiks neid kriteeriume kohaldada tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste kontekstis sponsorluse ja tootepaigutuse suhtes.
- (28) Liikmesriikide ja rahvusvahelisel tasandil on olemas teatavad üldtunnustatud toitumisjuhised, näiteks Maailma Terviseorganisatsiooni Euroopa piirkondliku büroo toitainete profiili näidis, mille abil on võimalik eristada toitu selle toitainelise koostise alusel lastele televisioonis toidu reklaamimise kontekstis. Liikmesriike tuleks ärgitada tagama, et enese- ja kaasreguleerimist, sealhulgas tegevusjuhendite kaudu, kasutatakse selleks, et tegelikult vähendada laste kokkupuutumist audiovisuaalsete äriteadetega, mis käsitlevad suure soola-, suhkru- rasva-, küllastunud rasvade või transrasvhapete sisaldusega toite ja jookke või ei ole muul viisil kooskõlas nimetatud riiklike või rahvusvaheliste toitumisjuhistega.
- (29) Sarnaselt tuleks liikmesriike ärgitada tagama, et enese- ja kaasreguleerimise tegevusjuhendeid kasutatakse selleks, et tegelikult vähendada laste ja alaealiste kokkupuutumist alkoholsete jookke käsitlevate audiovisuaalsete äriteadetega. Liidu ja liikmesriikide tasandil on olemas teatavad kaas- või enesereguleerimise süsteemid alkoholsete jookide vastutustundlikuks turustamiseks, sealhulgas audiovisuaalsetes äriteadetes. Kõnealuseid süsteeme tuleks veelgi soodustada ja eelkõige tuleks soodustada selliseid süsteeme, mille eesmärk on tagada, et alkoholsete jookke käsitlevate audiovisuaalsete äriteadetega kaasneks teave vastutustundliku alkoholitarbimise kohta.
- (30) On oluline, et alaealisi kaitstaks tõhusalt hasartmänge reklaamivate audiovisuaalsete äriteadetega kokkupuutumise eest. Selles kontekstis on liidu ja liikmesriikide tasandil olemas mitmed kaas- või enesereguleerimise süsteemid vastutustundliku hasartmängude mängimise propageerimiseks, sealhulgas audiovisuaalsete äriteadete raames.
- (31) Selleks et kõrvaldada liidus piiriüleste teenuste vaba liikumist takistavad tõkked, on vaja tagada selliste enese- ja kaasreguleerimise meetmete tõhusus, mille eesmärk on eelkõige tarbijate või rahvatervise kaitse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalse teenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 310, 26.11.2015, lk 1).

- (32) Televisiooniteenuste turg on muutunud ja audiovisuaalsete äriteadete suhtes on vaja olla paindlikum, eelkõige lineaarsete audiovisuaalmeedia teenuste ja tootepaigutuse kvantitatiivsete normide puhul. Uute teenuste, sealhulgas reklaamita teenuste tekkimine on andnud vaatajatele rohkem valikuid ja nad saavad kergesti hakata kasutama alternatiivseid teenuseid.
- (33) Tootepaigutuse liberaliseerimine ei ole kaasa toonud seda liiki audiovisuaalse äriteate eeldatud kasutuselevõttu. Eelkõige ei ole tootepaigutuse üldine keeld teatavate eranditega andnud meediateenuse osutajatele õiguskindlust. Seega tuleks tootepaigutust lubada kõigi audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste puhul, kohaldades teatavaid erandeid.
- (34) Tootepaigutust ei tohiks lubada uudistesaadetes ja aktuaalseid poliitilisi sündmusi käsitlevates saadetes, tarbijaküsimusi käsitlevates saadetes, religioosse sisuga saadetes ja lastesaadetes. Tõendid näitavad eeskätt seda, et tootepaigutus ja saatesse põimitud reklaamid võivad mõjutada laste käitumist, kuna lapsed sageli ei suuda ärialast sisu ära tunda. Seetõttu on vaja jätkuvalt keelata tootepaigutus lastesaadetes. Tarbijaküsimusi käsitlevad saated on saated, mis annavad vaatajatele nõuandeid või sisaldavad ülevaateid toodete ja teenuste ostmise kohta. Sellistes saadetes tootepaigutamise lubamine raskendaks vaatajatel reklaami eristamist toimetatavast sisust ja nad võivad eeldada, et kõnealustes saadetes esitatakse tegelik ja aus ülevaade toodetest või teenustest.
- (35) Tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajad peaksid edendama Euroopa päritolu teoste tootmist ja levitamist, tagades, et nende kataloogid sisaldavad teatavas minimaalses osakaalus Euroopa päritolu teoseid ja neid tuuakse piisavalt esile. Tuleks julgustada metaandmetes sellise audiovisuaalse sisu märgistamist, mis kvalifitseerub Euroopa päritolu teoseks, nii et sellised metaandmed oleksid meediateenuse osutajatele kättesaadavad. Esiletoomine tähendab Euroopa päritolu teoste edendamist sellistele toodetele ligipääsu hõlbustamise abil. Esiletoomist saab tagada eri vahenditega: näiteks Euroopa päritolu teostele pühendatud osa, millele pääseb ligi teenuse kodulehelt, võimalus otsida Euroopa päritolu teoseid kõnealuse teenuse osana kättesaadavas otsingumootoris, Euroopa päritolu teoste kasutamine kõnealuse teenuse kampaaniates või Euroopa päritolu teoste minimaalse osakaalu edendamine kataloogides, näiteks kasutades reklaamiribasid või sarnaseid vahendeid.
- (36) Selleks et tagada piisavad investeeringud Euroopa päritolu teostesse, peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada oma territooriumil asutatud meediateenuse osutajatele rahalisi kohustusi. Need kohustused võivad seisneda otseses panuses Euroopa päritolu teoste tootmisse ja õiguste omandamisse. Liikmesriigid võiksid samuti kehtestada teatavasse fondi tasutavad maksed, võttes aluseks nende territooriumil osutatud ja nende territooriumile suunatud audiovisuaalmeedia teenustest saadud tulud. Käesolevas direktiivis selgitatakse, et arvestades otsest seost rahaliste kohustuste ja liikmesriikide erineva kultuuripoliitika vahel, lubatakse liikmesriikidel kehtestada selliseid rahalisi kohustusi ka nende territooriumile suunatud meediateenuse osutajatele, kes on asutatud teises liikmesriigis. Sel juhul tuleks rahalised kohustused sisse nõuda ainult sihtliikmesriigi vaatajakonna kaudu saadud tuludelt. Meediateenuse osutajatel, kellelt nõutakse panustamist filmide rahastamise süsteemidesse sihtliikmesriigis, peaks isegi juhul, kui neil ei ole selles liikmesriigis asukohta, olema võimalus saada mittediskrimineerival viisil toetust, mis on kättesaadav vastavate meediateenuse osutajatele suunatud filmide rahastamise süsteemide kaudu.
- (37) Televisiooniteenuste osutajad investeerivad praegu Euroopa päritolu audiovisuaalteostesse rohkem kui tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajad. Kui sihtliikmesriik otsustab kehtestada rahalise kohustuse teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvale televisiooniteenuse osutajale, tuleks seetõttu nõuetekohaselt proportsionaalsuse põhimõtet järgides arvesse võtta selle televisiooniteenuse osutaja otsest panust Euroopa päritolu teoste, eelkõige ühistoodangu tootmisse ja õiguste omandamisse. See ei piira liikmesriikide pädevust kehtestada kooskõlas oma kultuuripoliitikaga ning vastavalt riigiabi normidele nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate poolt makstavate rahaliste kohustuste taset.
- (38) Hinnates igal üksikjuhul eraldi, kas teises liikmesriigis asutatud tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutaja suunab oma teenuseid tema territooriumil asuvale vaatajakonnale, peaks liikmesriik osutama sellistele näitajatele nagu reklaam või muu müügiendendus, mis on otseselt suunatud tema territooriumil asuvatele tarbijatele, teenuse põhikeel või sellise sisu või äriteadete olemasolu, mis on otseselt suunatud vastuvõtjaliikmesriigi vaatajakonnale.

- (39) Kui liikmesriik kehtestab meediateenuse osutajatele rahalisi kohustusi, tuleks nende täitmisest teenitud tuluga piisavalt edendada Euroopa päritolu teoseid, vältides samal ajal meediateenuse osutajatele topeltkohustuste kehtestamise ohtu. Nii peaks liikmesriik, kus meediateenuse osutaja on asutatud, võtma rahalise kohustuse kehtestamisel arvesse mis tahes rahalisi kohustusi, mille on kehtestanud sihtliikmesriigid.
- (40) Tagamaks, et Euroopa päritolu teoste edendamisega seotud kohustused ei kahjusta turu arengut, ning võimaldamaks uute osaliste turule sisenemist, ei tohiks neid nõudeid kohaldada teenuseosutajate suhtes, kellel ei ole märkimisväärset turuosa. See kehtib eelkõige väikese käibega ja väikese vaatajaskonnaga teenuseosutajate puhul. Väikese vaatajaskonna saab olenevalt teenuse laadist kindlaks teha näiteks vaatamisaja või müügi põhjal, ent väikese käibe kindlakstegemisel tuleks võtta arvesse liikmesriikide audiovisuaalturgude erinevat suurust. Samuti oleks sobimatu kehtestada selliseid nõudeid juhul, kui need oleksid audiovisuaalmeedia teenuste laadi või teema tõttu ebaotstarbekad või põhjendamatud.
- (41) On oluline, et televisiooniteenuse osutajatel oleks rohkem paindlikkust ja nad saaksid otsustada, millal näidata reklaame reklaamijate nõudluse ja vaatajate voo maksimeerimiseks. Sellega seoses on aga vaja ka tarbijaid endiselt piisavalt kaitsta, sest sellise paindlikkuse korral võidakse vaadatavuse tippajal vaatajatele ülemäära palju reklaami näidata. Seetõttu tuleks kellaegadel 06.00–18.00 ning 18.00–24.00 kohaldada eripiiranguid.
- (42) Neutraalsed kaadrid eraldavad toimetatava sisu telereklaami või otsepakkumiste lõikudest ning samuti eraldavad need üksikuid reklaamlõike. See võimaldab vaatajal selgelt aru saada, millal üht liiki audiovisuaalne sisu lõppeb ja teine algab. On vaja täpsustada, et neutraalsed kaadrid ei kuulu telereklaamile ette nähtud mahupiirangu hulka. Sellega tagatakse, et neutraalsetele kaadritele kasutatud aeg ei mõjuta aega, mida kasutatakse reklaamiks, ning et sellel ei ole negatiivset mõju reklaamist saadud tulule.
- (43) Saateaga, mis eraldatakse televisiooniteenuse osutaja enda saadetega ja neist saadetest otseselt tulenevate kõrvaltoodetega seotud teadaannetele ning ametlikele teadaannetele ja heategevusega seotud üleskutsetele, mida edastatakse tasuta (välja arvatud selliste üleskutsete edastamise kulud), ei tohiks arvata maksimaalse saateaja hulka, mida võib eraldada telereklaamile ja otsepakkumistele. Peale selle kuuluvad mitmed televisiooniteenuse osutajad suurematesse televisiooniteenuste kontsernidesse ja esitavad teadaandeid mitte ainult oma saadete ja neist saadetest otseselt tulenevate kõrvaltoodete kohta, vaid ka samasse televisiooniteenuste kontserni kuuluvate teiste ettevõtjate saadete ja audiovisuaalmeedia teenuste kohta. Saateaga, mis eraldatakse sellistele teadaannetele, ei tohiks samuti arvata saateaja hulka, mida võib eraldada telereklaamile ja otsepakkumistele.
- (44) Direktiiviga 2010/13/EL hõlmatud videojagamisplatvormi teenuse osutajad osutavad infoühiskonna teenuseid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ⁽¹⁾ tähenduses. Kui need teenuseosutajad on asutatud liikmesriigis, kohaldatakse neile sellest tulenevalt kõnealuses direktiivis sätestatud siseturgu käsitlevaid õigusnorme. On asjakohane tagada, et samu õigusnorme kohaldataks ka neile videojagamisplatvormi teenuse osutajatele, kes ei ole asutatud liikmesriigis, et tagada direktiivis 2010/13/EL sätestatud alaealiste ja üldsuse kaitsmiseks võetavate meetmete tõhusus ning võimalikult võrdsed võimalused, kui kõnealustel teenuseosutajatel on kas emattevõtja või tütarettevõtja, mis on asutatud liikmesriigis, või kui kõnealused teenuseosutajad kuuluvad kontserni ja teine kõnealusesse kontserni kuuluv ettevõtja on asutatud liikmesriigis. Seetõttu peaksid direktiivis 2010/13/EL esitatud määratlused rajanema põhimõtetel ning tagama, et ettevõtjal ei ole võimalik ennast nimetatud direktiivi kohaldamisalast välja arvata, luues mitmekihilise struktuuriga kontserni, kuhu kuuluvad liidus või väljaspool liitu asutatud ettevõtjad. Komisjoni tuleks teavitada iga liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest teenuseosutajatest, kohaldades direktiivides 2000/31/EÜ ja 2010/13/EL sätestatud asukohta käsitlevaid õigusnorme.
- (45) Esile on kerkinud uued probleemid, eelkõige seoses videojagamisplatvormidega, kus kasutajad, eelkõige alaealsed, tarbivad üha enam audiovisuaalset sisu. Selles kontekstis on üha enam muret tegev videojagamisplatvormi teenuste kaudu edastatav kahjulik sisu ja vihakõne. Alaealiste ja üldsuse kaitsmiseks sellise sisu eest on vaja nendes küsimustes kehtestada proportsionaalsed õigusnormid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ, infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

- (46) Videojagamisplatvormi teenusena edastatavate äriteadete suhtes kohaldatakse juba Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ, ⁽¹⁾ millega keelatakse ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausad kaubandustavad, sealhulgas eksitavad ja agressiivsed tavad infoühiskonna teenuste raames.

Videojagamisplatvormidel edastatavate tubakat ja sellega seotud tooteid käsitlevate äriteadete puhul tagatakse tarbijate piisav kaitse tubaka- ja seonduvate toodete puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/33/EÜ ⁽²⁾ kehtestatud keeldudega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/40/EL ⁽³⁾ kohaselt elektroonilisi sigarette ja täitepakendeid käsitlevate äriteadete suhtes kohaldatavate keeldudega. Kuna audiovisuaalset sisu kasutatakse järjest enam videojagamisplatvormi teenuste kaudu, on vaja tagada piisav tarbijakaitse, viies kõigile teenusepakkujatele kehtivad audiovisuaalsete äriteadete suhtes kohaldatavad normid asjakohasel määral omavahel vastavusse. Seetõttu on oluline, et videojagamisplatvormidel edastatavad audiovisuaalsed äriteadete oleksid selgesti eristatavad ning vastaksid kvaliteedi miinimumnõuetele.

- (47) Märkimisväärne osa videojagamisplatvormi teenuste kaudu edastatavast sisust ei kuulu videojagamisplatvormi teenuse osutaja toimetustavastutuse alla. Samal ajal määravad need teenuseosutajad üldjuhul kindlaks sisu, eelkõige saadete, kasutaja loodud videote ja audiovisuaalsete äriteadete korralduse, sealhulgas automaatsete vahendite või algoritmide abil. Seetõttu tuleks kõnealustel teenuseosutajatel nõuda, et nad võtaksid asjakohaseid meetmeid alaealiste kaitseks sellise sisu eest, mis võib kahjustada nende füüsilist, vaimset või kõlblist arengut. Samuti tuleks neilt nõuda, et nad võtaksid asjakohaseid meetmeid, et kaitsta üldsust sisu eest, mis sisaldab konkreetse isikute rühma või rühma liikme vastu suunatud vägivaldset või vihkamisele õhutamist Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 21 osutatud alustel või mille levitamine on liidu õiguse kohaselt kuritegu.
- (48) Võttes arvesse teenuseosutajate seotust videojagamisplatvormi teenuste kaudu edastatava sisuga, peaksid kõnealused alaealised ja üldsust kaitsvad asjakohased meetmed olema seotud sisu korralduse, mitte sisu kui sellisega. Seetõttu tuleks kohaldada direktiivis 2010/13/EL sätestatud nõudeid, ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ artiklite 12–14 kohaldamist, mis näevad ette vastutusest vabastamise teatavate infoühiskonna teenuste osutajate poolt edastatud või automaatselt, vahepeal või ajutiselt talletatud või muul viisi talletatud ebaseadusliku sisu puhul. Samuti tuleks neid nõudeid kohaldada direktiivi 2000/31/EÜ artiklitega 12–14 reguleeritud teenuste osutamisel, ilma et see piiraks kõnealuse direktiivi artikli 15 kohaldamist, millega välistatakse, et asjaomastele teenuseosutajatele kehtestatakse üldine kohustus jälgida sellist teavet ning otsida aktiivselt illegaalsele tegevusele viitavaid fakte ja asjaolusid, mõjutamata siiski jälgimiskohustust konkreetsetel juhtudel ning eelkõige piiramata liikmesriikide ametiasutuste poolt liikmesriigi õiguse alusel esitatud korraldusi.
- (49) Direktiivi 2010/13/EL kohaselt võetavate asjakohaste meetmete rakendamisel on asjakohane kaasata võimalikult suures ulatuses videojagamisplatvormi teenuse osutajaid. Seetõttu tuleks julgustada kaasreguleerimist. Samuti peaks videojagamisplatvormi teenuse osutajatele jääma võimalus võtta vabatahtlikult rangemaid meetmeid kooskõlas liidu õigusega ning austades õigust sõna- ja teabevabadusele ja meedia mitmekesisuse põhimõtet.
- (50) Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele on põhiõigused, mis on sätestatud harta artiklis 47. Direktiivi 2010/13/EL sätteid ei tohiks seetõttu tõlgendada viisil, mis takistaks pooltel kasutamast õigust pöörduda kohtusse.
- (51) Direktiivi 2010/13/EL kohaselt võetavad asjakohased meetmed alaealiste kaitsmiseks kahjuliku sisu eest ning üldsuse kaitsmiseks vägivaldset, vihkamisele või terrorismile õhutamist sisu eest tuleks viia hoolikalt tasakaalu kohaldatavate hartas sätestatud põhiõigustega. See on olukorrast lähtuvalt eelkõige seotud õigusega era- ja perekonnaelu austamisele ning isikuandmete kaitsega, sõna- ja teabevabaduse, ettevõtlusvabaduse, diskrimineerimiskeelu ja lapse õigustega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/33/EÜ tubakatoodete reklaami ja sponsorlusega seotud õigusnormide ühtlustamise kohta liikmesriikides (ELT L 152, 20.6.2003, lk 16).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 1).

- (52) Kontaktkomitee eesmärk on hõlbustada direktiivi 2010/13/EL tõhusat rakendamist ning kontaktkomiteega tuleks korrapäraselt konsulteerida direktiivi kohaldamisel tekkivate praktiliste probleemide osas. Kontaktkomitee töö ei tohiks piirduda praeguste audiovisuaalpoliitika teemadega, vaid peaks hõlmama ka asjakohast arengut selles valdkonnas. Komiteesse kuuluvad liikmesriikide asjaomaste asutuste esindajad. Oma esindajate nimetamisel julgustatakse liikmesriike edendama kontaktkomitee koosseisus soolist tasakaalu.
- (53) Liikmesriigid peaksid tagama, et nende riiklikud regulaatorasutused või -organid on valitsusest juriidiliselt eraldiseisvad. See ei tohiks aga takistada liikmesriike tegemast oma riigiõiguse kohast järelevalvet. Riiklikke regulaatorasutusi või -organeid tuleks käsitada nõutava sõltumatuse taseme saavutanuna siis, kui need asutused või -organid, sealhulgas need, mis on asutatud avaliku sektori asutuste või organitena, on funktsionaalselt ja tegelikult sõltumatud oma vastavast valitsusest ja mis tahes muust avalik-õiguslikust või eraõiguslikust asutusest. Seda peetakse oluliseks, et tagada riiklike regulaatorasutuste või -organite tehtud otsuste erapooletus. Nimetatud sõltumatuse nõue ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust asutada regulaatorasutusi, kes teevad järelevalvet eri sektorite, näiteks audiovisuaalsektori ja telekommunikatsioonisektori üle. Riiklikel regulaatorasutustel või -organitel peaksid olema nõuete täitmise tagamise volitused ning oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, st personal, oskusteave ja rahalised vahendid. Direktiivi 2010/13/EL alusel asutatud riiklike regulaatorasutuste või -organite tegevusega tuleks tagada meedia mitmekesisuse, kultuurilise mitmekesisuse, tarbijate kaitse, siseturu nõuetekohase toimimise ja ausa konkurentsi edendamise eesmärkide austamine.
- (54) Kuna audiovisuaalmeedia teenuste üks eesmärk on teenida üksikisikute huve ning kujundada avalikku arvamust, on väga oluline, et sellised teenused võimaldaksid üksikisikute ja kogu ühiskonna võimalikult täielikku ja mitmekesist teavitamist. Seda eesmärki on võimalik saavutada üksnes juhul, kui riik ega riiklikud regulaatorasutused ega -organid toimetustelikesse otsustesse kuidagi ei sekku ega mõjuta neid viisil, mis läheb kaugemale õiguse rakendamisest ning mille eesmärk ei ole kaitsta seadusjärgset õigust, mida tuleb kaitsta konkreetsest arvamusest sõltumata.
- (55) Liikmesriigi tasandil peaks olema olemas toimivad edasikaebamise mehhanismid. Asjaomane edasikaebusi menetlev asutus peaks olema kõigist osalevatest pooltest sõltumatu. Selline asutus võib olla kohus. Kaebuse esitamine ei tohiks piirata pädevuse jagunemist riiklikes kohtusüsteemides.
- (56) Et tagada liidu audiovisuaalvaldkonda reguleeriva raamistiku järjepidev kohaldamine kõigis liikmesriikides, lõi komisjon oma 3. veebruari 2014. aasta otsusega ERGA⁽¹⁾. ERGA ülesanne on pakkuda komisjonile tehnilisi eksperditeadmisi direktiivi 2010/13/EL järjepideval rakendamisel kõigis liikmesriikides ja hõlbustada koostööd riiklike regulaatorasutuste või -organite vahel ning riiklike regulaatorasutuste või -organite ning komisjoni vahel.
- (57) ERGA on andnud positiivse panuse reguleerimistavade järjepidevuse edendamisse ning andnud komisjonile kõrgetasemelist nõu rakenduslikes küsimustes. Seetõttu tuleb ERGAt ametlikult tunnustada ja tema osatähtsust direktiiviga 2010/13/EL tugevdada. Seetõttu tuleks ERGA luua nimetatud direktiivi alusel.
- (58) Komisjon peaks saama ERGaga vabalt konsulteerida mis tahes küsimustes, mis on seotud audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormidega. ERGA peaks abistama komisjoni, pakkudes tehnilisi eksperditeadmisi ja andes tehnilist nõu ning hõlbustades parimate tavade jagamist, sealhulgas enese- ja kaasreguleerimise tegevusjuhenditega seoses. Eelkõige peaks komisjon ERGaga konsulteerima direktiivi 2010/13/EL kohaldamisel, et hõlbustada selle direktiivi ühtset rakendamist. ERGA peaks komisjoni taotluse korral esitama mittedividualseid arvamusi jurisdiktsiooni kohta ning vastuvõtmise vabadusest erandit tegevate meetmete ja jurisdiktsioonist kõrvalehoidmist käsitlevate meetmete kohta. ERGA peaks samuti suutma anda tehnilist nõu igas audiovisuaalmeedia teenuste raamistikuga seotud regulatiivses küsimuses, sealhulgas vihakõne ja alaealiste kaitse valdkonnas ning suure rasva-, soola-/naatriumi- või suhkruisaldusega toite käsitlevate audiovisuaalsete äriteadete sisu kohta.
- (59) Meediakirjaoskus tähendab oskusi, teadmisi ja arusaamu, mis võimaldavad kodanikel meediat tulemuslikult ja ohutult kasutada. Et kodanikel oleks ligipääs teabele ning nad saaksid meediasisu vastutustundlikult ja turvaliselt kasutada, kriitiliselt hinnata ning luua, peab neil olema väga hea meediakirjaoskus. Meediakirjaoskus ei tohiks olla piiratud vahendite ja tehnoloogia tundmaõppimisega, vaid selle eesmärk peaks olema anda kodanikele kriitilise mõtlemise oskused, mida on vaja hinnangute andmiseks, keeruliste olukordade analüüsimiseks ning arvamuste

⁽¹⁾ Komisjoni 3. veebruari 2014. aasta otsus C(2014) 462 (final) audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma loomise kohta.

faktidest eristamiseks. Seetõttu on vajalik, et nii meediateenuse osutajad kui ka videojagamisplatvormi teenuste osutajad koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega edendaksid meediakirjaoskust ühiskonna kõigis rühmades, igas vanuses kodanike seas ja kogu meediat hõlmates ning et tehtud edusamme jälgitaks tähelepanelikult.

- (60) Direktiiv 2010/13/EL ei piira liikmesriikide kohustust austada ja kaitsta inimväärikust. Sellega austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse direktiiviga 2010/13/EL tagada, et austataks täielikult õigust sõnavabadusele, ettevõtlusvabadusele ja kohtulikule kontrollile ning õigust edendada hartas sätestatud lapse õiguste kohaldamist.
- (61) Liikmesriikide poolt direktiivi 2010/13/EL alusel võetavate meetmete puhul tuleb austada sõna- ja teabevabadust ning meedia mitmekesisuse põhimõtet, samuti kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse põhimõtet kooskõlas UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooniga.
- (62) Poliitilistele uudistesaadetele ligipääsu õigus on väga oluline, et kaitsta põhivabadust saada teavet ja et tagada liidu vaatajate huvide täielik ja nõuetekohane kaitse. Võttes arvesse audiovisuaalmeedia teenuste üha suurenevat tähtsust ühiskonna ja demokraatia seisukohast, tuleks poliitiliste uudiste ülekanded teha liidus piiriüleselt võimalikult laialdaselt kättesaadavaks, piiramata sealjuures autoriõigust käsitlevaid õigusnorme.
- (63) Direktiivis 2010/13/EL ei käsitleta rahvusvahelise eraõiguse norme, eelkõige kohtute pädevust reguleerivaid õigusnorme ega lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust.
- (64) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta (⁽¹⁾) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate riigisiseste õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (65) Seepärast tuleks direktiivi 2010/13/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2010/13/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „audiovisuaalmeedia teenus“ –

i) teenus Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda direktiivi 2002/21/EÜ artikli 2 punktis a määratletud elektroonilise side võrgu kaudu meediateenuse osutaja toimetust vastutuse all üldsusele teavituslikke, meelelahutuslikke või hariduslikke saateid; selline audiovisuaalmeedia teenus on kas käesoleva lõike punktis e määratletud teleülekanne või käesoleva lõike punktis g määratletud tellitav audiovisuaalmeedia teenus;

ii) audiovisuaalne äriteade;“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„aa) „videojagamisplatvormi teenus“ – teenus Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, mille puhul teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk või teenuse põhiline otstarve on pakkuda üldsusele direktiivi 2002/21/EÜ artikli 2 punktis a määratletud elektroonilise side võrgu kaudu teavituslikke, meelelahutuslikke või hariduslikke saateid, kasutaja loodud videoid või mõlemaid, mille üle videojagamisplatvormi teenuse osutajal puudub toimetust vastutus ning mille korralduse määrab kindlaks videojagamisplatvormi teenuse osutaja, sealhulgas automaatsete vahendite või algoritmide abil, eelkõige sisu kuvamise, märgistamise ja järjestamisega;“;

(¹) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

c) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) „saade“ – heliga või helita liikuvate kujutiste kogum, mis olenemata selle pikkusest moodustab meediateenuse osutaja koostatud kava või kataloogi raames eraldi elemendi, sealhulgas pikad mängufilmid, videoklipid, spordisündmuste ülekanded, komöödiasarjad, dokumentaalfilmid, lastesaated ja algupärane draama;“;

d) lisatakse järgmised punktid:

„ba) „kasutaja loodud video“ – heliga või helita liikuvate kujutiste kogum, mis olenemata selle pikkusest moodustab eraldi elemendi, mille kasutaja on loonud ja mille see kasutaja või mõni teine kasutaja on üles laadinud videojagamisplatvormile;

bb) „toimetuslik otsus“ – toimetusvastutuse täitmise eesmärgil regulaarselt tehtav otsus, mis on seotud audiovisuaalmeedia teenuse igapäevase osutamisega;“;

e) lisatakse järgmine punkt:

„da) „videojagamisplatvormi teenuse osutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab videojagamisplatvormi teenust;“;

f) punkt h asendatakse järgmisega:

„h) „audiovisuaalne äriteade“ – heliga või helita kujutised, mis on mõeldud majandustegevusega tegeleva füüsilise või juriidilise isiku kaupade, teenuste või maine otseseks või kaudseks reklaamimiseks; sellised kujutised kaasnevad saate või kasutaja loodud videoga või on nendesse lisatud tasu või muu samalaadse hüvitise eest või enese reklaamimiseks. Audiovisuaalse äriteate vormid on muu hulgas telereklaam, sponsorlus, otsepakkumised ja tootepaigutus;“;

g) punkt k asendatakse järgmisega:

„k) „sponsorlus“ – audiovisuaalmeedia teenuste või videojagamisplatvormi teenuste osutamises või audiovisuaalteoste tootmises mitteosaleva avalik-õigusliku või eraettevõtja või füüsilise isiku igasugune osalemine audiovisuaalmeedia teenuste, videojagamisplatvormi teenuste, kasutaja loodud videote või saadete rahastamises eesmärgiga reklaamida oma nime, kaubamärki, mainet, tegevust või toodet;“;

h) punkt m asendatakse järgmisega:

„m) „tootepaigutus“ – mis tahes vormis audiovisuaalne äriteade, mis seisneb toote, teenuse või selle kaubamärgi kaasamises või sellele osutamises selliselt, et seda esitatakse saates või kasutaja loodud videos tasu või muu samalaadse hüvitise eest;“.

2) II peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„AUDIOVISUAALMEEDIA TEENUSEID REGULEERIVAD ÜLDSÄTTED“.

3) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) kui meediateenuse osutaja peakorter asub ühes liikmesriigis, kuid audiovisuaalmeedia teenust käsitlevad toimetuslikud otsused tehakse teises liikmesriigis, käsitatakse meediateenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus töötab oluline osa saadetega seotud audiovisuaalmeedia teenuse osutamises osalevatest töötajatest. Kui oluline osa saadetega seotud audiovisuaalmeedia teenuse osutamises osalevatest töötajatest töötab mõlemas liikmesriigis, käsitatakse meediateenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus asub tema peakorter. Kui oluline osa saadetega seotud audiovisuaalmeedia teenuse osutamises osalevatest töötajatest ei tööta kummaski liikmesriigis, käsitatakse meediateenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus ta kõigepealt alustas oma tegevust, kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, tingimusel et ta säilitab selle liikmesriigi majandusega püsiva ja tegeliku sideme;“;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„5a. Liikmesriigid tagavad, et meediateenuse osutajad teavitavad pädevaid riiklikke regulaatorasutusi või -organeid kõigist muudatustest, mis võivad mõjutada jurisdiktsiooni kindlaksmääramist kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4.“

5b. Liikmesriigid koostavad ja ajakohastavad oma jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate loetelu ning märgivad, millistele lõigetes 2–5 kehtestatud kriteeriumidele nende jurisdiktsioon tugineb. Liikmesriigid edastavad komisjonile nimetatud loetelu, sealhulgas võimalikud muudatused.

Komisjon tagab, et sellised loetelud tehakse kättesaadavaks keskandmebaasi kaudu. Kui loetelude vahel esineb vasturääkivusi, võtab komisjon lahenduse leidmiseks asjaomaste liikmesriikidega ühendust. Komisjon tagab, et riiklikel regulaatorasutustel või -organitel on juurdepääs kõnealusele andmebaasile. Komisjon teeb andmebaasis oleva teabe üldsusele kättesaadavaks.

5c. Kui artikli 3 või 4 kohaldamisel ei jõua asjaomased liikmesriigid kokkuleppele, millisel liikmesriigil on jurisdiktsioon, annavad nad komisjonile põhjendamatut viivitusteta sellest küsimusest teada. Komisjon võib esitada audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmale (ERGA) taotluse, et see esitaks kooskõlas artikli 30b lõike 3 punktiga d selles küsimuses arvamuse. ERGA esitab arvamuse 15 tööpäeva jooksul alates komisjoni taotluse esitamisest. Komisjon teavitab nõuetekohaselt artikliga 29 loodud kontaktkomiteed.

Kui komisjon võtab vastu otsuse vastavalt artikli 3 lõigetele 2 ja 3 või artikli 4 lõikele 5, otsustab ta samuti, millisel liikmesriigil on jurisdiktsioon.“

4) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

1. Liikmesriigid tagavad teistest liikmesriikidest pärinevate audiovisuaalmeedia teenuste vastuvõtmise vabaduse ega piira nende taasedastamist oma territooriumil põhjustel, mis kuuluvad käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondadesse.

2. Liikmesriigid võivad teha käesoleva artikli lõikest 1 ajutiselt erandi, kui teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva meediateenuse osutaja osutatav audiovisuaalmeedia teenus rikub selgelt, oluliselt ja raskelt artikli 6 lõike 1 punktis a või artikli 6a lõikes 1 sätestatud nõudeid või kahjustab rahvatervist või kujutab endast rahvatervise kahjustamise tõsist ja suurt ohtu.

Esimeses lõigus osutatud erandit võib kohaldada järgmistel tingimustel:

- a) meediateenuse osutaja on eelmise 12 kuu jooksul juba vähemalt kahel varasemal korral tegutsenud ühel või enamal esimeses lõigus kirjeldatud viisil;
- b) asjaomane liikmesriik on teatanud meediateenuse osutajale, liikmesriigile, mille jurisdiktsiooni alla see teenuseosutaja kuulub, ja komisjonile kirjalikult väidetavast rikkumisest ja proportsionaalsetest meetmetest, mida ta kavatseb võtta, kui mõni selline rikkumine peaks uuesti aset leidma;
- c) asjaomane liikmesriik on austanud meediateenuse osutaja kaitseõigust ning on eelkõige andnud sellele meediateenuse osutajale võimaluse väljendada oma seisukohti väidetavate rikkumiste asjus ning
- d) konsultatsioonides liikmesriigiga, mille jurisdiktsiooni alla meediateenuse osutaja kuulub, ja komisjoniga ei ole jõutud vastastikusele kokkuleppele ühe kuu jooksul alates komisjoni poolt punktis b osutatud teate saamisest.

Komisjon otsustab kolme kuu jooksul alates asjaomase liikmesriigi võetud meetmete kohta teate saamisest ja pärast ERGA-lt artikli 30b lõike 3 punkti d kohaselt arvamuse esitamise taotlemist, kas need meetmed on kooskõlas liidu õigusega. Komisjon teavitab nõuetekohaselt kontaktkomiteed. Kui komisjon otsustab, et need meetmed ei ole liidu õigusega kooskõlas, nõuab ta asjaomaselt liikmesriigilt kõnealuste meetmete kohaldamise viivitamatut lõpetamist.

3. Liikmesriigid võivad teha käesoleva artikli lõikest 1 ajutiselt erandi, kui teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva meediateenuse osutaja osutatav audiovisuaalmeedia teenus rikub selgelt, oluliselt ja raskelt artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud nõudeid või kahjustab ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutab endast tõsist ja suurt ohtu kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist.

Esimeses lõigus osutatud erandit võib kohaldada järgmistel tingimustel:

- a) esimeses lõigus osutatud teguviis on eelmise 12 kuu jooksul esinenud vähemalt ühel varasemal korral

ning

- b) asjaomane liikmesriik on teatanud meediateenuse osutajale, liikmesriigile, mille jurisdiktsiooni alla see teenuseosutaja kuulub, ja komisjonile kirjalikult väidetavast rikkumisest ja proportsionaalsetest meetmetest, mida ta kavatseb võtta, kui mõni selline rikkumine peaks uuesti aset leidma.

Asjaomane liikmesriik austab asjaomase meediateenuse osutaja kaitseõigust ning eelkõige annab sellele meediateenuse osutajale võimaluse väljendada oma seisukohti väidetavate rikkumiste kohta.

Komisjon otsustab kolme kuu jooksul alates asjaomase liikmesriigi võetud meetmete kohta teate saamisest ja pärast ERGA-lt artikli 30b lõike 3 punkti d kohaselt arvamuse esitamise taotlemist, kas need meetmed on kooskõlas liidu õigusega. Komisjon teavitab nõuetekohaselt kontaktkomiteed. Kui komisjon otsustab, et need meetmed ei ole liidu õigusega kooskõlas, nõuab ta asjaomaselt liikmesriigilt kõnealuste meetmete kohaldamise viivitamatut lõpetamist.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamine ei piira ühegi menetluse, õiguskaitsevahendi ega karistuse kohaldamist kõnealuste rikkumiste suhtes selles liikmesriigis, mille jurisdiktsiooni alla asjaomane meediateenuse osutaja kuulub.

5. Liikmesriigid võivad kiireloomulistel juhtudel hiljemalt ühe kuu jooksul pärast väidetavat rikkumist kalduda kõrvale lõike 3 punktides a ja b sätestatud tingimustest. Sellisel juhul teavitatakse võetud meetmetest võimalikult kiiresti komisjoni ja liikmesriiki, mille jurisdiktsiooni alla meediateenuse osutaja kuulub, ning põhjendatakse, miks liikmesriik peab juhtumit kiireloomuliseks. Komisjon uurib võimalikult kiiresti, kas teatatud meetmed on liidu õigusega kooskõlas. Kui komisjon jõuab järeldusele, et meetmed ei ole liidu õigusega kooskõlas, nõuab ta kõnealuselt liikmesriigilt kõnealuste meetmete kohaldamise viivitamatut lõpetamist.

6. Kui komisjonil ei ole lõike 2 või 3 kohaselt otsuse tegemiseks vajalikku teavet, esitab ta ühe kuu jooksul alates teate saamisest asjaomasele liikmesriigile taotluse kogu teabe saamiseks, mida ta vajab kõnealuse otsuse tegemiseks. Tähtaeg, mille jooksul komisjon peab otsuse tegema, peatatakse niikauaks, kuni kõnealune liikmesriik on sellise vajaliku teabe esitanud. Mingil juhul ei kesta tähtaja peatumine kauem kui üks kuu.

7. Liikmesriigid ja komisjon jagavad kontaktkomitee ja ERGA raames regulaarselt kogemusi ja parimaid tavasid seoses käesolevas artiklis kehtestatud menetlusega.“

5) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

1. Liikmesriigid võivad nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatel meediateenuse osutajatelt nõuda käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades üksikasjalikumate või rangemate õigusnormide järgimist, tingimusel et need normid on kooskõlas liidu õigusega.

2. Kui liikmesriik

- a) on lõike 1 kohaselt kasutanud vabadust võtta vastu üksikasjalikumad või rangemad avalikel huvidel põhinevad õigusnormid ning
- b) leiab, et teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluv meediateenuse osutaja osutab audiovisuaalmeedia teenust, mis tervikuna või peamiselt on suunatud tema territooriumile,

võib ta esitada jurisdiktsiooni omavale liikmesriigile taotluse kõigi käesoleva lõikega seotud tuvastatud probleemide lahendamiseks. Mõlemad liikmesriigid teevad vastastikku rahuldava lahenduseni jõudmiseks lojaalselt ja kiiresti koostööd.

Esimese lõigu kohase põhjendatud taotluse kättesaamisel esitab jurisdiktsiooni omav liikmesriik meediateenuse osutajale nõude järgida kõnealuseid avalikel huvidel põhinevaid õigusnorme. Jurisdiktsiooni omav liikmesriik teavitab taotluse esitanud liikmesriiki regulaarselt tuvastatud probleemide lahendamiseks tehtud sammudest. Jurisdiktsiooni omav liikmesriik teavitab taotluse esitanud liikmesriiki ja komisjoni kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest saavutatud tulemustest ning selgitab juhul, kui lahendust ei suudetud leida, selle põhjuseid.

Kumbki liikmesriik võib igal ajal paluda kontaktkomiteel kõnealune juhtum läbi vaadata.

3. Asjaomane liikmesriik võib võtta asjakohaseid meetmeid kõnealuse meediateenuse osutaja vastu, kui

- a) tema hinnangul ei ole lõike 2 kohaldamisel saadud tulemused rahuldavad ning

- b) ta on esitanud tõendid, mis näitavad, et kõnealune meediateenuse osutaja on asutatud jurisdiktsiooni omavas liikmesriigis eesmärgiga hoida kõrvale käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades kehtestatud rangematest õigusnormidest, mis oleksid tema suhtes kohaldatavad juhul, kui ta oleks asutatud asjaomases liikmesriigis; nimetatud tõendid peavad võimaldama kõnealust kõrvalehoidmist mõistlikult tuvastada, ilma et oleks vaja kindlaks teha meediateenuse osutaja kavatsust kõnealustest rangematest õigusnormidest kõrvale hoida.

Sellised meetmed peavad olema objektiivselt vajalikud, neid tuleb kohaldada mittediskrimineerival viisil ning need peavad olema taotletavate eesmärkidega proportsionaalsed.

4. Liikmesriik võib võtta lõike 3 kohaseid meetmeid üksnes juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) ta on teatanud komisjonile ja liikmesriigile, kus meediateenuse osutaja on asutatud, oma kavatsusest võtta selliseid meetmeid, põhjendades samal ajal, millel tema hinnang põhineb;
- b) ta on austanud asjaomase meediateenuse osutaja kaitseõigust ning on eelkõige andnud kõnealusele meediateenuse osutajale võimaluse väljendada oma seisukohta seoses väidetavate rikkumiste ja meetmetega, mida teate esitanud liikmesriik kavatseb võtta, ja
- c) komisjon on pärast ERGA-lt artikli 30b lõike 3 punkti d kohaselt arvamuse esitamise taotlemist otsustanud, et need meetmed on kooskõlas liidu õigusega ning et eelkõige on käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 alusel meetmeid võtva liikmesriigi hinnangud asjakohaselt põhjendatud; komisjon teavitab nõuetekohaselt kontaktkomiteed.

5. Komisjon otsustab kolme kuu jooksul alates lõike 4 punktis a sätestatud teate saamisest, kas need meetmed on kooskõlas liidu õigusega. Kui komisjon otsustab, et need meetmed ei ole liidu õigusega kooskõlas, nõuab ta asjaomaselt liikmesriigilt kavandatud meetmete võtmisest loobumist.

Kui komisjonil ei ole esimese lõigu kohaselt otsuse tegemiseks vajalikku teavet, esitab ta ühe kuu jooksul alates teate saamisest asjaomasele liikmesriigile taotluse kogu teabe saamiseks, mida ta vajab kõnealuse otsuse tegemiseks. Tähtaeg, mille jooksul komisjon peab otsuse tegema, peatatakse niikauaks, kuni kõnealune liikmesriik on sellise vajaliku teabe esitanud. Mingil juhul ei kesta tähtaja peatumine kauem kui üks kuu.

6. Liikmesriigid tagavad asjakohaste vahenditega ja oma riigisisese õiguse raames, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad järgivad tegelikult käesolevat direktiivi.

7. Direktiivi 2000/31/EÜ kohaldatakse täies ulatuses, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti. Kui direktiiv 2000/31/EÜ on vastuolus käesoleva direktiiviga, kohaldatakse käesolevat direktiivi, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti.“

- 6) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 4a

1. Liikmesriigid julgustavad kasutama kaasreguleerimist ja soodustama enesereguleerimist käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades riigi tasandil vastu võetud tegevusjuhendite abil nende õigussüsteemis lubatud ulatuses. Kõnealused tegevusjuhendid peavad

- a) olema asjaomaste liikmesriikide põhiliste sidusrühmade seas laialdaselt aktsepteeritud;
- b) selgelt ja üheselt mõistetavalt kirjeldama nende eesmärgi;
- c) ette nägema taotletavate eesmärkide täitmise regulaarse, läbipaistva ja sõltumatu seire ja hindamise ning
- d) sätestama tulemusliku nõuete täitmise tagamise, sealhulgas tõhusad ja proportsionaalsed karistused.

2. Liikmesriigid ja komisjon võivad soodustada enesereguleerimist liidu tegevusjuhendite abil, mille on koostanud meediateenuse osutajad, videojagamispplatvormi teenuse osutajad või neid esindavad organisatsioonid vajaduse korral koostöös muude sidusrühmadega, nagu tööstus, kaubandus, kutse- ja tarbijauhendused või -organisatsioonid. Kõnealused tegevusjuhendid peavad olema liidu tasandil põhiliste sidusrühmade seas laialdaselt aktsepteeritud ning kooskõlas lõike 1 punktidega b–d. Liidu tegevusjuhendid ei piira liikmesriikide tegevusjuhendite kohaldamist.

Koostöös liikmesriikidega hõlbustab komisjon asjakohasel juhul liidu tegevusjuhendite väljatöötamist subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaselt.

Tegevusjuhenditele allkirja andjad esitavad liidu tegevusjuhendite kavandid ja nende muudatused komisjonile. Komisjon konsulteerib tegevusjuhendite kavandite ja nende muudatuste küsimuses kontaktkomiteega.

Komisjon teeb need tegevusjuhendid üldsusele kättesaadavaks ning võib neid asjakohaselt üldsusele tutvustada.

3. Liikmesriigid võivad nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatelt meediateenuse osutajatelt nõuda käesoleva direktiiviga või liidu õigusega kooskõlas olevate üksikasjalikumate või rangemate õigusnormide järgimist, muu hulgas juhul, kui sõltumatu riiklik regulaatorasutus -või organ jõuab järeldusele, et mis tahes tegevusjuhend või selle osa ei ole osutunud piisavalt tõhusaks. Liikmesriigid teatavad sellistest õigusnormidest põhjendamatult viivitusega komisjonile.“

7) III peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„AUDIOVISUAALMEEDIA TEENUSTE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED“.

8) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

1. Liikmesriigid tagavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad teevad teenuse vastuvõtjatele kergesti, vahetult ja püsivalt kättesaadavaks vähemalt järgmise teabe:

- a) teenuseosutaja nimi;
- b) teenuseosutaja asutamiskoha geograafiline aadress;
- c) teenuseosutaja kontaktandmed, sealhulgas elektronposti aadress või veebisait, mille kaudu saab temaga vahetult, tulemuslikult ja kiiresti ühendust võtta;
- d) liikmesriik, mille jurisdiktsiooni alla ta kuulub, ning pädevad regulaatorasutused -või -organid või järelevalveasutused.

2. Liikmesriigid võivad võtta seadusandlikke meetmeid, nähes ette, et lisaks lõikes 1 loetletud teabele teevad nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad kättesaadavaks teabe nende omandistruktuuri, sealhulgas tegelike kasusaajate kohta. Selliste meetmete puhul järgitakse asjaomaseid põhiõigusi, nagu tegelike kasusaajate õigus era- ja perekonnaelu austamisele. Võetavad meetmed on vajalikud ja proportsionaalsed ning need teenivad üldhuvieesmärki.“

9) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide kohustust austada ja kaitsta inimväärikust, tagavad liikmesriigid asjakohaste meetmetega, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate pakutavad audiovisuaalmeedia teenused ei sisalda:

- a) vägivallale või vihkamisele õhutamist, mis on suunatud isikute rühma või rühmaliikme vastu harta artiklis 21 osutatud alustel;
- b) avalikku üleskutset panna toime terroriakt direktiivi (EL) 2017/541 artikli 5 tähenduses.

2. Käesoleva artikli kohaldamiseks võetavad meetmed on vajalikud ja proportsionaalsed ning kooskõlas hartas sätestatud õiguste ja põhimõtetega.“

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 6a

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate audiovisuaalmeedia teenuse osutajate edastatavad audiovisuaalmeedia teenused, mis võivad kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, tehakse ligipääsetavaks üksnes viisil, mis tagab selle, et alaealised tavaliselt neid ei kuule ega näe. Kõnealused meetmed võivad hõlmata edastusaja valimist, vanuse kontrollimise vahendeid või muid tehnilisi meetmeid. Need peavad olema proportsionaalsed saatest tuleneva võimaliku kahjuga.

Kõige kahjulikumale sisule, näiteks põhjendamatut vägivalda ja pornograafiat sisaldavale sisule, kohaldatakse kõige rangemaid meetmeid.

2. Lõike 1 kohaselt meediateenuse osutajate kogutud või muul viisil saadud alaealiste isikuandmeid ei töödelda ärilistel eesmärkidel, nagu otseturundus, profiilianalüüs või käitumispõhiselt suunatud reklaam.

3. Liikmesriigid tagavad, et meediateenuse osutajad esitavad vaatajatele piisava teabe sisu kohta, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut. Meediateenuse osutajad kasutavad sel eesmärgil audiovisuaalmeedia teenuse sisu potentsiaalselt kahjulikku laadi kirjeldavat süsteemi.

Käesoleva lõike rakendamiseks julgustavad liikmesriigid kasutama artikli 4a lõikes 1 sätestatud kaasreguleerimist.

4. Komisjon julgustab meediateenuse osutajaid jagama parimaid tavasid kaasreguleerimise tegevusjuhendite kohta. Liikmesriigid ja komisjon võivad käesoleva artikli kohaldamiseks soodustada enesereguleerimist artikli 4a lõikes 2 osutatud liidu tegevusjuhendite abil.“

11) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

1. Liikmesriigid tagavad põhjendamatu viivitusega, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate teenused muudetakse proportsionaalsete meetmete abil puuetega inimestele pidevalt ja järk-järgult üha paremini ligipääsetavaks.

2. Liikmesriigid tagavad, et meediateenuse osutajad esitavad riiklikele regulaatorasutustele või -organitele regulaarselt aruande lõikes 1 osutatud meetmete rakendamise kohta. Liikmesriigid esitavad komisjonile lõike 1 kohaldamise kohta aruande hiljemalt 19. detsembril 2022 ja seejärel iga kolme aasta järel.

3. Liikmesriigid julgustavad meediateenuse osutajaid välja töötama ligipääsetavuse tegevuskavasid, et teha oma teenused puuetega inimestele pidevalt ja järk-järgult üha paremini ligipääsetavaks. Kõik sellised tegevuskavad tehakse teatavaks riiklikele regulaatorasutustele või -organitele.

4. Iga liikmesriik määrab ühtse, muu hulgas puuetega inimeste jaoks hõlpsasti ligipääsetava ja üldsusele kättesaadava kontaktpunkti käesolevas artiklis osutatud ligipääsetavuse küsimustega seotud teabe ja kaebuste esitamiseks.

5. Liikmesriigid tagavad, et hädaohuteated, sealhulgas avalikud pöördumised ja teadaanded loodusõnnetuste korral, mis tehakse üldsusele kättesaadavaks audiovisuaalmeedia teenuste kaudu, edastatakse puuetega inimestele ligipääsetaval viisil.“

12) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 7a

Liikmesriigid võivad võtta meetmeid, et tagada üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste sobiv esiletoomine.

Artikkel 7b

Liikmesriigid võtavad sobivaid ja proportsionaalseid meetmeid selle tagamiseks, et meediateenuse osutajate pakutavaid audiovisuaalmeedia teenuseid ei kaeta üle ärilistel eesmärkidel ega muudeta ilma teenuseosutajate selge nõusolekuta.

Käesoleva artikli kohaldamiseks täpsustavad liikmesriigid õigusnormidesse puutuvaid üksikasju, sealhulgas erandeid, eelkõige seoses kasutajate õigustatud huvide kaitsmisega, võttes samal ajal arvesse algselt audiovisuaalmeedia teenuseid osutanud meediateenuse osutajate õigustatud huve.“

13) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

1. Liikmesriigid tagavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate edastatavad audiovisuaalsed äriteated vastavad järgmistele nõuetele:

- a) audiovisuaalsed äriteated peavad olema sellistena hõlpsasti äratuntavad; varjatud audiovisuaalsed äriteated on keelatud;
- b) audiovisuaalsetes äriteadetes ei tohi kasutada alalävisele tajule suunatud võtteid;

- c) audiovisuaalsed äriteated ei tohi:
- kahjustada inimväärikuse austamist;
 - sisaldada ega soodustada diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, kodakondsuse, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel;
 - soodustada tervist või ohutust kahjustavat käitumist;
 - soodustada keskkonnakaitset tõsiselt kahjustavat käitumist;
- d) igasuguses vormis sigarettide ja muude tubakatoodete, samuti elektrooniliste sigarettide ja täitepakenditega seotud audiovisuaalsed äriteated on keelatud;
- e) audiovisuaalsed äriteated alkohoolsete jookide kohta ei tohi olla suunatud eraldi alaealistele ega tohi propageerida selliste jookide liigset tarbimist;
- f) audiovisuaalsed äriteated selliste ravimite ja raviteenuste kohta, mis on selles liikmesriigis, mille jurisdiktsiooni alla meediateenuse osutaja kuulub, kättesaadavad üksnes tervishoiutöötaja väljastatava retsepti või ettekirjutuse alusel, on keelatud;
- g) audiovisuaalsed äriteated ei tohi põhjustada füüsilist, vaimset ega moraalset kahju alaealistele; seega ei või nendes otseselt keelitada alaealisi ostma või rentima toodet või teenust, kasutades ära nende kogenematust või kergeusklikkust, otseselt ärgitada neid veenma oma vanemaid või teisi ostma reklaamitavat toodet või teenust, kasutada ära alaealiste usaldust vanemate, õpetajate ja muude isikute suhtes ega põhjendamatult näidata alaealisi ohtlikes olukordades.

2. Audiovisuaalsed äriteated alkohoolsete jookide kohta tellitavates audiovisuaalmeedia teenustes, välja arvatud sponsorlus ja tootepaigutus, peavad olema kooskõlas artiklis 22 sätestatud kriteeriumidega.

3. Nagu on sätestatud artikli 4a lõikes 1, julgustatakse liikmesriike kasutama kaasreguleerimist ning soodustama enesereguleerimise kasutamist tegevusjuhendite abil, mis käsitlevad sobimatuid audiovisuaalseid äriteateid alkohoolsete jookide kohta. Kõnealuste tegevusjuhendite eesmärk on tõhusalt vähendada alaealiste kokkupuutumist alkohoolsete jookide käsitlevate audiovisuaalsete äriteadetega.

4. Nagu on sätestatud artikli 4a lõikes 1, julgustatakse liikmesriike kasutama kaasreguleerimist ning soodustama enesereguleerimise kasutamist tegevusjuhendite abil, mis käsitlevad lastesaadete ajal või lastesaadetes edastatavaid sobimatuid audiovisuaalseid äriteateid toitude ja jookide kohta, mis sisaldavad toitaineid ning toitumislase või füsioloogilise mõjuga aineid, eelkõige rasva, transrasvhappeid, soola või naatriumi ja suhkrut, mille liigne tarbimine toidus tervikuna ei ole soovitatav.

Kõnealuste tegevusjuhendite eesmärk on tõhusalt piirata laste kokkupuudet audiovisuaalsete äriteadetega selliste toitude ja jookide kohta. Eesmärk on tagada, et audiovisuaalsed äriteated ei rõhuta selliste toitude ja jookide toiteväärtuse positiivseid aspekte.

5. Liikmesriigid ja komisjon võivad käesoleva artikli kohaldamiseks soodustada enesereguleerimist artikli 4a lõikes 2 osutatud liidu tegevusjuhendite abil.“

14) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Audiovisuaalmeedia teenuseid või saateid ei tohi spondeerida ettevõtte, kelle põhitegevus on sigarettide ja muude tubakatoodete, samuti elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite tootmine ja müük.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Uudistesaadeteid ja aktuaalseid poliitilisi sündmusi käsitlevaid saateid ei tohi spondeerida. Liikmesriigid võivad keelata lastesaadete spondeerimise. Liikmesriigid võivad keelata sponsori logo näitamise lastesaadetes, dokumentaalfilmide ja religioosse sisuga saadetes ajal.“

15) Artikkel 11 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 11

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse üksnes nende saadete suhtes, mis on toodetud pärast 19. detsembrit 2009.

2. Tootepaigutus on lubatud kõigis audiovisuaalmeedia teenustes, välja arvatud uudistesaadetes ja aktuaalseid poliitilisi sündmusi käsitlevates saadetes, tarbijaküsimusi käsitlevates saadetes, religioosse sisuga saadetes ja lastesaadetes.

3. Saated, mis sisaldavad tootepaigutust, peavad vastama järgmistele nõuetele:
- a) nende sisu ja paiknemist saatekavas (televisiooniteenuste puhul) või programmikataloogis (tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste puhul) ei tohi mingil juhul mõjutada viisil, mis avaldaks mõju meediateenuse osutaja vastutusele ja toimetuse sõltumatusele;
 - b) nende abil ei või otseselt soodustata kaupade või teenuste ostmist või rentimist, eelkõige tehes konkreetseid müüki edendavaid vihjeid kõnealustele kaupadele või teenustele;
 - c) need ei tõsta kõnealust toodet alusetult esile;
 - d) vaatajaid teavitatakse selgelt tootepaigutuse olemasolust, selleks märgistatakse vaatajate võimaliku eksitamise vältimiseks tootepaigutust sisaldavad saated asjakohaselt saate alguses ja lõpus ning pärast reklaampausi.

Liikmesriigid võivad loobuda punktis d sätestatud nõuete kohaldamisest, välja arvatud saadete puhul, mille on tootnud või tellinud meediateenuse osutaja või selle meediateenuse osutajaga seotud ettevõtte.

4. Mingil juhul ei tohi saated sisaldada järgmiste toodete paigutust:
- a) sigaretid ja muud tubakatooted, samuti elektroonilised sigaretid ja täitepakendid või selliste ettevõtjate tootepaigutus, kelle põhitegevus on selliste toodete tootmine või müük;
 - b) konkreetsed ravimid või raviteenused, mis on selles liikmesriigis, mille jurisdiktsiooni alla meediateenuse osutaja kuulub, kättesaadavad üksnes tervishoiutöötaja väljastatava retsepti või ettekirjutuse alusel.“

16) IV peatüki pealkiri jäetakse välja.

17) Artikkel 12 jäetakse välja.

18) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

1. Liikmesriigid tagavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajad tagavad oma kataloogis vähemalt 30 % suuruse osa Euroopa päritolu teoste jaoks ning tagavad kõnealuste teoste esiletoomise.

2. Kui liikmesriigid nõuavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad panustaksid rahaliselt Euroopa päritolu teoste tootmisesse, sealhulgas sisusse otseselt investeerimise ja riiklikesse fondidesse tehtavate osamaksete kaudu, võivad nad samuti nõuda, et selliseid proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid rahalisi kohustusi täidaksid nende territooriumil asuval vaatajaskonnale teenuseid suunavad meediateenuse osutajad, kes on asutatud teises liikmesriigis.

3. Lõikes 2 osutatud juhul põhinevad rahalised kohustused ainult nendes sihtliikmesriikides teenitud tuludel. Liikmesriik, kus audiovisuaalmeedia teenuste osutaja on asutatud, võtab sellist rahalist kohustust kehtestades arvesse mis tahes rahalisi kohustusi, mille on kehtestanud sihtliikmesriigid. Rahalised kohustused peavad olema kooskõlas liidu õigusega ja eelkõige riigiabinormidega.

4. Liikmesriigid annavad komisjonile lõigete 1 ja 2 rakendamisest aru hiljemalt 19. detsembril 2021 ja seejärel iga kahe aasta järel.

5. Komisjon annab liikmesriikide esitatud teabe ja sõltumatu uuringu alusel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru lõigete 1 ja 2 kohaldamise kohta, võttes arvesse turu ja tehnoloogia arengut ning kultuurilise mitmekesisuse eesmärki.

6. Lõike 1 kohaselt ette nähtud kohustust ja lõikes 2 sätestatud nõuet, mis on ette nähtud teistes liikmesriikides asuval vaatajaskonnale suunatud meediateenuse osutajale, ei kohaldata väikese käibe või väikese vaatajaskonnaga meediateenuse osutajate suhtes. Liikmesriigid võivad kõnealustest kohustustest või nõuetest loobuda ka juhul, kui need oleksid audiovisuaalmeedia teenuste olemuse või teema tõttu ebaotstarbekad või põhjendamatud.

7. Komisjon annab pärast kontaktkomiteega konsulteerimist välja suunised lõikes 1 osutatud Euroopa päritolu teoste osakaalu arvutamise kohta ning lõikes 6 osutatud väikese vaatajaskonna ja väikese käibe määratlemise kohta.“

19) Artikli 19 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Eraldiseisvad telereklaami- ja otsepakkumise lõigud on lubatud spordisündmuste ülekannetes. Eraldiseisvad telereklaami- ja otsepakkumise lõigud (v.a spordisündmuste ülekannetes) on erand.“

20) Artikli 20 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Telefilmide (välja arvatud telesarjad, seriaalid ja dokumentaalfilmid), kinematograafiateoste ja uudistesaadete edastamise korral võib teha ühe katkestuse iga vähemalt programmikohase 30-minutilise ajavahemiku kohta telereklaamide, otsepakkumiste või mõlemate näitamiseks. Lastesaadete edastamise korral võib teha ühe katkestuse iga programmikohase vähemalt 30-minutilise ajavahemiku kohta telereklaamide näitamiseks tingimusel, et saate kestus on pikem kui 30 minutit. Lastesaadete puhul on otsepakkumiste edastamine keelatud. Usutalituste ülekannete vahele ei või paigutada telereklaami ega otsepakkumisi.“

21) Artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

1. Telereklaami ja otsepakkumiste lõikude osakaal ajavahemikus 06.00–18.00 ei tohi ületada 20 % sellest ajavahemikust. Telereklaami ja otsepakkumiste lõikude osakaal ajavahemikus 18.00–24.00 ei tohi ületada 20 % sellest ajavahemikust.

2. Lõiget 1 ei kohaldata

- a) teadaannete suhtes, mida televisiooniteenuse osutaja edastab seoses oma saadetega, ning otseselt nendest saadetest tulenevate lisatoodetega või samasse televisiooniteenuste kontserni kuuluvate teiste ettevõtjate saadetega ja audiovisuaalmeedia teenustega;
- b) sponsorlusteadete suhtes;
- c) tootepaigutuse suhtes;
- d) toimetatava sisu ning telereklaami- või otsepakkumiste lõikude vaheliste ja üksikute reklaamide vaheliste neutraalsete kaadrite suhtes.“

22) VIII peatükk jäetakse välja.

23) Lisatakse järgmine peatükk:

„IXA PEATÜKK

VIDEOJAGAMISPLATVORMI TEENUSTE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED

Artikkel 28a

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel kuulub videojagamisplatvormi teenuse osutaja, kes on asutatud liikmesriigi territooriumil direktiivi 2000/31/EÜ artikli 3 lõike 1 tähenduses, selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla.

2. Videojagamisplatvormi teenuse osutajat, kes ei ole asutatud liikmesriigi territooriumil vastavalt lõikele 1, käsitatakse käesoleva direktiivi kohaldamiseks asutatuna liikmesriigi territooriumil, kui kõnealuse videojagamisplatvormi teenuse osutaja

- a) emaettevõtja või tütarettevõtja on asutatud selle liikmesriigi territooriumil või
- b) kui ta kuulub kontserni, mille teine ettevõtja on asutatud selle liikmesriigi territooriumil.

Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „emaettevõtja“ – ettevõtja, kes kontrollib üht või mitut tütarettevõtjat;
- b) „tütarettevõtja“ – ettevõtja, keda kontrollib emaettevõtja, sealhulgas kõrgeima taseme emaettevõtja tütarettevõtja;
- c) „kontsern“ – emaettevõtja, kõik selle tütarettevõtjad ja kõik muud ettevõtjad, kellel on nendega majanduslikud, õiguslikud ja organisatsioonilised sidemed.

3. Kui emaettevõtja, tütarettevõtja või kontserni teised ettevõtjad on igauks asutatud eri liikmesriigis, siis käsitatakse lõike 2 kohaldamisel videojagamisplatvormi teenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus on asutatud tema emaettevõtja, või kui tema emaettevõtja ei ole liikmesriigis asutatud, siis liikmesriigis, kus on asutatud tema tütarettevõtja, või kui tema tütarettevõtja ei ole liikmesriigis asutatud, siis liikmesriigis, kus on asutatud teine kontserni kuuluv ettevõtja.

4. Kui on mitu tütarettvõtjat, millest igaüks on asutatud eri liikmesriigis, siis käsitatakse lõike 3 kohaldamisel videojagamispaltvormi teenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus üks tütarettvõtjatest alustas kõigepealt oma tegevust, tingimusel et tal on selle liikmesriigi majandusega püsiv ja tegelik side.

Kui on mitu teist kontserni kuuluvat ettevõtjat, millest igaüks on asutatud eri liikmesriigis, siis käsitatakse videojagamispaltvormi teenuse osutajat asutatuna selles liikmesriigis, kus üks nendest ettevõtjatest kõigepealt oma tegevust alustas, tingimusel et tal on selle liikmesriigi majandusega püsiv ja tegelik side.

5. Käesoleva direktiivi kohaldamisel kohaldatakse direktiivi 2000/31/EÜ artiklit 3 ja artikleid 12–15 videojagamispaltvormi teenuse osutajate suhtes, keda käsitatakse liikmesriigis asutatuna vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.

6. Liikmesriigid koostavad ja ajakohastavad oma territooriumil asutatud või asutatuna käsitatavate videojagamispaltvormi teenuse osutajate loetelu ning märgivad, millistele lõigetes 1–4 kehtestatud kriteeriumidele nende jurisdiktsioon tugineb. Liikmesriigid edastavad komisjonile nimetatud loetelu, sealhulgas võimalikud muudatused.

Komisjon tagab, et sellised loetelud tehakse keskandmebaasi kaudu kättesaadavaks. Kui loetelude vahel on vasturääkivusi, võtab komisjon lahenduse leidmiseks asjaomaste liikmesriikidega ühendust. Komisjon tagab, et riiklikel regulaatorasutustel või -organitel on juurdepääs kõnealusele andmebaasile. Komisjon teeb andmebaasis oleva teabe üldsusele kättesaadavaks.

7. Kui käesoleva artikli kohaldamisel ei jõua asjaomased liikmesriigid kokkuleppele, millisel liikmesriigil on jurisdiktsioon, annavad nad komisjonile põhjendamatu viivitusest sellest teada. Komisjon võib esitada ERGA-le taotluse, et see esitaks kooskõlas artikli 30b lõike 3 punktiga d selles küsimuses arvamuse. ERGA esitab kõnealuse arvamuse 15 tööpäeva jooksul alates komisjoni taotluse esitamisest. Komisjon teavitab nõuetekohaselt kontaktkomiteed.

Artikkel 28b

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ artiklite 12–15 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad videojagamispaltvormi teenuse osutajad võtavad asjakohaseid meetmeid, et kaitsta

- a) alaealisi kooskõlas artikli 6a lõikega 1 saadete, kasutaja loodud videote ja audiovisuaalsete äriteadete eest, mis võivad kahjustada nende füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut;
- b) üldsust saadete, kasutaja loodud videote ja audiovisuaalsete äriteadete eest, mis sisaldavad vägivalle või vihkamisele õhutamist, mis on suunatud isikute rühma või rühmaliikme vastu harta artiklis 21 osutatud alustel;
- c) üldsust saadete, kasutaja loodud videote ja audiovisuaalsete äriteadete eest, mille sisu levitamine kujutab endast liidu õiguse kohaselt kuriteo toimepanemist, nimelt direktiivi (EL) 2017/541 artiklis 5 sätestatud avalikku üleskutset panna toime terroriakt, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2011/93/EL (*) artikli 5 lõikes 4 sätestatud lapspornograafia kuritegusid ning raamotsuse 2008/913/JSK artiklis 1 sätestatud rassismi ja ksenofoobiaga seotud kuritegusid.

2. Liikmesriigid tagavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad videojagamispaltvormi teenuse osutajad järgivad artikli 9 lõikes 1 sätestatud nõudeid selliste audiovisuaalsete äriteadete puhul, mida need videojagamispaltvormi teenuse osutajad turustavad, müüvad või korraldavad.

Liikmesriigid tagavad, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad videojagamispaltvormi teenuse osutajad võtavad asjakohaseid meetmeid artikli 9 lõikes 1 sätestatud nõuete järgimiseks selliste audiovisuaalsete äriteadete puhul, mida need videojagamispaltvormi teenuse osutajad ei turusta, müü ega korralda, võttes arvesse, et kõnealuste videojagamispaltvormide puhul on kontroll selliste audiovisuaalsete äriteadete üle piiratud.

Liikmesriigid tagavad, et videojagamispaltvormi teenuse osutajad teavitavad kasutajaid sõnaselgelt audiovisuaalseid äriteateid sisaldavatest saadetest ja kasutaja loodud videotest, tingimusel et sellistest äriteadetest on lõike 3 kolmanda lõigu punkti c kohaselt teatatud või teenuse osutaja on kõnealusest asjaolust teadlik.

Liikmesriigid julgustavad kasutama kaasreguleerimist ning soodustama enesereguleerimist artikli 4a lõikes 1 sätestatud tegevusjuhendite abil, mille eesmärk on tõhusalt piirata laste kokkupuudet audiovisuaalsete äriteadetega selliste toitade ja jookide kohta, mis sisaldavad toitaineid ning toitumiselase või füsioloogilise mõjuga aineid, eelkõige rasva, transrasvhappeid, soola või naatriumi ja suhkrut, mille liigne tarbimine toidus tervikuna ei ole soovitatav. Selliste tegevusjuhendite eesmärk on tagada, et audiovisuaalsed äriteated ei rõhuta selliste toitade ja jookide toiteväärtuse positiivseid aspekte.

3. Asjakohased meetmed lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks määratakse kindlaks, võttes arvesse kõnealuse sisu olemust, selle põhjustatavat võimalikku kahju, kaitstavate inimeste kategooria omadusi ning asjakohaseid õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas videojagamisplatvormi teenuse osutajate ning sisu loonud või üleslaadinud kasutajate õigusi ja õigustatud huve ning avalikku huvi.

Liikmesriigid tagavad, et kõik nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad videojagamisplatvormi teenuse osutajad kohaldavad neid meetmeid. Need meetmed peavad olema teostatavad ja proportsionaalsed, võttes arvesse videojagamisplatvormi teenuse ulatust ja osutatava teenuse laadi. Selliste meetmetega ei kaasne eelkontrollimeetmeid ega sisu filtreerimist üleslaadimisel, mis ei ole vastavuses direktiivi 2000/31/EÜ artikliga 15. Alaealiste kaitsmiseks, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punktis a, kohaldatakse kõige rangemaid juurdepääsukontrolli meetmeid.

Kõnealused meetmed hõlmavad asjakohasel juhul järgmist:

- a) lõikes 1 osutatud nõuete kehtestamine videojagamisplatvormi teenuse tingimustes ja nende nõuete kohaldamine;
- b) videojagamisplatvormi teenuse kasutustingimustes artikli 9 lõikes 1 ette nähtud nõuete kehtestamine audiovisuaalsete äriteadete suhtes, mida videojagamisplatvormi teenuse osutajad ei turusta, müü ega korralda, ja nende nõuete kohaldamine;
- c) on olemas tehniline rakendus, mille abil kasutajad, kes laevad kasutaja loodud videoid üles, saavad teatada, kas sellised videod sisaldavad audiovisuaalseid äriteateid, niivõrd kui nad seda teavad või võib põhjendatult eeldada, et nad seda teavad;
- d) selliste läbipaistvate ja kasutajasõbralike mehhanismide loomine ja käitamine, mis võimaldavad videojagamisplatvormi kasutajatel teatada asjaomasele videojagamisplatvormi teenuse osutajale tema platvormil pakutavast lõikes 1 osutatud sisust või see tema jaoks märkida;
- e) selliste süsteemide loomine ja käitamine, mille kaudu videojagamisplatvormi teenuse osutajad selgitavad videojagamisplatvormi kasutajatele, milline mõju on punktis d osutatud teatamisel ja märkimisel;
- f) videojagamisplatvormi kasutajate vanuse kontrollimise süsteemide loomine ja käitamine seoses alaealiste füüsilist, vaimset või kõlblist arengut kahjustada võiva sisuga;
- g) selliste lihtsalt kasutatavate süsteemide loomine ja käitamine, mis võimaldavad videojagamisplatvormi kasutajatel hinnata lõikes 1 osutatud sisu;
- h) lõppkasutaja kontrollitavate vanemakontrolli süsteemide loomine seoses sisuga, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlblist arengut;
- i) videojagamisplatvormi teenuse osutajate peale esitatud kasutajate kaebuste läbipaistva, lihtsalt kasutatava ja tulemusliku menetlemise ja lahendamise korra loomine ja kasutamine seoses punktides d–h osutatud meetmete rakendamise;
- j) tõhusate meediakirjaoskust arendavate meetmete ja vahendite väljatöötamine ning kasutajate teadlikkuse suurendamine neist meetmetest ja vahenditest.

Kolmanda lõigu punktide f ja h kohaselt videojagamisplatvormi teenuse osutajate kogutud või muul viisil saadud alaealiste isikuandmeid ei töödelda ärilistel eesmärkidel, nagu otseturundus, profiiliallüüs või käitumispõhised suunatud reklaam.

4. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 osutatud meetmete rakendamisel julgustatakse liikmesriike kasutama artikli 4a lõikes 1 sätestatud kaasreguleerimist.

5. Liikmesriigid loovad vajalikud mehhanismid, et hinnata videojagamisplatvormi teenuse osutajate võetud, lõikes 3 osutatud meetmete asjakohasust. Liikmesriigid teevad nende meetmete hindamise ülesandeks riiklikele regulaatorasutustele või -organitele.

6. Liikmesriigid võivad kehtestada videojagamisplatvormi teenuse osutajatele käesoleva artikli lõikes 3 osutatud meetmetest üksikasjalikumaid või rangemaid meetmeid. Selliste meetmete võtmisel järgivad liikmesriigid kohaldatavas liidu õiguses sätestatud nõudeid, näiteks direktiivi 2000/31/EÜ artiklites 12–15 või direktiivi 2011/93/EL artiklis 25 sätestatud nõudeid.

7. Liikmesriigid tagavad, et lõigete 1 ja 3 kohaldamisega seotud kasutajate ja videojagamisplatvormi teenuse osutajate vaheliste vaidluste lahendamiseks on olemas kohtuvälised õiguskaitsemehhanismid. Sellised mehhanismid võimaldavad lahendada vaidlusi erapooletult ega jäta tarbijaid ilma riigisisese õiguse kohasest õiguskaitsest.

8. Liikmesriigid tagavad, et kasutajad saavad oma õigusi kohtus maksma panna seoses videojagamisplatvormi teenustega vastavalt lõigetele 1 ja 3.

9. Komisjon julgustab videojagamisplatvormi teenuse osutajaid jagama parimaid tavasid lõikes 4 osutatud kaasreguleerimise tegevusjuhendite kohta.

10. Liikmesriigid ja komisjon võivad soodustada enesereguleerimist artikli 4a lõikes 2 osutatud liidu tegevusjuhendite abil.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).“

24) XI peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„LIIKMESRIIKIDE REGULAATORASUTUSED JA -ORGANID“.

25) Artikkel 30 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 30

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu riiklikku regulaatorasutust või -organit või mõlemad. Liikmesriigid tagavad, et kõnealused asutused või organid on valitsusest juriidiliselt eraldiseisvad ning funktsionaalselt sõltumatud oma valitsusest ja mis tahes muust avalik-õiguslikust või eraõiguslikust asutusest. See ei piira võimalust, et liikmesriigid loovad regulaatorasutusi, kes teevad järelevalvet eri sektorite üle.

2. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud regulaatorasutused või -organid kasutavad oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt ning kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega, eelkõige seoses meedia mitmekesisuse, kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse, tarbijakaitse, ligipääsetavuse, mittediskrimineerimise ja siseturu nõuetekohase toimimise ning ausa konkurentsi edendamisega.

Riiklikud regulaatorasutused või -organid ei küsi seoses neile liidu õigust rakendavate riigisisese õigusega määratud ülesannete täitmisega juhiseid teiselt asutusest ega allu teise asutuse juhiste. See ei välista riigiõiguse kohast järelevalvet.

3. Liikmesriigid tagavad, et riiklike regulaatorasutuste või -organite pädevus ja volitused ning vastutuse tagamise meetodid sätestatakse üheselt mõistetavalt nende õiguses.

4. Liikmesriigid tagavad, et riiklikel regulaatorasutustel või -organitel on oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks ning ERGA töösse panustamiseks piisavad rahalised vahendid ja personal ning nõuete täitmise tagamise volitused. Liikmesriigid tagavad, et riiklikel regulaatorasutustel või -organitel on oma aastaeelarve, mis avalikustatakse.

5. Liikmesriigid kehtestavad riigisisese õiguses riikliku regulaatorasutuse või -organi juhataja või seda ülesannet täitvate kollegiaalse kogu liikmete ametisse nimetamise ja ametist vabastamise tingimused ja korra, sealhulgas volituste kestuse. Kord peab olema läbipaistev, mittediskrimineeriv ja tagama vajaliku sõltumatuse. Riikliku regulaatorasutuse või -organi juhataja või riiklikus regulaatorasutuses või -organis seda ülesannet täitvad kollegiaalse kogu liikmed võib ametist vabastada, kui nad ei täida enam neile oma ülesannete täitmiseks nõutavaid tingimusi, mis on eelnevalt liikmesriigi tasandil kehtestatud. Ametist vabastamine peab olema nõuetekohaselt põhjendatud, eelnevalt teatatud ja avalikkusele kättesaadav.

6. Liikmesriigid tagavad, et liikmesriigi tasandil on olemas toimivad edasikaebamise mehhanismid. Edasikaebusi menetlev asutus, mis võib olla kohus, on edasikaebuse pooltest sõltumatu.

Kuni edasikaebuse lahendamiseni kehtib riikliku regulaatorasutuse või -organi otsus, kui vastavalt liikmesriigi õigusele ei kohaldata ajutisi meetmeid.“

26) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 30a

1. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud regulaatorasutused või -organid võtavad asjakohased meetmed, et anda üksteisele ja komisjonile käesoleva direktiivi, eelkõige artiklite 2, 3 ja 4 kohaldamiseks vajalikku teavet.

2. Kui lõike 1 kohaselt toimuva teabevahetuse käigus saavad riiklikud regulaatorasutused või -organid nende jurisdiktsiooni alla kuuluvalt meediateenuse osutajalt teabe, et ta hakkab osutama teenust, mis on tervikuna või peamiselt suunatud teise liikmesriigi vaatajaskonnale, siis teavitab jurisdiktsiooni omava liikmesriigi regulaatorasutus või -organ sihtliikmesriigi regulaatorasutust või -organit.

3. Kui selle liikmesriigi regulaatorasutus või -organ, kelle territooriumile on suunatud teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva meediateenuse osutaja teenused, saadab sellise teenuseosutaja tegevusega seotud taotluse jurisdiktsiooni omava liikmesriigi regulaatorasutusele või -organile, teeb viimati nimetatud regulaatorasutus või -organ kõik endast oleneva taotluse menetlemiseks kahe kuu jooksul, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi kohaselt kohaldatavaid lühemaid tähtaegu. Kui sihtliikmesriigi regulaatorasutusele või -organile saadetakse taotlus, siis esitab ta jurisdiktsiooni omava liikmesriigi regulaatorasutusele või -organile kogu teabe, mis võib taotluse menetlemisel abiks olla.

Artikkel 30b

1. Luuakse audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühm (ERGA).

2. ERGA koosneb audiovisuaalmeedia teenuste valdkonna riiklike regulaatorasutuste või -organite esindajatest, kes vastutavad esmajoonel audiovisuaalmeedia teenuste järelevalve eest, või kui riiklik regulaatorasutus või -organ puudub, siis asjaomase riigi menetluste kohaselt valitud muudest esindajatest. ERGA koosolekul osaleb komisjoni esindaja.

3. ERGA ülesanded on järgmised:

a) pakkuda komisjonile tehnilisi eksperditeadmisi:

- komisjoni ülesande täitmisel tagada käesoleva direktiivi järjepidev rakendamine kõigis liikmesriikides,
- komisjoni pädevusalasse kuuluvates audiovisuaalmeedia teenustega seotud küsimustes;

b) jagada kogemusi ja parimaid tavaid audiovisuaalmeedia teenuste regulatiivse raamistiku kohaldamise kohta, sealhulgas ligipäätavuse ja meediakirjaoskuse kohta;

c) teha koostööd ja tagada oma liikmetele teave, mis on vajalik käesoleva direktiivi ja eelkõige selle artiklite 3, 4 ja 7 kohaldamiseks;

d) esitada komisjoni taotluse korral küsimuste tehniliste ja faktiliste asjaolude kohta arvamusi artikli 2 lõike 5c, artikli 3 lõigete 2 ja 3, artikli 4 lõike 4 punkti c ja artikli 28a lõike 7 kohaselt.

4. ERGA võtab vastu oma töökorra.“

27) Artikkel 33 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 33

Komisjon jälgib käesoleva direktiivi kohaldamist liikmesriikides.

Komisjon esitab hiljemalt 19. detsembril 2022 ja seejärel iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.

Komisjon esitab hiljemalt 19. detsembril 2026 Euroopa Parlamendile ja nõukogule järeelhindamise tulemuse, mis käsitleb käesoleva direktiivi mõju ja lisandväärtust ja millele on asjakohasel juhul lisatud ettepanekud direktiivi läbivaatamiseks.

Komisjon teavitab kontaktkomiteed ja ERGAt nõuetekohaselt kummagi tööst ja tegevusest.

Komisjon tagab, et kontaktkomiteele ja ERGA-le edastatakse liikmesriikidelt saadud teave kõigi nende poolt käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades võetud meetmete kohta.“

28) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 33a

1. Liikmesriigid edendavad meediakirjaoskust ja võtavad meetmeid selle arendamiseks.

2. Liikmesriigid esitavad hiljemalt 19. detsembril 2022 ja seejärel iga kolme aasta järel komisjonile aruande lõike 1 kohaldamise kohta.
3. Komisjon annab pärast kontaktkomiteega konsulteerimist välja suunised selliste aruannete ulatuse kohta.“

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 19. septembril 2020. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 14. november 2018

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
K. EDTSTADLER

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET